

ודבר ה' מירושלים

כי מציון תצא תורה

תקבלו **אולפן חד"ת** בחדוא

מבחירי צדיקיא (תרגום)

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה (ישעי' ו')

קובץ חדשי בנוי לתלפיות מיוסד על אדני פז ספרי נחל נובע מקור חכמה רבינו הק' והנורא אדמו"ר מוהר"ן זצוק"ל מברסלב זי"ע ועכ"י

ביאורים

•

חדושים

•

רמזים

•

חרוזים

•

ספורים

•

שיחות

•

מאמרים

•

מכתבים

•

פנינים

•

שילתא דרבי

יו"ל ע"י חסידי ברסלב
פניה"ק ירושלים תוכבי"א

התוכן

המ"ל	הקדמה
הרה"ח המנוח ה"ב נחמן קרעוואוסקי ז"ל מאטוואצק א' מאנ"ש ירושלים הרה"ח ר' יעקב קלמנוביץ ירושלים ה' משה קהמר ירושלים ר' נתן ליברמנש בני ברק ר' פייבל לבל ירושלים ר' נתן צבי קעניג בני ברק כמוהרה"ח המנוח הר"ר שלמה וקסלר זצ"ל ירושלים א' מאנ"ש ירושלים ני"ב ירושלים כת"י חיי מוהר"ן הרה"ח המנוח ר' משה גלידמן ז"ל מצעסחוב מאנ"ש מורנו הרב המנוח רבי אברהם שטרנהרץ זצ"ל ירושלים מהרה"ח המנוח הרה"ג ר' אפרים קראקבסקי זצ"ל ירושלים לקט מהמו"ל שיר מורנו מוהרנ"ת זצוק"ל ני"ב ירושלים המאסף המו"ל	ביאור פרשיות התוכה עפ"י תנ"א ליקו"מ ח"ב עפ"י מאמרי ליקו"מ ח"ב סי' ז, פ"ג, ועוד " " " " ח"א סי' ל"ג " בליקו"מ ח"א סי' א' וכו' ענין סמורה ושבו " " " " ב' " " " " נ"ח " על מעשה א' מספר סיפורי מעשיות רמזים בכמה מאמרים מליקו"מ ח"א " שונים " סיפורים — שיחות " " " " מכתבים פנינים מספר ליקו"מ חרוזים " שיר הכבוד לרביז"ל שושילתא דרבי

ה ק ד מ ה

אמר המו"ל, בהיותנו חברים מקשיבים ויושבים בצוותא לשקוד על ספרי רביז"ל ותלמידיו הק' — כאזהרתו ז"ל לשקוד על ספריו הק' — ואשר באמת א"א לתאר בע"פ ומכ"ש בכתב את גודל העונג הרוחני שמרגישים בשעת הלימוד, [ומובא בשיהר"ן שהמקורבים לצדיק האמת טועמים טעם ג"ע] כי כאו"א מהחברייא לפי ערכו מתבל דברי רביז"ל במדרשי ואגדות חז"ל ובחידושי ושיחותיו וסיפוריו אשר שמע וקיבל מפי זקני אנ"ש אשר המה עדנה חיים פה אתנו היום לאויוש"ט. וגם מזקני אנ"ש ז"ל שכבר שבל"ח והשאירו לנו ברכה אוצרי אוצרות של שיחות וסיפורים המקובל להם איש מפי איש עד רביז"ל ומוהרנ"ת ז"ל ותלמידיהם, וכל השומע מתענג בדשן נפשו מדיבורים נפלאים ויקרים אלו המחיינ ומשיבין את הנפש בשבעה משיבי טעם ומרוממים את המוח והדעת, ונוכחנו לדעת עד כמה מוכרחים המה לכל איש ישראל הרוצה להתחזק באמונתו ובטחונו ותורתו ותפלתו ובקיום המצוות כתיקונם — ביחוד בדורות הללו אשר החשך יכסה ארץ והבע"ד התפשט לארכו ולרחבו לתפוס ברשתו נפשות ישראל ולהדיחם מדרך החיים הנצחיים — על כי יודע הוא אמיתו של דבר שעכשיו בעקבי עוקבתא דמשיחא כבר קרוב קיצו וסופו ובקרוב יתקיים הכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ — ומאחר שאין גבור כמתייאש — לכן התגבר מאד בנכלי ערמימותיו והוציא כל כלי זיינו ומלחמתו האחרונים ופרש מצודות ומכמורות לרוב בפתויו והסתותיו השונות — והצבוע הזה מתעתע ומתנכל בעיקרו לגזול מוח ושכל האדם ולפטמו במחשבות פגול של הבלי העולם ותאוותיו המדומיות — ועי"כ הוא מושכו לגמרי אצלו ועוקרו מחיי עולם ר"ל, — אך עכ"ז כבר הודיעונו חז"ל הק' והקדימו רפואה למכה במאמרם ז"ל, בראתי יצה"ר — בראתי תורה תבלין, ואם פגע בך מנוול זה משכהו לביהמ"ד אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ... וכבר הובא בכל הספרים הק' כי התורה תבלין נגד היצה"ר הוא ספרי מוסר ותוכחת מאמרי חז"ל, אבל מחמת חלישות מוחנו ודעתנו מרפיון הדורות לאו כל מוחא סביל דא לקבל הרפואות החזקות והחריפות נגד תחלואי הנפש ופגעי הזמן בדרך מוסר ותוכחה (עי' בליקו"מ סי' כ"ז ובח"ב סי' ח') ובפרט כי לא זכה נעשה לו סם וכו' — ובכן פוק חזי גבורתא דמרך שריחם עלינו ברוב חסדיו ויט אלינו חסד וישלח לנו בדור האחרון הזה מושיע ורב רבנן רופא נפשות האמיתי שורש נשמות ישראל נ'חל נ'ובע מ'קור ח'כמה אדמו"ר הקדוש והנורא מוהר"ן זצוק"ל, אשר ברוב יגיעתו בעבוה"ש וגודל השגתו למעלה מגדר האנושי הוציא לאור תעלומות מגנזי אוצרותיו ית' והוריד לנו תורות נפלאות וסגולות יקרות הלא המה חקוקים על ספרו הק' ליקוטי-מוהר"ן ויתר ספריו הק'. וכל דבריו הק' שיצאו במתק לשונו הם כמים קרים על נפש העייפה, וכל דברי מוסר ותוכחת חז"ל הלביש באופנים כאלו השוים לכל נפש מקטון ועד גדול. כי המה לימודים ושכליים כאלו שלא נתגלו עדיין מעולם, ויוצאים מהם עצות נפלאות איך להתחזק בכל מעמד שהוא ולהגיע לשלימות קיום התורה והמצוות כמו שלימדונו חז"ל, וקוטב ספריו הק' המה לגלות פנימיות נפש הישראלי ורוממות ערכה ועוצם כוחה להתגבר על כל הבלי העולם הזה ותאוותיו — וע"כ הוא מרבה כ"כ לדבר על לב האדם ולעודדו בכל מצב שעובר עליו בין בגשמיות בין ברוחניות ואל יפול ברוחו ויעמוד איתן מול הרוחות הנושבות כנגדו ורוצים להזיזו ממקומו ומנקודת קדושת יהדותו.

ובכן כאשר זיכנו השי"ת ותמך גורלנו ושם חלקנו להיות בין יושבי בית מדרשו של מוהר"ן ז"ל ללמוד ספריו הק' ולשמוע ולהאזין שיחות חברים כנ"ל אשר סובבים והולכים על עניני אמונה ובטחון ודברי חיזוק ללימוד התורה ועבודת התפילה ושמחת המצוות וקיום עצותיו הק' וכו' וכו'. ומחמת מתיקות ונעימות דיבורים הללו אמרנו מיגו דזכי לנפשי זכי נמי לחברי', ומי יתן ומלים אלו יוחקו עלי ספר להנות בהם בני אדם ולהחיות נפשות ישראל ויפוצו חוצה וישתמע קלא לברייתא קול דברים החוצבים להבות אש לשרוף ולבער את הרע המוטבע בנפש האדם מנעוריו ולצרף ולזקק את הטוב הגנוז המושרש בקרבו — וע"כ נתעוררנו לאסוף ולקבץ כל מיני חידושים וביאורים ומאמרים ושיחות וסיפורים הנשמעים והנכתבים מאנ"ש הבנויים על יסוד ספריו הק' ולעשותם חטיבה אחת ולהוציאם לאור ולהדפיס מהם קובץ חדשי כתוכן הקובץ הנוכחי אשר לפניכם לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל למען יוכל כל או"א להנות מאורם ולהוכיח במו עיניו עד היכן מגיע כוחו של רביז"ל בתיקון העולם להחיות נפש כל חי בלימודיו ועצותיו המקרבים הגאולה העתידה. וכבר ידוע מאמר הרמב"ם ז"ל שהדפסת ספר הוא כמו מי שצועק דבריו מסוף העולם ועד סופו. ואולי יתגלגלו ויבואו דברים אלו לאנשים החפצים ומבקשים האמת לקנות שלימות לנפשם והי"ה זה שכרנו ופרי עמלנו. ולמען דעת גודל יקר הערך של לימוד ספריו הק' — וחשיבות לימוד העיון שבהם וגם לחדש חידושים כ"א לפי כח שכלו ותבונתו, אציגה נא לפני הקורא מעט אמרות טהורות מספריו הק'.

נשמע מפיו הק' שאמר שהספר הק' שלו ליקוטי מוהר"ן שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה, ואמר מאחר שיצא בעולם אני חפץ מאד שילמדו אותו. כי צריכים ללמוד אותו הרבה עד שיהי' שגור בע"פ וכו' ואמר שטוב לקבוע לעצמו ב' שיעורים ללמוד ספריו הק' שיעור א' פשוט ללמוד במהירות הרבה מאד כדי שיהי' שגור בע"פ, ושיעור א' ללמוד בעיון גדול כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו וכו' פ"א הי' מזרז את אחד ללמוד את ספרו ואמר שהוא מצוה גדולה ללמוד ספרו הרבה, וא"ל שיכולין להיות בעל מוח גדול ע"י ספרו כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאד ע"פ פשוטן של דברים, וגם אם יתמידו בספריו יכולין לזכות להיות נעשה איש כשר באמת ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הק' כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה ע"פ פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה, פ"א הי' משבח את הספר שלו מאד ואמר שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור ע"י לימוד הספר שלו וכו', ואמר שיהיו בנ"א שילמדו ויתפללו ע"י הספר הזה. ואמר שמי שישב ויעסוק בספריו רק בלי קינטור ונצחון ויסתכל בו באמת אז בוודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לבבו. ואמר בזה"ל (סע וועט אים אלע אדערין טרענין). ואמר שכל אדם צריך להשתדל לקנות הספר שלו. ומי שאין לו במה לקנות וכו' ימכור כר מתחת ראשו ויקנה הס' שלו וכו'. כי אפי' כשעומדין בתיבה ומגדל הם טובה גדולה. כי ספריו הם שמירה גדולה בבית לשמור גם העשירות וממון האדם מכל ההזיקות וכו'. התורות והמאמרים שבספריו הק' הם כלליות. וכל מה שאתה ממשמש בהם אתה מוצא בהם טעם נפלא וחדש ומתוק לחיך ומאיר עינים מאד. ויש בהם עמקות גדול בדרך פשט ובדרך סוד ונסתר, כי כל התורות יש בהם סודות נסתרים ונפלאים ונוראים מאד מאד וכו' ובפרט התורות שנכתבו בלשונו הק' בעצמו ואמר שיכולים לדקדק בהם כמו במקרא כי יש שם כוונות הרבה כי לפעמים הוא חוזר וכופל הדברים שנדמה שהוא ללא צורך, ובאמת יש שם לדקדק בזה כי יש שם כוונה גדולה. גם אמר שהתורות שנכתבו בלשונו הק' בעצמו מסוגל כי הוא כלליות. (חיי מוהר"ן מעלת תורתו וספריו הק').

שמעתי מאחד שהזהיר אותו שישתדל לעיין בתורתו. ויראה לחדש בתורתו איזה דבר. (כאשר הזהיר ע"ז לכמה וכמה מאנשיו) וא"ל אם תזכה לכיון אל תוכן כוונתי בתורתי מה טוב, ואפי' אם לא תוכל לכיון כוונתי, אעפי"כ טוב מאד כשזוכין לחדש איזה דבר בתורה, כי הוא תיקון גדול להרהורים. כי כל הרהורים באים ע"י כח המדמה. וע"י שמחדשים איזה דבר בתורה, שזהו בחי' מדמה מילתא למילתא, עי"ז מתקנים פגם הרהורים שבאים ע"י המדמה. גם אנכי בעצמי שמעתי מפיו הק' כו"כ פעמים, שהזהיר מאד לחדש בתורה, ואמר שהוא תיקון גדול מאד על העבר, ואמר שאפי' דיבור אחד לבד כשזוכים לחדש הוא ג"כ טוב מאד. כי הוא תיקון גדול מאד. גם אמר שהוא טובה לנשמת אבותיו שכבר נסתלקו. (ליקו"מ ח"ב סי' ק"ה).

הרב ר' אהרן ז"ל מברסלב נכנס פ"א לרביז"ל, וא"ל [קצת בלשון תוכחה] למה לא תקח את ספרי ותעיין בו היטב עד שיעלה על דעתך איזה קשיא. ואח"כ תוסיף ותעיין בו עד שתבין ותדע את התירוץ שע"ז, וכשמוע הרב את דבריו חזר לביתו ופתח את הס' ליקו"מ והתחיל לעיין בו עד שעלה על דעתו קשיא ופליאה בדבריו, ואח"כ הוסיף ללמוד ולעיין בו עד שעלה על דעתו התירוץ והתשובה שעל הקשיא הזאת, וחזר אח"כ לרביז"ל ואמר לפניו את הקשיא והתירוץ והוטבו דבריו בעיני רביז"ל, וא"ל אני יודע מאחד שחיבר פירוש על הזוהר ולא ברוח הקודש ואעפי"כ כיוון אל האמת. (שיחות וסיפורים אות מ"ג).

מה טוב להנשמה כי הוא זכות גדול להאדם כשזוכה שיהיו מחשבותיו משוטטות בדברי רביז"ל הקדוש והנורא מאד אשר אין ערוך אליו. (חיי מוהר"ן סיפורים חדשים אות ג').

וצריכין לקבוע תורתו ושיחותיו הק' בלב כ"כ עד אשר אפילו אחר מאה שנים כשיגיע העת לכנוס בקבר ולשכוב שם, גם שם יחי' א"ע בדיבוריו הק', וכן לעת התחי' ולנצח, ולקיים בהתהלכך בעוה"ז תנחה אותך. בשכבך בקבר תשמור עליך, והקיצות וכו'. (עלים לתרופה מכתב קס"ה).

מוהרנ"ת ז"ל אמר לאחד מאנשיו שיחזור הליקו"מ בע"פ, ועי"כ התולעים בקבר יראו מגשת אליו מחמת הליקו"מ שחקוק בעצמותיו. (מפי אני"ש).

מי שיש בידו לחבר איזהו ספר ואינו מחברו זה כמו שיכול בניס. לפי החידוש שאדם מחדש בתורה כן נמשך לו הארה מקדושת א"י. ע"י חידושין דאורייתא נתגלה השגחת השי"ת יותר לבנ"א. מחדשי אורייתא צריכים ללמוד קודם החידוש פוסקים וגם אח"כ והלימוד פוסקים היא השמירה של החידושין שלא יגע בהן זר. לפי החידושין דאורייתא כן נתחדש חידושין במעשה בראשית. (ספר המדות אות ספר ואות חידושין דאורייתא).

והמבין יבין מכל הנ"ל גודל חשיבות הופעת הקובץ אשר יפיח רוח חיים חדשה והתעוררות פנימית בקרב אנ"ש ויצמיח גם תועלת רב עד מאד מבית ומחוץ — מלבד עצם הדבר שתתרבה קנאת סופרים בין אנ"ש לעשות מטעמים על פתורא דר' נחמן רביז"ל — ועי"כ יזרוז עצמם לשקוד ביתר שאת על ספרי אדמו"ר ז"ל ותלמידיו ללמוד בעיון ובעומק ולצלול בים החכמה לדלות ולשאוב מתוכו פנינים יקרים וחידושים נפלאים איש איש כפי הבנתו ועמלו בתורת מוהר"ן ז"ל — וגדול התלמוד שמביא לידי מעשה אשר דבריו הנוראים הבורעים כלפיד אש בוודאי יעשו פעולתם להתידך ולרכך את לב האבן ולהפכו ללב בשר (ברסלב) כרצונו ית' וכרצון יראיו האמיתיים אכי"ר. וזאת למודעי. אשר נסיון העבר הוכיח לנו שכל החידושים והשיחות והסיפורים והכת"י מרביז"ל ומוהרנ"ת ז"ל ותלמידיהם, שהיו נמצאים אצל אנ"ש ולא עלו על הנייר

והדפוס — נשתכחו ונאבדו ברבות הימים, וזהו אבידה שאינה חוזרת וחבל על דאבדין ולא משתכחין, כי היו יכולים להחיות נפשות רבות עד אין שיעור, כי ידוע שלא ראי זה כראי זה ולא כ"א מתפעל ומתעורר מאותה השיחה והסיפור שנתעורר בה חבירו מחמת שהוא צריך לפי שורש נשמתו שיחה וסיפור אחר שיתעורר עי"ז להשי"ת. וידוע שכך הי' אצל רביז"ל בשעת אמירת התורה שכ"א שמע רק מה ששייך לו ולנשמתו. וכמובא בחיי"מ (מעלות תורתו וספריו הק' אות נ"א) משל נאה שסיפר רביז"ל לענין ריבוי תורותיו ושיחותיו ומעשיותיו שמרבה לגלות — ומסיים שם שאולי יתגלגל מכ"ז לתוך פינו ופנימיותינו איזה טיפה יקרה אשר זה ישלים הפעולה הדרושה לתיקון נפשותינו. עיי"ש באריכות, וכן מוהרנ"ת ז"ל בספרו ליקוה"ל מאריך לבאר את המשנה לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שאחד מחזיק ביותר מצוה זו כמאחז"ל אבוך במאי זהיר טפי, והשני במצוה אחרת, זה מקבל חיות נפשו מנקודה קדושה זו וזה מנקודה אחרת הכל לפי שרשי נשמותיהם, וכן בעניננו, אך מה שעבר אין ומה דהוה הוה, ומעתה קוינו לה' שהקובץ הזה יהא לתלפיות, תל שהכל פונים אליו — וכל אנ"ש די בכל אתר ואתר יריצו אליו חידושיהם ומאמריהם וסיפוריהם אשר שמעו וקלטו אזנם מפי אנ"ש בעבר ובהווה, ובוזה נציל לכה"פ את מה שניתן להציל מכליון ואבדון ח"ו כמציל מזוטו של ים וכמוצא שלל רב.

גם הקובץ "אור זורח" שהופיע בפולין בשנות תרפ"ח-ט יוכיח צדקת דברינו, אשר נראה בעליל כי מה שנדפס אז נשאר לנו לפליטה ומה שלא נדפס נאבדו לגמרי. ובאמת נדפסו שם ביאורים וחידושים נפלאים מגדולי אנ"ש דאז אשר סמכו ידיהם עליו והמה לנו למאירת עינים עד הנה. ואם הי' נמשך הדבר כהיום הזה היינו עשירים באוצרות נשגבים של חידושים ושיחות וסיפורים שאינם ידועים כלל לאנ"ש. ובעוה"ר לא זכינו לאורם. ומאת ה' היתה זאת שנפסק הענין הזה ולא הופיע יותר מד' קובצים, ות"ל על הפליטה הנשארת, אך כבר אחז"ל אין אדם עומד על דברי תורה אא"כ נכשל בה, והוא כלל גדול לכל דבר שבקדושה כידוע וה"ה בנידון הקובץ שלנו — שמכשולו העבר נדע להתחזק להבא בע"ה לעמוד על המשמר בהוצאת הקובץ. ויופיע בשינוי השם "אולפן חד"ת" כדי שיומשך הדבר אי"ה עד ביאת הגו"צ בב"א.

וקראנו להקובץ בשם "אולפן חד"ת" עשה"כ ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, ותרגומו ותקבלון "אולפן חדת" בחדוא מבחירי צדיקיא. כי זה שמו נאה לו מחמת שהוא באמת אולפן חדת ולימוד חדש בחידושין דאורייתא אשר נתחדשו בו הרבה דברים חדשים ונפלאים הנובעים ויוצאים ממעיני הישועה מבחירי צדיקיא אשר דבריהם הק' והאמיתיים מתחדשים מזמן לזמן ומדור לדור כדי שיוכל כאו"א להוציא מהם משפטי הנהגות ישרות להתקרב להשי"ת כפי מקומו ושעתו, וגם יוכל לחדש כוחו בתורתו ותפילתו ובעבודתו ית', כן נזכה לחדש ימינו ושנותינו ולהיות תמיד כברי' חדשה לעבודת בוראנו ויוצרנו המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

ואליך הקורא בקשה אחת קטנה. שאל תבהל ברוחך באם לא תמצא בהקובץ הנוכחי חפצך ותשוקת לבך — כי את אשר לא יספיק הראשון ישלים השני השלישי... ובד בבד עם הופעת הקובצים הבאים בע"ה כן תמצא מרגוע לנפשך השוקקה.

חידושים וביאורים

באורים על כמה פרשיות התורה ע"פ המאמר בלק"מ ח"ב סי' א'

רגלים נמשך התחדשות המוחין לתקן מדה אחת מהג' מדות הנ"ל, כי בפסח נתתקן תאות ממון בחי' (שמות י"ב), וישאלום, בעל כרחם (ברכות ט') שהם לא רצו כלל. ובשבועות נתתקן תאות משגל בחי' דם געכר ונעשה חלב וסוכות הוא תיקון, תאות אכילה כי נקרא חג האסיף שאוסף כל מיני מאכל, וזהו בחי' תיקון תאות אכילה כי אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו וכו' (יומא ע"ד).

והג' מדות הנ"ל הם נגד עבודה זרה, ג"ע, וש"ד, ע"ז נקרא אפילו קלקול האמונה כשאין האמונה בשלימות, ג"ע נקרא מי שאינו שומר הברית כראוי, ש"ד נקרא שלא לבנות שום אדם, כי המלבין פני חבירו כאלו שופך דמים דאזיל סומקא ואתי חיורא נמצא שפסח הוא תיקון האמונה כנגד תאות ממון שהוא ע"ז כי כל הע"ז תחובים בממון (לקר"מ ח"א סי' כ"ג) שבועות הוא תיקון הברית כנגד תאות ניאוף, סוכות הוא תיקון תאות אכילה כנגד אל תהי בז לכל אדם היינו כי אף כשנתגרש אדם מן הבית ויוצא לחוץ אל הסוכה יש לו קדושה גבוה (וכעין זה שמעתי מא' מאנ"ש לפרש הכתוב בשוא גליו אתה תשבחם, כי האדם בעת שעוברין עליו ימי הרע ח"ו והגלי הים מגרשין אותו מן הקדושה ומן הטוב הוא מבזה את המניעות וחושב שא"א שיעשה נח"ר להשי"ת גם משם, אבל הקב"ה מקבל דיקא נח"ר מהאיש הזה המתחזק עצמו בכל מה שיוכל בתוקף חשכת גלותו, וזהו בשוא

ב"ה אטוואצק יום ועש"ק לסדר שלח לך תרפ"ח לפ"ק.

בעזהשי"ת נתחדש אצלי לבאר כל הפרשיות במדבר נשא, בהעלתך ע"פ התורה תקעו ממשלה לקוטי מוהר"ן חנינא סימן א' והיוצא משם לענינינו הוא, כי איש הישראלי נברא שיהי' לו ממשלה על המלאכים, וצריך לראות שיהי' לו כח לעמוד בממשלה זו שלא יתקנאו בו המלאכים, ופילו אותו ח"ו, והעצה לזה הוא שיקשר עצמו לשרשי הנשמות של ישראל, ועל ידי זה ניצול מהם וזהו ענין כשעלה משה למרום, ואמרו מלאכי השרת מה לילוד אשה בינינו וכו' אמר אני מתיירא שלא ישרפוני בהבל פיהם א"ל הקב"ה אחוז בכסא כבודי היינו שנתן לו השי"ת עצה לאחוז ולהתקשר בשרשי נשמות שהם בחי' כסא הכבוד אם כל חי, שע"ז יהי' ניצול מקנאת המלאכים כנ"ל, או יקשר עצמו עם מפורסמי ומנהיגי הדור, כי הנשמות נחלקים תחתם כי כל מפורסם או מנהיג יש לו כמה נשמות פרטיות השייכים לחלקו אך צריך לידע ולהכיר את המפורסמים איזהו ע"י שקר ועזות, כי יש כמה מפורסמים שהם בשקר ועזות כשרז"ל עזות מלכותא בלא תגא (סנהדרין ק"ה ע"א) ולהכיר אותם צריך לבנות את היראה שבלב על ידי שישמור את הלב מג' מדות המפסידין את היראה שתלוי בלב, והג' מדות הם תאות ממון, ותאות אכילה, ותאות משגל.

ולתקן הג' מדות הנ"ל הוא ע"י הדעת שממשיכין אל הלב ובכל רגל ורגל מהשלש

גליו, אתה היינו הקב"ה תשבחם משבח אותם ויש לו שעשועים גדולים, ובזה יובן הנ"ל שזהו שהאדם יוצא לסוכה מבית לחוץ ויודע ששם יש קדושה גבוהה דיקא זהו נקרא אל תהי בו וכו'. וגם בסוכות מקריבין ע' פרים כנגד ע' האומות, כי אל תהי בו לכל אדם).

ועי"ז נכלל במקומו של עולם, ויכול לדון את העולם, כי אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו, ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חבירו, כ"א השי"ת שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו, הוא לבדו יכול לדון את העולם, ולעשות ר"ה, וזהו לביתך נאווה קודש ה' לאורך ימים, היינו שהשי"ת המשיך רק קדושתו לבית המקדש מחמת שהי' שם דברים נאים, אבל הוא ית' בעצמו אין העולם מקומו, רק הוא מקומו של עולם, וע"כ ה' לאורך ימים היינו שרק הוא יכול לעשות ר"ה שהוא יומא אריכתא וכו' עיי"ש בהתורה באריכות.

וכ"ז נתבאר כסדר בסדר הפרשיות הנ"ל כי מתחלת בפ' במדבר כתיב מספר של בני ישראל, היינו כי צריך לידע מספר של ישראל ולקשר עצמו עמהם, אח"כ מספר בני לוי גרשון קהת ומררי, שהם תיקון ג' תאות הנ"ל גרשון מרמו כנגד אל תהי בו לכל אדם כי אף אם האדם נתגרש מהקדושה אעפ"כ צריך ג"כ לדונו לכף זכות ולמצוא בו נקודות טובות וחנייתו אחורי המשכן לרמו שאף אם נתגרש האדם אחורי המשכן גם שם נמצא השי"ת בבחי' ואציעה שאול הנך, וע"כ מקומם במערב מקום שקיעת השמש והאור אחורי המשכן, אל תבזה אותו האדם ואותו המקום, רק תאמין אשר גם שם נמצא השי"ת, וממקום שאתה שם תצעק להשי"ת ויעלו ממך שעשועים גדולים למעלה, ולכן כתיב בבני גרשון גם ה"ם מה שלא נכתב כן בשאר בני לוי, להורות שאף מי שנדמה לו שהוא כבר רחוק מן הקדושה לגמרי, באמת גם הוא בכלל הקדושה וזהו לשון גם הם, ובזה מיושב מה שאצל בני גרשון כתיב תחלה לבית אבותם ואח"כ למשפחתם ובשאר בני לוי כתיב למשפחתם ולבית אבותם, כי מי שנדמה לו שהוא רחוק לגמרי מהשי"ת ואין בו שום

טוב, צריך להתחזק בזה שלא עשני גוי, היינו שעכ"פ הוא מזרע ישראל עם קדוש, וזהו בתחלה צריך לחזק עצמו לבית אבותם מה שהוא מזרע ישראל, וע"י שהאדם דן א"ע לכף זכות ומהזק עצמו ללכת בדרכי ה' אף אם הוא כמו שהוא, ע"י יזכה לכנוס באמת לכף זכות, ולהמנות בין ישראל הכשרים וזהו למשפחתם — ובני גרשון לבני ושמעי, כי איתא בדרו"ל בלקו"מ ח"א סי' י"ז בהתורה ויהי הם מריקים שקיהם, אשר ע"י האויר הנח והזך יוכלו גם הרחוקים לשמוע דברי הצדיק האמתי כי מה שהרחוקים אינם שומעים הוא מחמת הרוח סערה שמבלבל האויר, ועי"ז לא יוכלו לשמוע, אבל ע"י מצות צדקה כמבואר שם עושין אויר הנח והזך ועי"ז יוכלו גם הרחוקים לשמוע עיי"ש באריכות, וזהו לבני ושמעי ע"י אויר הנח והזך בחי' לבני לבן יזכו לשמוע קול הצדיק בחי' ושמעו הולך בכל המדינות (אסתר ט') כמבו' שם נמצא שגרשון מרמו נגד אל תהי בו לכל אדם שהוא בחי' חג הסוכות. וקהת מרמו נגד שבועות, כי בשבועות גיתנה התורה וקהת מטועני הארון הי', וע"כ קהת הוא ל' ולו יקהת עמים, כי שבועות הוא תיקון הברית נגד תאות ניאוף בהתורה הנ"ל ותקון הברית הוא תקון הכללי כי הוא כולל כל התקונים, כי כאשר יתקן האדם תיקון הברית, יתקנו ממילא כל הלאוין שעבר כמבואר בהתורה (האי גברא לקו"מ ח"א סימן כ"ט) וגם מבואר בהתורה בקרוב עלי מרעים (לקו"מ ח"א סי' ל"ו) שכל אומה ולשון יש לה מדה רעה בפני עצמה, ויש גם רע הכולל שכל הרעות של כל העין לשון כלולין בתוכו, והיא תאות ניאוף, ומי שמשבר תאות זאת, אזי בקל יכול לשבר כל התאות. וזהו ירמו קהת ל' ולו יקהת עמים כי ע"י תקון הברית ממילא כל המדות רעות הכלולים בכל העמים, נכנעין ונופלין לפניו. „ומררי" ירמו נגד תאות ממון, עיין בהתורה צוית צדק לקו"מ ח"א סי' כ"ג על דברי הזוה"ק שאלמלא מלחא לא הוה עלמא יכיל למיסבל מרירותא, שמפרש רבינו הק' שמרירות הוא תאות ממון, (היינו

מי שהוא משוקע בתאות ממון, ואינו מאמין שהקב"ה יכול לפרנסו בסבה קלה, ורודף אחר פרנסתו ביגיעות גדולות, ותמיד בעצבות ומרה שחורה בחי' (בראשית ג') בעצבון תאכלנה) ומלחא ירמו על תקון הברית, בחי' צדיק, ברית מלח עולם הוא, וע"כ משכנו של מררי בצפון, כי מצפון זהב יאתה, וע"כ בני מררי מחלי ומושי עיין בהתורה הנ"ל שתאות ממון הוא בחי' אנפין חשוכין, וזהו מושי ל' וימש חשך, וזהו שדרחז"ל על וימש חושך שהי' החושך עב כעובי דינר, כעובי דינר דייקא להורות שכל החשכות, והמרירות, והעצבות של כל העולם הוא ע"י תאות ממון, בחי' כעובי דינר, וזה מחלי ומושי, היינו שתאות ממון הוא עצבות ומרה שחורה, אנפין חשוכין, המכלה כל חייו של האדם, כמובא בהתורה הנ"ל (ומבואר גם הרבה בדברי רבינו ז"ל שכל החולשות והחלואות באים ר"ל ע"י עצבות ומ"ש) וע"כ בפסח שאז הוא תיקון תאות ממון כנ"ל אוכלין מרור ע"ש וימררו את חייהם. וע"כ נשיא לבני מררי צוריאל בן אביהיל חיל הוא ממון, ע"ש הכתוב כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל (דברים ח') ומפ' התרגום ארי הוא יהיב עיטא למקני נכסין ואבי הוא ל' רצון מלשון ואבית תהלה, ואביהיל הוא שרוצה לאסוף ממון, והתקון לתאות ממון הוא אמונה שיאמין בהשי"ת שכמו שברא אותו יש מאין כן יוכל לפרנסו יש מאין בחי' מאן דיהיב חיי יהיב מזוני, וזהו צוריאל שיתבונן בעצמו שהקב"ה יצר אותו בחי' צוריאל ומסתמא יפרנסו, ולבני גרשון נשיא אליסף בן לאל" כי בני גרשון ירמוזו על ענין אל תהי בז לכל אדם, בחי' סוכות כנ"ל וסוכות נקרא חג האסיף, וזהו בחי' אליסף שמאסף לכל המחנות להודיעם כי ה' אתם כי מלא כל הארץ כבודו וכמובא בדרז"ל מענין שהצדיק האמת מודיע גם להדרי מטה שנפלו למקום שנפלו ח"ו, לבל יתיאשו עצמן כי אין שום יאוש בעולם כלל, ומודיעם ומחזקם כי ה' אתם, ועי"ז מקרב אותם להשי"ת וזהו אליסף בן לאל שמאסף ומקרב הכל להשי"ת ע"י שמודיע להם

שאלקים שליט בארץ, בעליונים ובתחתונים בחי' דרי מעלה ודרי מטה, וולקתת הנשיא אליצפן בן עוזיאל" כי קהת ירמו על תיקון הברית כנ"ל, וזהו אליצפן שיצפון הטיפה והגבורה ולא יתן כוחו לזר הנאמר על פגם הברית בחי' אל תתן לנשים חילך בחי' פן תתן לאחרים הודך ושנותיך לאכזרי (משלי ה') בן עוזיאל עיין בהתורה אני ה' הוא שמי לקו"מ ח"א סימן י"א מביא התקוני **זהר** בועז ע"ש בו עז בו תוקפא בחי' כי כאיש גבורתו הנאמר על תקון הברית, וזהו בן עוזיאל ל' בועז, וע"כ בני קהת עמרם שהוא קדושת המחשבה עיין בדרז"ל על ושער רישיה כעמר נקי שהמחשבות נקראים עמרי עומר שעורים עיי"ש, ויצהר נקרא ג"כ על שם המחשבה שהוא בחי' שמן בחי' שמן משחת קדש, בחי' ומשמן הטוב תריק על שבעה קני המנורה המרמוז על המוחין קדושים כידוע. ועוזיאל ע"ש בועז כי ב"פ ל"ט, ל"ט מלאכות, ול"ט אורות בגימ' ע"ז עם הכולל עיין בהתורה אני ה' הוא שמי הנ"ל, וחברון הוא מלשון חיבור דק' להמשיך המוחין בכלים בקדושה (ועיין מזה בלקוטי עצות המשולש אות אמת ואמונה מענין חבור הדעת באמונה שזהו בחי' לא טוב היות האדם (בחי' דעת) לבדו וכו' עיי"ש ויונעם לנפשך מאוד, וזהו בני קהת עמרם יצהר חברון ועוזיאל. —

והנה בהתורה תקעו הנ"ל מבואר אשר ע"י תקון הג' מדות זוכה ליראה וע"כ גרשון, קהת, ומררי, שמרמוזים לתקון הג' מדות כנ"ל, הם בני לוי, כי ע"י תקון הג' מדות זוכין ליראה שהוא בחי' לוי כידוע אשר לוי הוא מסטרא דיראה, ומובא גם בדברי רבינו ז"ל (בלק"ת סי' ד') על הפ' ופרח **מטה אהרן** לבית לוי שאהרן הכהן הוא בחי' חסד ולוי הוא בחי' גבורה יראה (וגבורה גם גימ' יראה כמובא).

ואח"כ כתי' בפרשה וישלחו מן המחנה כל צרוע, וזב, וטמא לנפש, ודרש בגמ' שהם כנגד ע"ז, ג"ע, וש"ד, צרוע מוציא רע הוא ש"ד כנ"ל בחי' אל תהי בז לכל אדם, וזב

הוא פגם הברית, וטמא הוא ע"ז עיין בהתורה ציות צדק ח"א סי' כ"ג הנ"ל אשר על השקועים בתאות ממון נאמר וזהבם לנדה (יחזקאל ו') היינו בחי' ע"ז, כמ"ש חז"ל (שבת פ"ט) מגין לע"ז שמתמא כנדה שנאמר תזרם כמו דוה עיי"ש, כי אחר הפרשה של גרשון קהת ומררי שהם תקון ג' מדות ג' תאות הנ"ל נאמר שלוח מן המחנה אלו הג' שהם כנגד ג' תאות הנ"ל, וכדאי' בספורי מעשיות לרבנו ז"ל בהמעשה מז' בעטלערס און מען האט ארויסגעשיקט די דריי כתות קנעכט שהם ג' עבודות הנ"ל.

ואח"כ כתי' ג' פרשיות באריכות, פרשת גזל הגר, ופרשת סוטה, ופרשת נזיר, גזילת הגר להשמר מתאות ממון, ופרשת סוטה להשמר מפגם הברית, ונזיר מיין ושכר יזיר נגד תאות אכילה, וזהו שרימזה התורה להאדם שיראה להשמר מג' תאות הנ"ל, כדי שיהי' בכלל גרשון קהת ומררי ולא יצטרך להשתלח מן מחנה הקדושה (ועפ"ז א"ל אשר גם השלשה מחנות, מחנה כהונה, מחנה לוי ומחנה ישראל, ירמזו כנגד תיקון ג' תאות הנ"ל, כי "כהן" ירמז נגד תקון תאות ממון עיין בהתורה להמשיך השגחה לקו"מ ח"א סי' י"ג, אשר ע"י צדקה שהוא בחי' חסד משברין תאות ממון, וידוע אשר הכהן הוא ממדת חסד וכמובא גם לעיל, וגם מבואר בהתורה ואת העורבים צויתי לכלכלך לקוטי תנינא סי' ד' אשר ע"י הצדקה נתגלה הרצון העליון אשר השי"ת מנהיג העולם ברצונו לבה, היפך תאות ממון שחושב האדם אשר כחו ועוצם ידו עשה לו ההיל, וזהו בחי' והי' על מצחו לרצון הנאמר אצל הכהן גדול, כי ע"י הכהן שמדתו חסד נתגלה רצון ה' לידע שהכל מתנהג ברצונו ית' לבד עיי"ש. "ולוי" ירמז על תקון הברית, כי לוי היא מסטרא דיראה וכנ"ל וע"י יראה זוכין לתקון הברית, עיין בהתורה פתח ר' שמעון לקו"מ ח"א סי' סמך, אשר להנצל מפגם הברית זוכין ע"י יראה בחי' שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל, היינו שע"י יראה זוכין להנצל משקר החן וכו'. ו"ישראל"

ירמז נגד תקון אל תהי בז לכל אדם כי עמך כולם צדיקים וכל זמן ששם ישראל נקרא עליו הוא בכלל ישראל, נמצא שגם השלש מחנות המובאים בפרשת נשיא ירמזו על תיקון ג' תאות הנ"ל, וע"כ, "טמא לנפש" שירמזו על ענין ע"ז תאות ממון כנ"ל נשתלח מן מחנה כהונה, ו"זב" שהוא בחי' פגם הברית נשתלח מן מחנה לוי, ו"מצורע" מוציא רע, שמוצא חסרונות בכל אדם שהוא מסטרא דקץ כל בשר המבואר בהתורה מרכבות פרעה לקו"מ ח"א סי' ל"ח שמוציא חסרונות בכל אדם, ע"כ נשתלח גם מן מחנה ישראל. המו"ל).

ואח"כ כתיב השלש ברכות של ברכת כהנים יברכך, יאר, ישא, כי ע"י תקון ג' מדות הנ"ל זוכין להג' ברכות, כי "יברכך" דחו"ל בממון נגד תקון תאות ממון, יאר הוא נגד תקון הברית עיין בהתורה רציצא, אשר לזכות להדרת פנים הוא ע"י תקון הברית, בחי' הוד והדר לפניו, כשעוז וחדוה במקומו עוז הוא תקון הברית בחי' בועז כנ"ל והוא הדוה דמטרוניתא ועי"ז זוכין להארת ולהדרת פנים. "ישא" הוא נגד תקון תאות אכילה כי חז"ל דרשו עה"פ ישא ה' פניו וכו' איך לא אשא להם פנים שאני אמרתי ואכלת ושבעת וברכת והם מדקדקין מכזית עד כביצה, אשר זהו בחי' תקון תאות אכילה שאפילו הם אוכלים כזית הם מברכין לה' על זה היפך הרשעים שתמיד חסר להם בחי' בטן רשעים תחסר, וע"כ יברכך נגד ממון, יאר נגד תקון הברית, ישא נגד תקון אכילה.

והנה מבואר בהתורה תקעו ממשלה הנ"ל, אשר ע"י תקון ג' מדות זוכין ליראה, וע"י יראה זוכין להכיר את המפורסמים האמתיים שהם שרשי נשמות ישראל, וע"כ כתי' אח"כ בפרשה, פרשת הנשיאים האמתיים של כל שבט.

ואח"כ כתי' פרשת בהעלותך את הנרות ומקשו חז"ל וכי לאורה הוא צריך רק נר מערבי עדות שהשכינה שורה בישראל, שזה בחי' הנאמר בהתורה הנ"ל על פסוק לביתך נאווה קודש ה' לאורך ימים, אשר הקב"ה הוא

מקומו של עולם ואין העולם מקומו, כי הנה השמים ושמי שמים לא יכלכלוך, אף כי הבית הזה (מלכים א' ח') רק השרה שכינתו בבית המקדש מחמת דברים נאים שהי' שם, שזה בתי' לביתך נאוה קודש עיין שם באות י"ד באריכות וע"כ ה' לאורך ימים, רק הקב"ה יכול לעשות ר"ה שהוא בחי' יומא אריכתא (ביצה ד' ו') כי הוא מקומו של עולם ויודע מקומו של כל אחד ואחד, ועי"ז דן את כל העולם לכף זכות, שזהו בחי' אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. וע"כ אחר פרשת בהעלתך שהוא עדות

שהקב"ה השרה שכינתו בישראל, ובאמת הוא מקומו של עולם, ודן את כל העולם לכף זכות, נאמר אח"כ פרשת פסח שני, שהטמאים או שהיו בדרך רחוקה נתן השי"ת עצה גם לפי מקומם לעשות פסח שני, כי הוא מקומו של עולם, ויודע מקומו של כאו"א כנ"ל ודן את כל אחד לכף זכות, ומרמוז לו רמזים לקרבו ממקום שהוא ובזמן שהוא שיתעורר לשוב, שזהו בחי' ר"ה יומא אריכתא כנ"ל, וע"כ כתי' אח"כ ותקעתם בחצוצרות והי' לזכרון לפני אלקיכם שזהו ענין ראש השנה. יצחק בן דינה קראקאווסקי.

חדושים ע"פ המאמרים בלק"מ ח"ב סי' ז', פ"ג, ועוד.

איתא בדברי רבינו ז"ל (לקו"ת תו' פ"ג) ע"י תקון הברית שהוא קשת יכול להוציא החצים שהיא התפלה כו' בבחי' ובריתי נאמנת לו, אמונה זה בחי' תפלה בבחי' ויהי ידיו אמונה, ואז התחלת צמיחת קרן משיח בבחי' אצמיח קרן לדוד כו' ואז נעשה בן חורין שבא לקדושת שבת כו', וקדושת שבת זה בחי' תכלית הידיעה ותכלית הידיעה שלא נדע כו', ותכלית זה בחי' אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, היינו זה עיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה, ותכלית הזה הוא עיקר המקום כו' מקומו של עולם כו' שברא בחכמה כמ"ש כולם בחכמה עשית וזה בחי' הקובע מקום לתפלתו כו' ואז פושט גופו המצורע שהוא ממשכא דחויא ולובש בגדי שבת היינו גוף קדוש מגן עדן כו' שנרפא מצרעתו ונתלבש בגוף קדוש מג"ע הנקרא בשר בחי' בשר מבשרי כו', עכ"ל הק'.

לתוך שכלו כו' ויש כמה בחינות במקיפים כי מה שמקיף לזה הוא בחי' פנימי אצל חבירו שהוא במדרגה למעלה ממנו וכן למעלה מעלה כו' שכ"א לפי בחינתו ומדריגתו נכנס מקיף שלו לפני ע"י שמדבר עם חבירו בי"ש ומכניס בו דעתו כו' ולמעלה מן הכל הם המקיפים העליונים של חכם הדור כו' שע"י שזה הרבי והחכם שבדור עוסק לדבר כו' עי"ז נכנסים המקיפים שלו לפני, והמקיפים שלו הם בחי' אריכות ימים ושנים כו' בחי' עולם הבא כו' בחי' למעלה מהזמן רק סדר הזמנים שיש שם הם בחי' השגות של המקיפים שיש מקיפים שהם בחי' ימים ויש מקיפים שהם בחי' שנים בחי' תקופות הימים, תקופות השנה כו', וזה בחי' תכלית הידיעה כי תכלית הידיעה אשר לא נדע כו' בחי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך כי הם רב טוב הצפון וטמון וסתום מעין כל, וזהו מה רב טובך, מה" דייקא כו' בחי' מה חמית מה פשפשת כו' בחי' שפע הכתר כו' וזה החכם כו' צריך שיהי' לו בחי' כל, בחי' כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא כו' וצריך הצדיק להראות לדרי מעלה כו' השגה של מה בחי' מה חמית ומה פשפשת בחי' אי' מקום כבודו, ולהיפך צריך להראות לדרי מטה שאדרבה מלא כל הארץ כבודו כו' וצריך לכלול

ובענין תכלית הידיעה אשר לא נדע עיין עוד בהתורה ז' ח"ב שכתב שם שצריך כל אדם לעסוק בישובו של עולם כו' היינו לדבר עם חבירו בי"ש ולהכניס בו דעת כו' ועי"ז נכנסין אורות המקיפין היינו שזוכה להבין ולידע מה שלא הי' מבין ויודע מתחילה והי' אצלו בחי' אור המקיף ועכשיו נכנס השכל המקיף לפני

העולמות עליון בתחתון כו' כדי שיהי' להם יראה כו' עיי"ש.

ועי' בחיי מוהר"ן גדולת השגתו אות מ"ג כי יש ידיעה למעלה מידיעה השגה למעלה מהשגה גבוה מעל גובה ואצל כל ידיעה והשגה עד למעלה למעלה, התכלית הוא אשר לא נדע ע"ש כל האות והוא פלא.

היוצא לנו מדברי רבינו ז"ל שהמקיפים שיש לכ"א לפי מדריגתו שזוכה להכניסם לפניו אף שהם מבחי' דרי מעלה בני עלי' גדולים במעלה בכ"ז נקראים השכליות המקיפים שלהם שזכו להשיגם ולהכניסם לפניו ולהבינם, בשם בחי' עוה"ז, רק המקיפים של החכם והרבי שבדור הם בחי' עוה"ב למעלה מהזמן רק סדר הזמנים שיש שם הם בחי' השגת המקיפים מבחי' ימים או שנים כנ"ל.

ועיי' **בזוה"ק** (שלח קס"ז). בענין של רב מתיבתא שגילה לרשב"י רזין וסודות מג"ע העליון, איתא שם אר"ש מלה חדא בעינא למינדע כו' נשין בהוא עלמא אי זכאן לסלקא לעילא כו' והשיבו לו שיש ששה היכלות בכמה ענוגין ועדונין כו', בהיכלא חדא אית בתי' בת פרעה וכמה רבוא ואלפי נשין זכיינ בהדה כו' וכל הני כו' אקרון נשים שאננות דלא אצטערו בצערא דגיהנם כלל, בהיכלא אחרא אית סרת בת אשר וכמה נשין רבוא ואלפין בהדה כו', בהיכלא אחרא אית יוכבד אמי' דמשה גביאה מהימנא וכמה אלפין ורבבן בהדה כו' ושירתא דימא מזמרין בכל יומא ואיהי בלחודהא אמרת מהכא ותקח מרים הנביאה כו' וכל אינון צדיקייא די בגן עדן צייתין לקל נעימו דילה כו', בהיכלא אחרא אית דבורה וכל שאר נשין בהדה אודן ומזמרן כו' אי רבי אי רבי מאן חמא חדוה דצדיקייא ודנשין זכיינ דעבדין לגבי קוב"ה (ואי' בס' אוהח"מ מהרמ"ק ז"ל, שהעיר דלעיל כתב שיש ששה היכלות ולא זכר כאן אלא ד', ותי' כי השנים הראשונים הם היכלות לשאר הנשים שבעולם אשר כבר הוכנסו לגיהנם כו' ואין צריך להזכירם כי אין בהם חדושים כמו אלו ולכן אמר כאן דלא אצטערו בצערא דגיהנם כלל כו').

עוד שם (בדף קס"ט:) אר"ש ודאי ידענא דאתון מלובשין תמן בלבוש יקר דגופא דכיא קדישא, אי הוה כגוונא דא בהאי עלמא בר נש דאתחוי בהווא גופא כגוונא דאתון קיימין בהווא עלמא, א"ל מלה דא שאילו קמי רב מתיבתא כו' ואיהו אמר דהא הוי בהאי עלמא הכי מנלן דכתיב ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות, אתלבש בהווא דיוקנא דהווא עלמא, מלכות דא רוחא דקודשא כו' ואתלבשא בי' אסתר (וחז"ל **במגילה יד**:) רמזו ג"כ ענין זה) וכד עאלת קמי מלכא אחשורוש כו' דיוקנאה אדמי למלאך אלקים פרחא מיני' נשמתא לפום שעתא, מרדכי אוף הכי דכתיב ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, לבוש מלכות ודאי דיוקנא דהווא עלמא, וע"ד כתיב כי נפל פחד מרדכי עליהם ולא פחד אחשורוש כו'.

והנה איתא ברע"מ (פנחס רמ"ד ע"ב) וז"ל ורבנן דמתניתין ואמוראין כל תלמודא דלהון על רזין דאורייתא סדרו ליה עכ"ל, מבואר מזה שדברי חז"ל בש"ס אף שבדרך כלל הם נקראים פשטי אורייתא, מ"מ כלולים מכל הפרד"ס בחי' רמז דרוש סוד שבפשט, ועלה ברעיוני בעהשי"ת מאמר חז"ל א' אשר שם יכולים לרמז הענינים הק' הנ"ל, בדרך אפשר, כי לא אעשה שקר בגפשי לאמר האח חמותי ראיתי אור הטמון בדברי חז"ל הק' והנשגבים ובפרט אדם כמוני שעניני חומר לי ולא עיני נבון לי לחזות שפוני טמוני מסתרים הכמוסים בדבריהם הק' וכי קלעתי אל מטרת כוונת דבריהם הק', רק בדרך אפשר ניתן רשות לדמות מילתא למילתא אם אך בנויות על יסודי הקדמות אמתיות, כמבואר בסה"ק, והגם שהענינים הללו הנ"ל הם דברים גבוהים ונסתרים מאד ואיני כדאי וראוי אף לישא את שמותם על שפתי ובאתר זקוקין דנורא ובעורין דאשא מאן מעייל בר גפחא לתמן, ופשוט לבזיון וחרפה וכלימה יחשב לאיש כערכי להתלבש בלבוש וחלוקא דרבנן שלא לפי מדתי הן בידיעה והן במעשה וכל רואי ילעיגו לי וכל השומע יצחק לי, עכ"ז תמכתי יתדותי על דברי מוהרנ"ת ז"ל בחיי מוהר"ן

(ספורים חדשים אות ג') שטוב להגשמה וזכות גדול להאדם כשזוכה שיהיו מחשבותיו משוטטות בדברי רבינו ז"ל הק' והנורא מאד אשר אין ערוך אליו וכו', ועי' בלקו"מ בהתורה רפ"א וז"ל אפי' אדם פשוט לגמרי יכול להשיג ולראות חדשות אם ישב עצמו על הספר ויסתכל על אותיות התורה כו' יתחילו האותיות להאיר ולהצטרף כו' ואזי יראה נפלאות צירופים חדשים כו' עיי"ש בפרט שאין אני מחדש כאן כלל רק כמראה מקום בעלמא אני ואם אולי הוספתי איזה נופך משלי בעוה"ש"י, הכל הוא רק בדרך אפשר, ואם שגיתי ה' הטוב יכפר, ויהי רצון שלא אומר דבר שלא כרצונו ית', והקורא ידינני לכף זכות.

וז"ל הגמרא במס' שבת (פ:) אר"י א"ר בנות ישראל שהגיעו לפרקן ולא הגיעו [לשנים] בנות עניים טופלות אותן בסיד בנות עשירים טופלות אותן במור שנה' ששה חדשים בשמן המור, מאי שמן המור ר"ה ב"ח אמר סטכת ר"י ב"א אמר שמן זית שלא הביאה שלישי תניא ר"י אומר אנפיקנן שמן זית שלא הביאה שלישי, ולמה סכין אותו שמשיר את השיער ומעדן הבשר רב ביבי הוה ל"י ברתא טפלה אבר אבר שקל בה ד' מאות זוזי, הוה ההוא עכו"ם בשבבותי הוה ל"י ברתא טפלה בתד זימנא ומתה אמר קטל רב ביבי לברתי, א"ר נחמן, רב ביבי דשתי שכרא בעיין בנתי' טפלא אנן דלא שתינן שכרא לא בעיין בנתן טפלא עכ"ל הגמרא.

הנה ידוע בזה"ק משפטים (צד:) עה"פ וכי ימכור איש את בתו דגשמות ישראל מכונות בשם בנות, וידוע בזה"ק שכללות ישראל הם ששים רבוא גשמות פרטיות שהם שרשים כנגד ששים רבוא אותיות שבתורה לכן ישראל ר"ת יש ש'שים ר'בוא אותיות ל'תורה וכל שורש מתחלק לששים רבוא נצוצות שכל ניצוץ הוא גשמה אחת וכן בגפש רוח בכל עולם מד' עולמות אבי"ע, ובגשמות יש רבבות מיני חלוקי מדריגות גבוה מעל גבוה לאיז קצ, כי כל גשמה היא חלק אלוך ממעל

ממש כמ"ש ויפת באפיו נשמת חיים ממחשבתו וחכמתו ית' כי ישראל עלה במחשבה, רק בירידתה ממדריגה למדריגה ע"י השתלשלות העולמות אבי"ע מחכמתו ית' נתהוו החלוקי מדריגות בין הגשמות כפי ערך ההשתלשלות, ועי' בתו' י"ז לקו"א על ברי' קלה שבים פי' רו"ל שהוא למעלה מכל העולמות י"ם המ"ם הוא ד' עולמות יו"ד היא החכמה כו' כלם בחכמה עשית עיי"ש, ובהתורה כ"ה ח"א ודע שאין שני בני אדם שווין זל"ז כי כל הגשמות הם זה למעלה מזה כו'.

ובזה"ק הנ"ל כולל כל המדריגות בז' חלוקות וז"ל שם, תא חזי בר גש כד אתיליד יהבין ל"י נפשא מסטרא כו' אופני הקדש (פי' גפש מעשי') זכה יתיר יהבין ל"י רוחא מסטרא דחיות הקודש (רוח מיצירה) זכה יתיר יהבין ל"י גשמתא מסטרא דכורסייא (גשמה מבריאה) כו' זכה יתיר יהבין ל"י נפשא באורח אצילות (גפש ממלכות דאצילות) כו' ואתקריאת איהי בת מלך, זכה יתיר יהבין ל"י רוחא דאצילות כו' מסטרא דעמודא דאמצעייתא ואקרי בן להקב"ה כו' (רוח מתפארת דאצילות) זכה יתיר יהבין ל"י גשמתא מסטרא דאו"א (גשמה מחו"ב דאצילות) ה"ה"ד ויפת באפיו נשמת חיים מאי חיים אלא אינון י"ה ואשתלים ב"י הוי' (כי כבר זכה לגפש ורוח ממל' ותפארת שהם ו' ה' בן ובת) זכה יתיר יהבין ל"י הוי' בשלימו דאתוון יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו אדם באורח אצילות, והאי איהו שולטנותי' בכל רקיעין ובכל אופנים ושרפים וחיוון ובכל חיילין ותוקפין דלעילא ותתא כו' עיי"ש.

ובזה אפשר להבין המובא בחיי"מ (גדולת השגתו אות כ"ז) שרבינו ז"ל השיג יחידה בתכלית מדריגה עליונה (דאצילות) כו' (שהיא השגת המקיפין של בחי' מה רב טובך הנ"ל תכלית הידיעה שהיא שלימו דאתוון הוי' במלואו אד"ם שעולה מ"ה) ולכן מסיים רו"ל ע"ז נמצא שאני יודע מעט כו' אעפ"כ אני רוצה יותר כי מי יודע אולי יש עוד כו' עיי"ש. וכן מצאתי בתיקונים תיקון י"ט, מ"ה הוא כלול מי' אתוון דאינון יו"ד ה"א וא"ו

ה"א ובלקו"ת תו' פ"ב הוי' במילוי אלפין גמטרי' מ"ה אד"ם, כנ"ל **בוזה"ק** היינו שמי שזוכה שנותנים לו שלימו דאתון בחי' אד"ם שהוא המדריגה העליונה שבכל המדריגות הוא הוא הזוכה לבחי' מ"ה תכלית הידיעה אשר רק החכם והרבי שבדור בחי' משה הוא הזוכה לזה, ואולי זהו הכוונה מה שאיתא (בתו' ח' לקו"א) על הפ' ושבעה נרותי, הם הנשמות כו' הנחלקים לו' כתות, היינו הו' חלוקות שבזוה"ק הנ"ל.

עכ"פ היוצא לנו מכל הנ"ל שהנשמות בכלל מכוונות בשם בנות, ונשמות הצדיקים שזכו להכניס המקיפים שלהם לפנים לתוך המוחין כ"א כפי מדריגתו מכוונות בשם בנות ישראל, כי ישראל אותיות לי ראש היינו התגלות המוחין המשכת המקיפין בתוך הפנימי (לקו"א תו' כ"א), וכפי דברי הזוה"ק הנ"ל שחושב ז' מדריגות תמצא שהמדריגה הד' בחי' נפש ממל' דאצילות מכוונה בשם בת מלך וכל אלו הששה מדריגות של נשמות הצדיקים הנ"ל שזכו לנר"ן דאצילות הגם ששכליות המקיפים שלהם גבוהים מאד מאד עד א"ס וכו' כי נשמת שדי תבינם והיא היא השכל בעצמו מעולם האצילות אשר לית מחשבה תפיסא ב' כו', עכ"ז עודם נקראים מקיפים של תחת הזמן לעומת המקיפים של החכם והרבי שבדור שרק הוא הזוכה למקיפים של למעלה מהזמן שהם תכלית הידיעה כו' בחי' מ"ה ובחי' כל בשמים ובארץ דרי מעלה ודרי מטה כנ"ל **בוזה"ק** שאצל המדריגה הז' שהוא בחי' אדם מה הוי' במילוי אלפין מסיק שם, והאי איהו שולטנותי בכל אופנים ושרפים וחיות הקודש ותוקפין דלעילא ותתא, בחי' דרי מעלה ודרי מטה הנ"ל, אבל בכל זאת אף שלא זכו להמדריגה הגבוהה של בחי' מ"ה הנ"ל אבל כיון שידעו כ"א וא' שיש השגות למעלה מהשגתו, כמו שכ' רבינו ז"ל בתו' ז' בענין ישעי' שאמר ואראה את ה' אף שידע שיש השגה של בחי' מה עיי"ש, בכך רודפים במחשבתם להשיג השגה זו, כמ"ש רז"ל בתו' כ"ד שיש אור א"ס למעלה מנר"ן ואע"פ שאין השכל משיג אותה אעפ"כ רדיפא

דמחשבה למירדף אבתרי' וע"י הרדיפה הוא משיג אותו בבחי' מטי ולא מטי, ואף ששם מדבר רז"ל מהאור א"ס שהוא למעלה מנר"ן של כל השכל אנושי אשר באמת א"א להשיג אותו כו', אבל כמובן שבכל דרגא ודרגא במקום שמסתיים שם שכלו וא"א לו להשיג יותר, ולפי בחינתו הוא אור אין סוף, רדיפא דמחשבה למרדף אבתרי' ומשיג אותו בבחי' מטי ולא מטי, (ואולי גם זה נכלל בכלל דברי רז"ל (בהתו' כ"א) שהשכל הפנימי מקבל חיותו מהמקיף הוה, כי כל השגה וידיעה הוא תענוג רוחני להנפש כי אין שמהה כהתרת הספיקות ועש"ז נקרא חכמה בשם עדן ע"ש התענוג שנמצא בחכמה כנראה בחוש שכאשר ישכיל האדם וימצא איזה שכל חדש מתפעל בהתפעלות גדולה ומתענג בה ויש לו חיות מזה כמ"ש החכמה תחי' את בעלי, אבל כידוע תענוג תמידי אינו תענוג והי' יכול להיות נפסק החיות ח"ו אם לא ע"י רדיפת המחשבה למרדף אבתרי' אחר השכל המקיף להשיגו, ואז אע"פ שלא השיגו עדיין רק בבחי' מטי ולא מטי כבר יש לו התנוצצות מהשגה זו ומקבל חיות משם וזה ענין שהשכל הפנימי מקבל חיותו מהמקיף כנ"ל), וממילא הם מתביישים לפני השי"ת כמחז"ל (ב"ב ע"ה) כל צדיק וצדיק נכוה מחופתו של חברו אוי' לאותה בושא כו' ופי' רז"ל (בהתו' כ"א) לענין המקיפין וההשגות ומכיון שיש להם בושא על שלא באו לשלימות התכלית הם בודאי עושין תשובה על השגתו בחי' תשובה על תשובה (בסי' ו') וכמ"ש בתו' ע"ב (לקו"ת) שע"י הבושא עושין תשו' כי עיקר התשובה ע"י הבושא ותשובה הוא בחי' חיים כו' חיים נצחיים של עוה"ב כו' עיי"ש,

ונחזור לעניננו במאמר חז"ל הנ"ל אר"י א"ר פנות ישראל פי' הנשים זכין הנ"ל **בוזה"ק**, כפשוטו, וכמרומו גם על נשמות צדיקים שזכו לבחי' לי ראש הנ"ל, להכניס שכליות מקיפים שלהם לפנים רק שהמקיפים שלהם הם מבחי' עוה"ז תחת הזמן ולא הגיעו עוד למקיפים של עוה"ב שהוא למעלה מהזמן וזהו שהגיעו לפרקו אותיות „פרק ו' בחי'

סדר הזמנים של עוה"ב, כי פרק הוא זמן ונו"ן הוא בינה בחי' עלמא דאתי כידוע, הגיעו מלשון נגיעה, בחי' רדיפא דמחשבה למרדף אבתרי', פר"ק גמטרי' מקיפיים ימי"ם, עד שם נגעו ולא עד בכלל, ובפסחים פרש"י כאילו הגיעו לפרקן ומכ"ש ולא הגיעו [לשנים] עד בחי' מקיפים הנקראים שנים בודאי לא נגעו, ואפשר כי תיבת [לשנים] הנדפס במוקף משום איזה סבה שהיא ג"כ לא במקרה הוא רק בהשגחה, להורות ב' דברים (א) לרמוז שמדברים כאן מבחי' מקיפים הנקראים שנים, (ב) כדי לחלק אלו התיבות „ולא הגיעו" מתיבת „לשנים" רק לפרשם אלמעלה ויהי' הפירוש שהגיעו לפרקן ולא הגיעו, היינו בחי' מטי ולא מטי נמצא שלא הגיעו עוד לתכלית המכוון רק להסיבובים שעל ידיהם יכולים לבא להתכלית השלימות כעין שכתב רבינו ז"ל (בתו' ל') שיש שכל העליון ויש שכל התחתון, השגת אלקות התכלית המכוון זה בחי' שכל העליון, והסיבובים הם בחי' שכל התחתון, כמ"כ השגת המקיפים של העוה"ז הנ"ל מכונה בשם שכל התחתון שעל ידו יכולים לבא להתכלית שהוא המכוון השכל העליון הגדול שהוא בחי' מ"ה הנ"ל, ומבואר שם שהשכל התחתון הוא בחי' שערא בעגולא, ובחי' שערא אוכמא עיי"ש כי הוא בחי' עגולים וסיבובים כנ"ל, והוא בחי' שחורה אני ונאווה כי השחרות הוא מקבץ את הראות וכו' כן השכל התחתון הוא בחי' שחרות שמצמצם בו נאווה ויופי שבשכל העליון וכו' כמבואר שזה שפירש"י ז"ל כאן ד"ה שהגיעו לפרקן ולא הגיעו, שהביאו שתי שערות ולא באו לכלל שנים הראויות לכך ומתביישות בדבר עכ"ל, הביאו שתי שערות היינו בחי' שערא בעגולא ושערא אוכמא, בחי' שכל התחתון מקיפי עוה"ז, ולא באו לכלל שנים בחי' מקיפי עוה"ב, בחי' מ"ה, הראויות לכך, היינו לעתיד כמו שפי' רז"ל בהתו' ז' המאחוז"ל בירושלמי שבת פ"ב עתידין צדיקים שיהי' מחיצתן לפני מלאכי השבת, על המקיפים, היינו שהמקיפים שלהם כו' ואז יהי' השגתם בבחי' מ"ה, אבל עכשיו עוד לא זכו לזה

ולכן הם מתביישות בדבר, כנ"ל אוי לאותה בושח, ובושה הוא בחי' תשובה, ותשובה הוא בחי' חיים נצחיים עוה"ב כנ"ל.

כאן מחלק בעל המאמר הזה את הששה מדריגות שבזוה"ק הנ"ל לג' חלוקות, בנות עניים, בנות עשירים, ובנות מלכים, הא' וב' היינו דעשי' ויצירה מכונה בשם בנות עניים, הג' היינו דבריאה בשם בנות עשירים, כי כל דרגא הנמוכה מחברתה הגבוהה ממנה הוא בחי' עני לגבי עשיר בחי' מקבל ומשפיע, וכן איתא ברע"מ פ' תשא קפ"ז על הפ' העשיר לא ירבה והדל לא ימעט לענין ספי' תפארת וספי' יסוד עיי"ש, ומאצילות ולמעלה בשם בנות מלכים כנ"ל **בזוה"ק**, ע"ז אמר, **בנות עניים** טופלות אותן בסיד, פי' שזוכין לעוה"ב להיות טפל ומחובר להיכללות (שכליות המקיפין) של הגי' נשים צדקניות הנ"ל **בזוה"ק** שהן ב' תי"ה ס'רח י'וכבד ד'בורה שנרמז בר"ת בסי"ד, ומובן שיש בזה ג"כ אלפים ורבבות חלוקי מדריגות אף שיושבים יחד בג"ע וכן מבואר בסי' קצ"א ליקו"א עיי"ש.

בנות עשירים טופלות אותן בסלת, היינו בחי' הגשמות הגבוהות מהראשונות, דהיינו נשמות דבריאה מהמדריגה הג' שבזוה"ק הנ"ל, ואיתא בתקונים דאמא עלאה (בינה) מקננת בכורסייא (עולם הבריאה) ששם מאיר אור הבינה לכן הם נעשים טפלים ומחוברים להאור הנה שהוא בחי' סלת למנחה כמ"ש רז"ל בתו' מ"ט כי הוא משבר וממתיק הדינים עיי"ש, ובזוה"ק פנחס רמ"ד ורמ"ז אי' שהשכינה בחי' מלכות נקראת סלת עיי"ש, ובאמת שתיהן א', בבחי' כלולה בשמן בחי' מלכות בחי' מי עם זאת עולה עיי"ש תו' מ"ט, ולכן הם זוכין להיות נהנין מזיו השכינה הנקראת סלת, והם נהנים בבחי' הארה ממש כי יש שהם זוכין רק להארה דהארה וכו' אבל הם שזכו לדרגא דבריאה הסמוכה לאצילות ורדיפא דמחשבתם למרדף אבתרי' דמקיפים שלהם בבחי' מטי ולא מטי זוכין בעוה"ב להארת המקיפין דשם ולכן אמרו חז"ל (ברכות יד) שלעתיד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה

ופי רז"ל בהתו' כ"א בראשיהם ולא על ראשיהם פי' שהעטרות שלהם בחי' מקיפים השכליות שלא היו יכולים להבין אותם יכנסו לפנים עיי"ש ונהנין מזיו השכינה, וזהו טופלות אותן בפלת, גם דידוע דיש טנת"א והנקודין יש בטעמים כגון סגולתא כזה ה' ויש באותיות כגון סגול כזה ה', ומצאתי בהקדמת התקונים לענין זה, דשכינתא כלילא מכלהו כו' היא מתהלכת בין החיות כו' חיוון עלאין דנקודי דטעמי וחיוון תתאין דנקודי דאתוון כגוונא דא ה' ואינון סגולתא לעילא תלת חיוון עלאין, וסגול לתתא תלת חיוון תתאין כו', לכן השכינה מרומז בתיבת סל"ת ר"ת ס'גולתא ל'עילא ת'לת, ס'גול ל'תתא ת'לת, וגם בינה מרומז כאן כי בחי' הנקודות הם שם ס"ג (ע"ח שער טנת"א פ"א) ושם ס"ג בבינה (שם שער הנקודים פ"א, ועי' בלק"מ ח"א סי' קל"ה).

פנות מלכים, הנשמות ממדריגה הד' שבזוהר הנ"ל, כולל חמשיית וששית שהם מאצילות כנ"ל, אבל בכל זאת המקיפים שלהם הם של בחי' עוה"ז שתחת הזמן כנ"ל, טופלות אותן בשמן המור כו', היינו שנעשות טפלות ומחוברות להמדריגה הז' בחי' משה ומרדכי ואסתר שזכו להתלבש בעוה"ז בגוף קדוש מג"ע כמ"ש במשה של נעלך כו' כנ"ל ובמרדכי ואסתר לפי שעה כמ"ש ומרדכי יצא כו' בלבוש מלכות, ותלבש אסתר מלכות, כנ"ל בזוה"ק. שלזה א"א לזכות כ"א אותם המגיעים להתכלית הידיעה שלא נדע בחי' מקיפים של עוה"ב, בחי' מ"ה, ע"י תיקון הברית ואמונה ותפלה והתחלת צמיחת קרן משיח וכו' הנ"ל בהתו' פ"ג, וכן ע"י שהחכם והרבי שבדור עוסק להכניס דעתו ויראתו, האוצר של יר"ש. בתלמידיו בדרי מעלה ומטה, בן ותלמיד, בחי' אליעזר עין לא ראתה כו' ויהושע בחי' הקיצו ורננו כו' שהי' לו למשה רבינו ע"ה. כנ"ל בתו' ז'. וכן מצינו במ"ר אסתר, עה"פ איש יהודי שמרדכי הי' שקול כמשה רבינו ע"ה שנא' בו האיש משה, ועוד שם עה"פ בשמים ראש שהי' ראש לכל הצדיקים שבדורו בחי' החכם והרבי

שבדור הנ"ל, ומרדכי מן התורה מנין שנא' ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור ומתרגמינן מרי דכיא, כי הוא בחי' משיח שנא' בו והריחו ביראת ה' וכן אסתר שמה הדסה ע"ש הריח כמבואר הרבה מזה בלקוטי הלכות בכ"מ. וע"י כל אלו הבחינות מכונות בשם שמן המור הנא' (בתהלים מ"ה) אצל משיח, על כן משחך וכו' שמן ששון מחביריך מור ואהליות כו', ע"ש כל אלו הבחינות הנ"ל, שיש לו ריח טוב בחי' והריחו ביראת ה' בחי' חוטם, בחי' תפלה ותהלתי אחטם לך, בחי' אמונה, ויהי ידיו אמונה פרישן בצלו, וע"כ נרמז בר"ת שמ"ן ש'כליות מ'קיפים נ'ון, שזה הוא בחי' התכלית הידיעה, וגם ידוע דשמן היינו שפע החכמה, בחי' אחכמה, מו"ר ר"ת ו'היא ר'חוקה מ'מני, ומקיפים הללו של בחי' חכמה זו, הוא ע"י רוח דעת ויראת ה' שמכניס בתלמידיו, כנ"ל. וזה אם אין חכמה אין יראה, אם אין יראה אין חכמה, (אבות פ"ג) ותלוי זה בזה, ע"י הדעת של יראת שמים שמכניס בתלמידיו נכנסים אורות המקיפים שלו שהם בחי' א'חכמה ו'היא ר'חוקה מ'מני ר"ת מו"ר א' שהיא בחי' כח מ"ה, זה בחי' אם אין יראה אין חכמה, ועי"ז זוכה לבחי' כל ולכלול עליון בתחתון כדי שיהי' להם יראה, וזה אם אין חכמה אין יראה, כי מדריגת היראה הוא עד א"ס יראה תתאה ויראה עלאה ועלאה דעלאה כו' כמ"ש בכ"מ בלקו"ה, ולכן חכמ"ה הוא ר"ת ח'ילו מ'לפניו כ'ל ה'ארץ, שמאיר אפילו להדרי מטה המשוקעים בארציות וחומריות מראש ועד רגל בחי' כל הארץ, גם לשם מאיר מהאוצר של יר"ש שלו שגם במקומם יש כבודו ית' בחי' מלא כל הארץ כבודו, ושמ"ן ר"ת שפתותיו ש'ושנים נ'וטפות מ'ר, שושנה גמטרי' אסתר, מור זה מרדכי מרי דכיא (תו' ע"ד לקו"ת) רמז על מדריגת היראה שלהם, כמ"ש חז"ל כל תלמיד היושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר, פרש"י מרירות מחמת אימה, [תכוינה, כי צריך שיהי' לו יראה זו הבושה אפי' לבלתי תחטאו כו' אפי' כשעושה מצוה כו' כמ"ש רז"ל (בהתו' ע"ב לקו"ת) בפרט

כשיושב לפני רבו שזכה למה שזכה הי' צריך להיות נכזה מחופתו מהשכליות מקיפים של רבו ולהתבייש ולעשות תשובה על השגתו כנ"ל, אבל כשלא זכה לזה אזי תכונה לעתיד בחי' אש של גיהנם וממילא אינו זוכה להיות טפל להיכלות של בסי"ד הנ"ל המוכנות דוקא לאותם שלא הי' להם צער גיהנם כלל וכלל כנ"ל **בוה"ק**]. ולכן כאשר לבשו לבוש מלכות, בחי' מקור היראה, כמ"ש אלמלא מוראה של מלכות (תו' ז') נפל פחד מרדכי ואסתר עליהם ולא פחד אחשורוש רק פחד השכינה דאתלבשת בהו (רע"מ תצא רע"ו) כי מלכות היא מקור היראה כנ"ל, וכן מצינו אצל משרע"ה שאמר מה הי' שואל מעמך כ"א ליראה, מ"ה דייקא, ואמרו תו"ל דיראה לגבי משה מילתא זוטרתי היא, וע"י האוצר של י"ש שהכניס בדורו זכה לבחי' מה כ"ש ונחנו מ"ה, וזכה למלכות כמ"ש ויהי בישורון מלך, כי מלכות מקור היראה כנ"ל, וזכה שהשכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה, וייראו מגשת אליו, ואלו הנשמות הנ"ל בחי' בנות מלכים נעשו טפלות ומחוברות להם בג"ע, וזוכים להארת השכינה באורות גבוהות ונשגבות ביותר מהחלוקה הקודמת משום שהצדיקים שהם בחי' שמן המור זכו לשכינה מדברת מתוך גרונם, כמו מרע"ה, וגם מרדכי ואסתר דאתלבשת בהם שכינתא לפי שעה כנ"ל. וכמובן גם כאן יש אלפים ורבות מדריגות עד א"ס.

ומפ' בגמ' מאי שמן המור, פי' לאיזהו השגות המקיפים זכו אלו המכונות בשם שמן המור ר"ה ב"ח אמר סטכ"ת, **(ובמנחות פ"ו** איתא סטכ"ת א), לאלו המקיפים המרומזות בר"ת שהם (כלשון רבינו ז"ל) ס'תום, ט'מון, ט'וב, כ'תר, כ'ל, ת'כלית, א"י, ופרש"י ז"ל **(בפסחים מ"ג)** סטכ"ת, לא אתפרש, היינו שהם סתומים וטמונים מעין כל וא"א לפרשם, **ובמנחות (פ"ו)** שם פרש"י סטכ"ת שקורין בלשמ"א, היינו בחי' מה, בלי שמא בחי' מה שנאמר אצל המן ויקראו בית ישראל את שמו מן ונא' מן הוא כי לא ידעו מ"ה הוא, כי מ"ה, הוא בחי' לא ידעו, תכלית הידיעה שלא נדע,

ולכן ויאמר משה אליהם הוא הלחם ופירש רבינו ז"ל (בלקו"א סי' ג"ח) הוא דייקא וקאי על משה בעצמו שבזכותו אכלו המן, ולפי האמור י"ל ג"כ הוא דייקא, שמשה הי' בבחי' מה, והמן הי' ג"כ בחי' דעת גדול מאד (עי' בסי' נ"ו לקו"א), (ועי' בתיקון תשסרי עה"פ והמן כורע גד, אמאי אתקריאת מן בגין דכלא לא ידעו מה הוא כו' מ"ה הוא כליל מי' אתוון דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וסליק לחושבן מ"ה ולא ידעו מה הוא), ועוד יש צירוף בלש"מ"א בלש—מא, כי בלש הוא תרגום של חיפוש ופשפוש ויהפש מתרגמינו ובלש, וזה בלש מא, פי' מה ידעת מה אסתכלתא ומה פשפשת הא כולא סתום כבקדמיתא (בהקדמת הזוהר א' ע"ב), לכל אלו המקיפים הנ"ל זכו הצדיקים בחי' שמן המור הנ"ל.

רב ירמי' בר אבא מוסיף לפרש ע"י מה זכו לכל הנ"ל, ואמר שמן זית שלא הבריאה שלישי, מרמו ע"י תקון הברית, אמונה, תפלה, שאז התחלת צמיחת קרן משיח, אצמיח קרן לדוד, המבואר בסי' פ"ג הנ"ל שע"י אלו הבחינות זוכין לתכלית הידיעה הנ"ל, כי איתא בתקון י"ט שם, זית מזתים דא צדיק דאתמר בי' שמן זית זך כו', וידוע דלא אקרי צדיק כ"א מאן דנטיר ברית, וכן אי' ברע"מ (פנחס רמ"ד) מאן דמזולזל כו' כ"ש פרורין דמותא דאינון טיפין דזרע כו' דשעורא בפרורין כזית כו', וכן ברע"מ עקב רע"ב אי' שם ופרורין בכזית אינון בצדיק כו'. מובן משם דזית הוא בחי' ויהי ידיו אמונה פרישן בצלו, ואז בשלימות בלי זלזול בפרורין ה"ו, שע"י הוא בבחי' ובריתי נאמנת לו, תיקון אמונה בשלימות, ותיקון התפלה בתכלית השלימות בחי' ויהי ידיו אמונה פרישון בצלו, ואז התחלת צמיחת קרן משיח כו', ואיתא **בוה"ק** (שלח קס"ה ע"א) עלה זית דא מלכא משיחא ברי' דדוד דאקרי זית רענן דכתיב ואני כזית רענן כו', ומשיח בעצמו הוא בחי' חוטם בחי' תפלה כמ"ש ואני תפלה וזה כלי זיינו וחיותו שמקבל הכל ע"י בחי' יוסף תיקון הברית (סי' ב') וזהו הרמז בשמן זית, שהמוחין כלי החכמה הם בשלימות ע"י תיקון הברית

שאו התחלת צמיחת קרן משיח, וזהו שלא הביאה שלישי, בחי' התחלת הצמיחה.

ומביא ברייתא שמבאר ביותר הרמז הזה, תניא ר"י אומר אנפיקנון שמן זית שלא הביאה שלישי. כי אנפיקנון הוא אנפי ק' נו"ן, אנפי הוא הפנים שהוא בחי' קדם (תו"כ"א) בחי' התחלה, גם הפנים הוא עם החוטם דייקא (יבמות ק"כ) והחוטם הוא התחלת הגוף ולכן הנכנס לבית המנוגע מאחוריו חוץ מחוטמו טהור (בשבועות י"ז), ק' נוט' ק'רן נו"ן בחי' משיח כמ"ש לפני שמש ינון שמו ושיג שער הנו"ן של בינה, לכן אנפי ק' נון עם האותיות והתיבות גמטרי' כמספר משי"ח.

ולמה סכין אתו, היינו כל אלו הבחינות שזכרנו הנרמזים ג"כ באלו התיבות בעצמן, למה בחי' מ"ה רב טובך, מה חמית כו' בחי' תכלית הידיעה כו' שהוא קדושת שבת שנקראת תכלית שמים וארץ (כי ע"י תכלית יש לו בחי' כל בשמים ובארץ, בן ותלמיד) שהתכלית הוזה הוא עיקר המקום מקומו של עולם שהוא בחי' ה'קובע מ'קום ל'תפלתו ר"ת למ"ה. סכין, הוא בחי' שסכה ברוה"ק בחי' מקיפין (תו"כ"א), אותו, רומז לאות שבת תכלית שמים וארץ, ולאות ברית כדאיתא **בוה"ק** (חקת קפ"ד) על הפ' אל תירא אותו שמרע"ה ה' ירא מהוא אות קדישא דקביל עוג דהי' מאנשי ביתו של אברהם אבינו ואתגור עמי. ואמר לו ה' אל תירא לההוא אות דילי. וזה שפרש"י ולמה סכין אותו, היינו שמן המור, כנ"ל כי הבחי' שמן המור זוכה לכל אלו הבחי' הנרמזים כנ"ל.

ע"ז מפרש הברייתא כל אלו הבחינות, למה סכין אותו, לאיזהו מדריגה מביאין, שמשיר את השער ומערן הבשר. היינו שפושט גופו המצורע שהוא ממשכא דחויא, כי שער הוא בחי' עשו כמ"ש הן עשו אחי איש שעיר, ועשו נקרא חויא (זוה"ק תולדות קל"ח) ונקרא מצורע (פנחס רל"ב), ומערן הבשר, היינו שנתלבש בגוף קדוש מג"ע הנקרא בשר בחי' בשר בשר מבשרי וזהו מערן הבשר.

עכשיו נבא לפרש בעזה"י סיום המאמר דרב ביבי ודרב נחמן ע"פ התו"מ"ט הנ"ל,

שקודם הבריאה ה' אור הקב"ה א"ס ורצה שיתגלה מלכותו כו' וא"א להשיגו אלא ע"י המדות כו' וצמצם האור א"ס כו' וברא העולמות כו' והחכמה שבלב הוא הצייר של המדות כו' ואית יצירה לטב כו' ויצר בשני יודין כו' יצ"ט ויצה"ר כו' וע"י מחשבות טובות כו' נתגלין מדות טובות כו' ונתגלה עול מלכות שמים כו' וזה בחי' ולעבדו בכל לבבכם כו' כי תפלה בחי' מלכות דוד כמ"ש ואני תפלה ועיקר התפלה תלוי בלב שישים כל לבו עלי, כו' וכשמקדש מחשבתו ולית קדושה פחות מעשרה, הוא בחי' יו"ד שממשיך לתוך הדל"ת ונעשית ה', וכשמקום התפלה בחי' מלכות כו'. מי עם זאת עולה עליית השני בתים ביתא עלאה בחי' מי בינה לבא, וביתא תתאי בחי' זאת מלכות, כו' והעיקר לקיימם כפשוטן לשמור עצמו מאד ממחשבות רעות כו' ולהתפלל בכוונה כו' וזה בחי' תכלת דאכלי כלא ושצי כלא כי ע"י התגלות מל' דק' יתבטל מל' דסט"א אבל ישראל הדבוקים בה יקבלו חיותם כמ"ש ואתם הדבקים בד' אלקיכם שהוא בחי' מלכות דאכלי כלא אעפ"כ חיים כלכם היום כי עיקר החיות בא משם כו' וזה בחי' כלה כו' וזה בחי' כי אעשה כלה בכל הגוים כו' וז"פ ועשירית האיפה כו' עשירית הוא בחי' יו"ד בחי' קדושה כנ"ל היינו כשרוצין להמשיך קדושה לתוך המלכות כדי להעלות אותה כו' סלת למנחה בלולה בשמן צריך לחבר שני בתים כו' ביתא עלאה הנקרא סלת למנחה כו' כי הוא ממתיק ומשבר הדינים כו' וצריך שיוכלל ביתא עלאה עם ביתא תתאה כו' אזי והוא כחתן יוצא מחופתו הצדיק יוצא מהחופה כו' ישיש כגבור לרוץ כו' עיי"ש היטב כל התורה.

היוצא לנו מדברי רז"ל שם איך שצריכין לקדש המחשבה כו' ולשום כל לבו על התפלה בחי' מלכות שע"ז מקים אותה מנפילתה בחי' אקים את סוכת דוד הנופלת כו' וכן אי' בהתו' ל' שכל המחשבות שחושב האדם וכל הבלבולים והשטותים באים בשעת התפלה דייקא כו' ותפלתינו בבחי' זו מבלבלות

ומצערות את הצדיקים שהם בבחי' משיח בחי' הוטם בחי' והריחו ביראת ה' שאליו באים כל התפלות להעלותם, בחי' ותהלתי אחטם לך עיי"ש, ועי' בהתו' ב' שעיקר של המחשבות זרות הם ע"י קלקול המשפט שהוא בחי' עינין והשוחד יעור עיני חכמים. בחי' מ"ז שבתפלה שהם עננים דמכסין על עינין כו' ולעתיד שיתוקן בחי' משפט אזי יתעבר עננין דמכסין כו' כמ"ש כי עין בעין יראו כו', וצריך כ"א לקשר עצמו בתפלתו לצדיקים שבדור כו' בחי' משה משיח כו' וכל תפלה כו' הוא אבר מהשכינה כו' והוא יודע לאעלא שייפא בשייפא ולעשות אותם קומה שלימה כו' וכל התורה כו' הם נצוצי נשמות והם מתלבשים בתוך התפלה כו' והם בבחי' בתולות אחרי' רעותי' מובאות לך כו' (וע"ז נאמר תובלנה בשמחות וגיל, כי הצדיק אינו סובל צער אדרבה יש לו שמחה מתפלות כאלו) כי בגלותנו כביכול הקב"ה בהסתרת פנים כו' שהוא בחי' רחמים ופנה עורף בחי' דין וכל תפלתינו כו' שיחזור את פניו כמ"ש פנה אלי, יאר ה' פניו כו', אבל באמת הצדיקים כו' מעלין כל שייפא ושייפא לדוכתי' ובונין קומתה של השכינה מעט מעט עד שישתלם כו' וכשישתלם קומה של כל השכינה ע"י רוב התפלות יכמרו רחמיו ויתהפך מדת הדין למדת רחמים וזה כד חם גבה אתהפיק היינו מדת הדין למדת רחמים (ואפשר שמרומז בתיבת גב"ה המדה"ד, כי גב"ה ר"ת גבורה בינה הוד שהוא הקו השמאלי מהג' קוין שבי"ס) כו' נמצא שאין ראוי לחשוב לקבל שום שכר על שום מעשים טובים והתפלות כו' עיי"ש.

היוצא לנו מכ"ז שצריך כ"א לשמור את מחשבתו מ"ז מעננים דמכסיין על עינין ואדרבה כי עין בעין יראו כו' ואזי תהי' התפלה שהיא בחי' מלכות בחי' כלה בבחי' כלה שעני' יפות כו', והחתן שהוא בחי' הצדיק יצא מחופתו וישים כגבור כו' בבחי' הג"ל בתולות אחרי' רעותי' מובאות לך תובלנה בשמחות וגיל כו'. ולכן שם (בתהלים מה) נאמר שמעי בת וראי בחי' תיקון עינין ושכחי עמך ובית אביך בחי' כלל כל

המ"ז שבתפלה, אזי ויתאו המלך יפייד כנ"ל כי ע"י תפלות כאלו מייפין ומתקנין ומקשטין את השכינה הק' בחי' המלכות ומקימין אותה בקומה שלימה כנ"ל, ומסלקין ממנו הגבורות והדינים הנאחזים בה, וכל הקליפות היונקות ממנה שע"ש זה נקראים אלקים אחרים (תו' ד') נכרתין. כמ"ש להכרית כל החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה, וכן התורה נביאים כתובים כו' הם המה תיקוני' ותכשיטי' כמ"ש בהקדמת הזוה"ק **בראשית דף ה' ע"א** ובדף מ"ח ע"ב עה"פ ויבן ה' אלקים כו' דאו"א אתקינו לה בכ"ד קישוטין ויבאה בגמטריא כ"ד, היינו הכ"ד ספרים דאורייתא, וכדה על שכמה ותמלא כדה ותעל, היינו כ"ד ה' ע"י הכ"ד קישוטין להשכינה מעלין אותה כנ"ל (תיקון כ"א).

נחזור למאמרם ז"ל, **רב ביבי** הוויא לי ברתא, כבר הזכרנו לעיל שהנר"ן נקראת בת, וכן התפלה כמ"ש יהבין לי ברתא דמלכא דאיהי צלותא, וכן התורה **בכ"מ** במדרש ובזוהר, וכן המלכות בחי' שכינה בחי' ה' אחרונה שבשם הוי', הכל מרומז בשם זה, ורב ביבי כדרך כל הצדיקים עסק בתיקון נר"ן שלו ובתורתו ותפלתו הכל לעשות קישוטין להשכינה הק' ולהמתיק כל הדינים הנאחזים בה, ולהכרית כל החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה ולכן שמו הק' **ביבי** גמטריא כ"ד כנגד הכ"ד קישוטין הנ"ל ויש בו שני בתי"ן ושני יודי"ן כמ"ש בהתו' מ"ט הנ"ל, כי להעלות המלכות ולהקימה צריך שיובלל ביתא עלאה עם ביתא תתאה, בחי' ב' בתי"ן, וגם צריכין להמשיך הקדושה בחי' יו"ד לתוך המלכות בחי' עשירית האיפה, ותפלתו היתה בבחי' ולעבדו בכל לבבכם בשני יצרי' יצ"ט ויצה"ר המרומז בתיבת וייצר כמ"ש חז"ל המוב"פ בהתו' מ"ט הנ"ל, כי הצדיקים מהפכין גם את המדה"ד שהוא השורש של כל היצה"ר (תו' ע"ב) למדה"ר ליצ"ט, ועי' בתו' מ"ח בענין וייצר בשני יודין שהיא בחי' דין ורחמים יצירה לטב, יצירה לביש, זה בחי' השני יודי"ן שבתבת **ביבי**, שגם היצה"ר נתהפך לקדושה בחי' יו"ד, ויען

שלא הי' מחזיק עצמו לבחי' משה משיח שיוכל בתפלתו בעצמו לאעלא שייפא כו' לכן קשר תפלתו ותורתו, בחי' הנצוצי נשמות הנתבלשין בתוך התפלה הכל להצדיק הדור, וזהו הויא לי' ברתא טפלה אבר אבר, היינו שחברה וקשרה להצדיק שיכול לאעלא שייפא בשייפא כו' ובונה קומת השכינה מעט מעט עד שישתלם כו', גם אבר ר"ת ב'תולות א'חריה ר'עותי' דהיינו התורה בחי' נשמות שנתלבשין בתוך התפלה, ועל תפלות כאלו שהם בבחי' כלה שעני' יפות בחי' ויתאו המלך יפיין כו' ונאמר תובלנה בשמחות וגיל כנ"ל, והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור כו' כנ"ל.

ושקל בה די' מאות זוזי, היינו שזכה לשכר גדול בעוה"ב, כי התפלה שהיא כראוי בהתקשרות להצדיק ובהעברת עננים דמכסיין על עיינין שמפנה את המוחין ממחשבות זרות וכו' הוא בחי' קול רעמך בגלגל, בחי' גלגלתא דמוחא מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא המובא בהתו' ה', ואי' באד"ו האוינו רפ"ת ע"א גלגלתא דרישא חוורא כו' ומני' ירתון צדיקייא ד' מאה עלמין דכסופין לעלמא דאתי' ואי' בספרים שזה מרומז במה שנאמר אצל אאע"ה ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר, וזה ענין של ד' מאה זוזי, וזה שפרש"י שנתייפה, בחי' כלה שעני' יפות, ויתאו המלך יפיין, וקפצו עלי' המהוגנים לה, בחי' צדיק הדור, והוא כחתן וכו' ישיש כגבור לרוץ אורח, הנ"ל, ובמו"ק ט: פרש"י שנתייפה ונטל מבעלה, היינו הצדיק שנקרא בעלה דמטרוניתא, בחי' משה איש האלקים כידוע, ונתנו לו ממון, היינו השורש של ממון, שמשם בא כל הממון וכל השפעות כו' ושם בשרשה השפע כולו אור צח ומצוחצח ותענוג רוחני (תו' כ"ג) או אפשר בחי' עשירות שעל ידו באים להתבוננות התורה, וממון ר"ת מ'שם ג'תעשר מ'שה והוא"ו היינו הלוחות ארכן וא"ו וכו' כמבואר בתו' ס' עיי"ש.

הויא ההוא עכו"ם בשכבותי', היינו ע"ו בחי' החוחים והקוצים הסובבים את השושנה

העליונה, כי סביב רשעים יתהלכון, כי הסט"א מסבבת הקדושה כי את זה לעמת זה עשה (תו' קי"ב) ובשביל זה נקראים ע"ו שלהם בשם אלקים כי יונקים מבחי' מלכות הנקרא אלקים (תו' ד') לכן מכוונים בשם שכונים, אבל הם דבקים במלכות דסט"א, טפלה בחד זמנא, פי' שעכו"ם טפלים ודבקים במלכות דסט"א שהיא בחי' חד זמנא, כי המל' דקי' חי וקיים לעד ולנצח נצחים, לעדי עד ימלוך מלך עליון, משא"כ המלכות דסט"א הוא רק בעוה"ז, כי לעתיד יבולע המות לנצח, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, לכן נקראת חד זמנא, ומתה, כי בהתגלות מלכות דקי' נתבטל מלכות דסט"א, ע"י בחי' כלה דאכלי כלא ושצי כלא, בחי' כי אעשה כלה בכל הגוים כנ"ל, לכן אמר קטל רב ביבי לברתי, כי כשזה קם זה נופל, ועי' תו' י"ב בענין שמע מלכותא וקטלי' כעין זה.

ע"ו אמר רב נחמן, רב ביבי דשתי שכרא בעיין בנתי' טפלא, אפשר לרמוז ע"פ התו' ה' כי יש נביא באספקלריא שאינה מאירה בבחי' כה אמר ה' שרוצה עוד בשכר עוה"ב, ויש נביא באספקלריא המאירה בחי' זה הדבר שמואס בכל מין שכר, והעוה"ב שלו הוא בהמצוה בעצמה, ומי שהוא במדריגה זו הוא יכול להבין אם נגזר איזה דין על קומת עש"ן, ואם הוא קודם גזר דין או לאחר גזר דין, ועל איזה חלק מהקומה נגזר עיי"ש. פי' דרב ביבי מחמת ענותנותו חושד את עצמו שמא יש לו איזה פניות בעבודתו ית' בשביל שכר עוה"ב המרומז בשכרא, שכר א', כי אלף מרמוז לבינה, עוה"ב, כמ"ש בשבת ק"ד ע"א אלף בינה, ממילא הוא בבחי' כה (ביבי עה"כ גמטריא כ"ה) שמי שהוא בבחי' זו אין יכול לידע בין קודם גזר דין בין לאחר גז"ד, ועל איזה חלק מהקומה נגזר הדין, וזה שפרש"י השפר משחיר, כי כשעושין בשביל שכר עוה"ב הוא בבחי' כה, בחי' אספקלריא שאינה מאירה, ומרבה השיער, שיער הוא בחי' דינים, שהוא השורש של כל היצה"ר, בחי' עשו איש שער לכן בעיין בנתי' טפלא, התקשרות להצדיק בחי' משה משיח כנ"ל, אבל אנן דלא

שתינו שכרא, כי איתא בח"ב סי' ט"ו כי יש צדיקים אמתיים גדולים במעלה ויש להם פה קדוש לדבר גדולות ונפלאות כו' וממתיקים דינים אפי' ע"י אכילה ושתי' כו'. ורב נחמן הי' מבחי' אלו הצדיקים כדאיתא בסנהדרין צ"ח ע"ב שאמר ר"נ אי מן חיי (משיח) כגון אנא, ובחי' משה משיח הוא בחי' אספקלריא המאירה בחי' זה הדבר שממאס כל מיני שכר, רק שרוצה בהמצוה בעצמה שע"ז יכולים להמתיק כל הדינים כנ"ל, לכן אמר אנן לא שתינו שכרא, שאין אנו עושין בשביל שכר אדרבא ממאסין בכל מיני שכר כו' לכן לא בעיין בנתן טפלא, בחי' דביקות לבחי' משה משיח, כי הוא בעצמו במדריגה זו, שיודע לאעלא שייפא בשייפא ולעשות קומה שלימה להשכינה כנ"ל, ואדרבה כלם צריכים להתקשר אליו, וזהו ג"כ ענותנותו כמו שאמר רז"ל שזה שלימות ענוה אם יכולים לומר דאיכא אנא כמו שאמר רב יוסף לא תתני ענוה דאיכא אנא עיי"ש (בחי' מוהר"ן עבודת ה' אות נ' עיי"ש) והא בהא תליא, כיון שממאס בכל מין שכר לא בעוה"ז ולא בעוה"ב בחי' לא שתינו שכרא כנ"ל, נמצא שאין לו שום מ"ז בתפלתו שהוא בחי' קבלת שוחד המעור עיני חכמים, כי מי שרוצה שום דבר אחר חוץ מהכרת כבודו ית' כדי למלאת רצונו ית' שרוצה שאנחנו נכיר אותו ית', רק שרוצה איזה דבר בעוה"ז או בעוה"ב, זה בחי' קלקול המשפט ע"י השוחד והנגיעות שיש לו ונתעור עיניו, עיני השכל והדעת מלחזות בנועם ה' והכרתו ית', כי השוחד יעור עיני חכמים בחי' קלקול העיינין, ממילא אין תפלתו בשלימות, כי עיקר התפלה הוא רחמים ותחנונים, ועיקר הרחמים תלוי בדעת (לקו"ת ח'), וגם כי ידוע דצדק הוא דין, ומשפט הוא רחמי (הקדמת הזוהר) וכיון שפגם במשפט ע"י השוחד של הנגיעות מעוה"ז או מעוה"ב, פגם ברחמים שהיא התפלה כנ"ל, רק שתקונו הוא ע"י הצדיק הדור בחי' משה משיח כנ"ל, אבל רב נחמן אמר אנן לא שתינו שכרא ואצלו בחי' תיקון המשפט בשלימות, ולכן אמר אי מן חיי כגון אנא, בחי' משפטיך למלך תן שמשית

יקבל מבחי' משפט (תו' ב') בחי' מה שאמר דוד המע"ה ממתים ידך ה' כו' (תהלים י"ז) ופירש רבינו ז"ל (לקו"ת ל"ז) שדוד המע"ה אמר שמשני הכתות, הן מחלקם בחיים שבוחרים בחיים חיותם למלאות תאוותם בעוה"ז, הן וצפונך, שבוחרים בעוה"ב, ששניהם בחי' תמלא בטנם מילוי בטן בעוה"ז או בעוה"ב, אבל אני איני בוחר לעצמי מב' הכתות הנ"ל, כ"א אני בצדק אחזה פניך, אני רוצה בצדקות שלי לחזות בנועם ה' למלאות רצונו ית' להכיר אותו ית' עיי"ש היטב.

ואולי אפשר עוד לומר בפ"י הכתוב אני בצדק אחזה פניך, עפ"מ דאי' באד"ז רצ"א ע"ב באינון לבושין דיקר כו' אשתכחו כו' ואקרון צדק ומשפט כו' (מדה"ד ומדה"ר) ומשפט מבסם להאי צדק כו' דוד מלכא בקדמיתא אמר בחנני ה' ונסני דאנא לא מסתפינא מכל דינין אפי' מהאי צדק וכ"ש דאחידנא ב"י (כי היא בחי' מלכות) מה כתיב אני בצדק אחזה כו' בתר דחב אפי' ממשפט מסתפי דכתיב ואל תבא במשפט את עבדך כו'. היוצא לנו מזה דכל המתקת הדינים שיש בעולם הוא רק ע"י בחי' הרחמים שבמשפט, ועי' בלקו"ת ח' שכ' רז"ל שם דכשנפגם הרחמנות א"א להתפלל בבחי' רחמים ותחנונים, ואז התפלה בבחי' דין, והסט"א בולעת אותה, כי עיקר יניקת הסט"א הוא מבחי' דינים כו' ואז צריכין בעל כח גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחי' דין כו', ולפי דברי רז"ל הנ"ל (בתו' ב') שכל תפלתו ע"ז שפנה עורף שהוא בחי' דין שיאר פניו אלינו ויתהפך לרחמים, נמצא שמי שלא פגם כלל במשפט, מאחר שלא לקח שום שוחד והנאה מעבודתו הן בשביל עוה"ז ואף לא בשביל שכר עוה"ב, ואזי בחי' המשפט אצלו בשלימות, ויש לו הכח לבסם ולהמתיק כל הדינים שיש בבחי' צדק, והוא הוא הבעל כח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחי' דין, ולכן אמר דוד המע"ה שהוא משיח הנאמר בו משפטיך למלך תן כנ"ל כיון שלא קלקל המשפט כנ"ל כי לא בחר לעצמו מב' הכתות הנ"ל חלקם בחיים וצפונך כו' ממילא יכול

להתפלל תפלה בבחי' דין לכן אמר אני בצדק אחזה פניך כמאמר הזוהר הנ"ל, שקודם הפגם שלו כתיב ב"י אני בצדק אחזה פניך, ואחר החטא אפי' ממשפט הי' ירא, דע"י החטא נפגם המשפט כנ"ל, נמצא שדברי הזוה"ק ודברי רז"ל עולים בקנה אחד, וה' יאיר עינינו במאור תורתו לשמור ולעשות וכו'. ויזכני להתקרב ולהיות נטפל ומחובר לאלו הצדיקים אמתיים הנ"ל בבחי' חבר אני לכל אשר יראוך

ויראת ה' היא אוצרם אכי"ר.

(זה שמעתי מקודם בע"פ מא' מאנ"ש, ורציתי שימסור לי זה בכתב, כדי להדפיסו בהגליון, ולא רצה מהטעמים המבוארים בפנים, אח"כ הסברתי לו שיוכל לצמוח מזה תועלת וחיזוק לבני הנעורים לעסוק בספרי רז"ל בשקידה, ולנחותם הדרך בחידושין דאורייתא, הסכים למוסרו בדפוס רק בעלום השם בין על ידי בין ע"י אחרים, המו"ל).

באור בלק"מ ח"א סי' י"ז

בליקוטי מוהר"ן ח"א סי' י"ז (ויהי הם מריקים שקיהם) מבואר בפנים מגודל ההתפארות שהשי"ת מתפאר עם כאו"א מישראל בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות כי יש בכל אבר ואבר ובכל תנועה ותנועה של ישראל התפארות אחר וכ' שם ז"ל ויש לפעמים שאיזה פחות שבישראל עושה נענוע עם הפאה שלו והשי"ת יש לו התפארות גדול גם מזה עכ"ל ואמרתי לקיים מאחז"ל כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם, וארשום בזה מה ששמעתי בזה מכבוד מו"ר הרב ר' אברהם שטערינהארץ זצ"ל ששאלתי אותו שיפרש לי מה שתפס אדמו"ר ז"ל ענין נענוע עם הפאה דייקא. ואמר לי שאפשר לפרש כי פאה הוא מלשון גבול וסוף, דהיינו שיש לפעמים שאיש ישראל נפל וירד מאד ועבר מה שעבר ח"ו אמנם אעפ"כ נמצא בו נקודה קדושה ויקרה והיא אינה נאבדת לעולם כמובא בדברי רבינו ז"ל בכ"מ. והיא בחי' גבול וסוף היהדות שלו. ויש לפעמים שעושה נענוע היינו איזה תנועה לכבודו ית' עם פאת וסוף ונקודת היהדות שבלבו ויש להשי"ת התפארות גדול מזה. וזה יובן ע"פ הגמ' קדושין (מ' ע"ב) עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות

ר' שמעון אומר אפי' צדיק גמור וכו' ואפילו רשע גמור כל ימיו, ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שוב רשעו. והצדיק האמת הוא אשר יכול למצא התפארויות אלו שיש בכ"א מישראל וכו' כמבו' בפנים.

ולענ"ד אפשר לפרש ענין הנענוע שמובנו ענין תנועה בעלמא ולא עשי' ופעולה ממשית. שלפעמים יש שהיצה"ר רוצה להסית להאדם לעבור איזה עבירה ח"ו כגון שמזמין לפניו ראיית איסור והאדם מתגבר ומעקם ראשו או סוגר עיניו וכיוצא, שהוא רק בשב ואל תעשה נמצא שלא עשה כלום רק נענוע בעלמא והשי"ת יש לו התפארות גדול מזה אף אחרי שכבר עבר מה שעבר רק שלבסוף מתגבר עם פליטת הנקודה הנשארת לנענוע עצמו מלעשות איזה דבר נגד רצונו ית' יש לו להשי"ת התפארות גדול מזה, ועי"ז בעצמו זוכה אח"כ לעשות תשובה שלימה. ובצירוף כל ההתפארויות הקדושות האלו שיש להשי"ת מכאו"א מישראל אפי' מהפחות שבפחותים ואפי' מנענוע בעלמא כנ"ל מכ"ז תתעורר הגאולה בב"א בבחי' כי גאל ה' את יעקב, וזה מחמת כי, ובישראל יתפאר כי"ר בב"א. יצחק יעקב קלמנוביץ ירושלם

חדושים בלק"מ ח"א סי' א' ובו עניני ספירה ושבועות

בתיבת נב"ל ג' ל"ב שהיו שפלים בלב"ם בבחי' לבנ"ה בחי' נו"ן וכנ"ל, ועי"ז זכו להמשכת המוחין בחי' קבלת התורה.

ג) ועי' בבאהל"ק בד"ה ועי"ז נתקבלים וכו', שמבאר שם בענין השכל שהוא החיות של כל דבר (והחיות הוא כלליות ההשפעות) שזה השכל והחכמה הוא חכמתו ואלקותו בעצמו ית' ושכל מדת הלבנה והמלכות הוא עצם החסרון ואין לה מצד עצמה שום אור וחיות ושפע כלל והיא העומדת בסוג כלליות האדם, ומבו' עוד בדבה"ק שם שהגון והחסרון נתהפך לכלי לקבל בתוכה אור השכל, בחי' החיות כלליות ההשפעות.

ובכל הנ"ל מבואר כלל סדר התקונים שבמאמר זה שהם בב' בחינות, שבתחלה צריך לתקן בחי' נו"ן ע"י שמבטל עצמו לגמרי אל אור השכל שהוא בחי' חכמתו ואלקותו ית' וזה נעשה ע"י התפלה בעצמה כמבו' בבאהל"ק שם שמכיר ויודע ומרגיש חסרונו ושופך את שיחו ותפלתו לפני אלקותו וחכמתו ית' וזה נעשה ע"י התפלה בעצמה כמבו' שהנו"ן עולה ונכלל בחי"ת, ועי"ז גורם שנתעורר למעלה בחי' תיו וחקיקה כביכול, היינו שיורד שפע השכל והחיות לתוך כלי הנו"ן הנ"ל, והנה זה בחי' שיורד החי"ת ונכלל בנו"ן, וזהו עיקר הח"ן כמובן.

ובזה יובן דבר נפלא מה שבתבת ח"ן הוקדם אות ח' לנ' ובתיבת נח"ת המוב"פ בענין הכ' דברי חכמים בנח"ת וגו' הוקדם הנ' להח'. דהנה מבו' בבאהל"ק שענין הת' נעשה למעלה ולמטה, והת' שלמטה הוא שנעשה ע"י בחי' הנו"ן שהאדם מכיר חסרונו נתהפך אח"כ החסרון לבחי' ת' וחקיקה בחי' כלי לקבל שפע החיות ע"ש והנה בעת התפלה נעשין כל סדר התקונים הנ"ל שעולה הנו"ן ונכלל בחי"ת ואח"כ יורד החית ונשפע לתוך

א) בלק"א סי' א' ע"ש כל המאמר היטב, ועי' בלקוטי הלכות ה' פקדון ה"ד שמבאר ע"פ מאמר זה ענין ספירה ושבועות, כי מבו' בפנים שא"א לזכות להשכל כ"א ע"י מלכות שהיא בחי' נון בחי' צמצום ומדה לקבל החכמה והמוחין בהדרגה ובמדה וכו' וזה בחי' חמשים יום של ספירת העומר שהם תיקון המלכות וכו' וע"כ הם חמשים יום כנגד בחי' נון הנ"ל וכו' וע"י זה אנו זוכין להמשכת המוחין בשבועות שהוא עיקר קבלת התורה וכו' ע"ש.

ויש לרמוז בהמבואר בפנים שהשכל נקרא חי"ת ע"ש. דהנה חי"ת ר"ת ת'ספרו ח'משים יום, לרמוז שא"א לזכות להשכל כ"א ע"י בחי' נו"ן בחי' חמשים ימי הספירה.

וזה אשר תיבת תספר"ו בגמטריא שמו"ת, בחי' הלוחות דחקיק עלייהו שמות שע"י נעשה יחוד של השמש והגון (הנרמוז בפסוק לפני שמש ינון שמו) כמב"פ, והוא גם עצם הגמט' של שמ"ש נו"ן.

ב) והנה מבו' בפנים שעיקר בחי' הנו"ן הוא שיבטל את עצמו לגמרי בבחי' לבנה דלית לה מגרמה כלום, ואז זוכה עי"ז להמשיך עליו אור השכל שהיא בחי' שמש ונעשה אור הלבנה כאור החמה וכו'.

והנה מבו' בבאהל"ק ומובן בפנים שעיקר הנון והביטול הוא בלב כנגד השכל שהוא במח, והוא הנרמוז בתיבת לבנ"ה שהוא אתוון ל"ב ג' (באותיות הנרגשות במבטא) ע"ש.

והנה יתכן שזהו הנרמוז בכתוב עם נבל ולא חכם ותרגומו עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו וכבר תמהו רבים על תיבת נבל שתרגומו דקבילו אורייתא. ומובא בדבה"ק בסי' קכ"ג ומבו' שם דעיקר קבלת התורה הי' ע"י ולא חכימו היינו שהשליכו מאתם כל החכמות כנ"ל וכו' ע"ש, ולענינו זהו שנרמוז

הגון שנעשה ת' וכלי כנ"ל, בחי' מלוי בקשתו וזהו הנרמז בפסוק דברי חכמים בנח"ת וגו' כי לפי דברי רבינו ז"ל סובב הפסוק על דברי תפלתם של החכמים וכן פי' התרגום כמובא בפל"ח, וזהו הנרמז בתיבת נ'ח"ת' כסדר שבתחלה עולה הגו"ן ונכלל בחי"ת ואח"כ יורד החי"ת ונשפע לתוך הגון שנתהפך לתי"ו אמנם עיקר גמר התיקון הוא ירידת השפע בחי' ירידת החי"ת לתוך כלי הגו"ן כנ"ל וזהו צירוף ח"ן ח' ואח"כ נ', וסימנא מילתא ונ"ח מצא ח"ן והבן.

(ד) וע"פ כל הנ"ל יש לרמז ג"כ בנקודות של נחת וחוץ, שבתביבת נחת הנ' והח' נקוד פתח והת' בלי נקודה, ובתיבת חן הח' נקוד צירי והנ' בלי נקודה. בהקדם המבו' בבאהל"ק שהחקיקה בחי' חסרון כביכול שנעשה למעלה למסור לו המלכות והממשלה ולעשות רצונו ובקשתו נעשה מאתערותא דלתתא שהוא יודע ומכיר ומרגיש חסרונו ע"ש, והיינו שע"י שעושה חקיקה בלבו להתבטל אל אור השכל והח' כמו כן גורם חקיקה למעלה להשפיע לו שפע וחיות לתוך לבו שנעשה כלי ע"י החקיקה בעצמה, וגם מבואר בלק"ה הנ"ל ובבאהל"ק שמה שא"א לזכות אל אור השכל כ"א ע"י כלי הגון, הוא כי השכל בעצמו הוא בחי' אור א"ס בחי' אור פשוט וא"א להשיגו כ"א ע"י כלי ומדה, והיינו שע"י הכלי נעשה מצויר בגבול שיהי' ביכולת לקבלו ולהשיגו כידוע (וכמבו' בסי' ל"ו).

והנה בתיבת נחת שבו נרמזים כלליות התקונים ע"י התפלה כנ"ל ע"כ נקוד פתח תחת הנ' והח', והת' בלי נקודה, היינו שבתפלתו הוא עושה פתיחה וחקיקה בלבו בחי' נ' בחי' ביטול אל אור השכל והח', ועי"ז גורם שנעשה פתיחה וחקיקה למעלה בבחי' הח' להשפיע בהכלי שלו בחי' ת', וע"כ הוא בלי נקודה כי הוא בחי' גוף הכלי שמצד עצמה אין לו שום אור, ותיבת חן רומז על ירידת אור הח' להצטייר בתוך כלי הגון, וע"כ נקוד צירי תחת הח' והנ' בלי נקודה והבן.

(ה) ועי' בלק"ת סי' ע"ג שמבאר שם שיש

גון שערי תשובה ומ"ט שערים יכול כל אדם לכנוס בהם ולהשיגם, אך שער החמשים הוא בחי' התשובה של השי"ת בעצמו כביכול כי גם אצלו ית' מצינו בחי' תשובה כמ"ש שובו אלי ואשובה אליכם וכו', וע"כ אחר שנודדכו שם במצרים וכו' ספרו מ"ט ימי הספירה שהם כנגד מ"ט שערי תשובה הנ"ל וביום החמשים אז וירד ה' על הר סיני זה בחי' ואשובה אליכם וכו' ע"ש. והנה זה בעצמו בחי' ב' התיקונים הנ"ל כי המ"ט שערי תשובה שלנו היינו בחי' הביטול אליו ית' שזה בחי' עלית הגו"ן להכלל בחי"ת שהוא אלקותו ית' עצם החיות, ובשבועות יום החמשים אז וירד ה', היינו בחי' ירידת שפע החי"ת והחיות לתוך כלי הנ' והל"ב בחי' נב"ל הנ"ל שמתרגם דקבילו אורייתא, בחי' קבלת המוחין בחי' החי"ת לכלי הגו"ן וכנ"ל.

(ו) והנה כבר הובא למעלה מבאהל"ק שמבאר בענין התיו והחקיקה שמבו' בפנים שנעשה ע"י יחוד חמה ולבנה, שכל החקיקה והחסרון הזה שגורמים כביכול בהלב שלמעלה הוא מאתערותא דלתתא וכו' שמכיר ויודע ומרגיש חסרונו ושופך את שיחו ותפלתו לפני אלקותו וחכמתו ית' שבעצם החיות וכו' גורם באתערותא דלעילא שהשי"ת כביכול חושב את עצמו כנגדו בדבר החסרון (וכענין המובא במ"א ע"ה"כ ואנכי לא אראנו) ומשלים ומוסר מדת המלכות להאדם שיהי' למלך ומושל גם למעלה (מי מושל וכו') וכו' ע"ש, וע"כ נשמעים דבריו למעלה ונתקבלים בקשותיו.

והנה זהו שזכו בשבועות שבאו אז כלל ישראל לתכלית הביטול אליו ית' בבחי' נב"ל כנ"ל ועטרו אותו ית' עליהם למלך (וכמובא בפרש"י שה"ש ע"פ ביום חתונתו) עי"ז זכו שנמסר להם מדת המלכות והממשלה בבחי' מה שנא' אז ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו', ובבחי' ישראל ממשלותיו שזכו לזה בצאת ישראל ממצרים וקבלו התורה כמובן בדבה"ק בסי' ל"ד, וע"ש שמביא מהירושלמי ע"פ אנכי ה"א אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו' שהי' אז הכל אנכי אבל אחר שקבלו התורה הרחב פיך ואמלאהו ע"ש היינו קבלת

התפלות בחי' ואמלאהו היינו ירידת השפע
שזה בעצמו בחי' מלכות שנעשה רצונו.

(ז) והנה זהו המובא בסה"ק שבשבועות
נעשה בחי' ב' מלכים משתמשים בכתר אחד,
שזהו בחי' התקון של יחוד חמה ולבנה בחי'
והי' אור הלבנה כאור החמה בחי' יחוד הח'
והנ' כמב"פ. (ועי' בלק"ה ה' ר"ח ה"ד אות
ד'), ומובא שזהו הנרמז במס' ח"ג השבועות
שעולה ב' פעמים מל"ך עם כת"ר. והנה כפי
הנז' לעיל שמה שאנו ממליכין אותו ית' שזה
בחי' שאנו מבטלין עצמינו אליו ית' זה בחי'
תיו וחקיקה בחי' חסרון למטה, ועי"ז גורמין
בחי' תיו וחקיקה למעלה שמוסרין לנו מדת
המלכות בחי' ואתם תהיו לי ממלכת וגו',
נמצא שבשבועות נתתקן ב' בחי' תי"ו שזה
עצמו בחי' ב' מלכים הנ"ל ובוזה תראה דבר
נפלא שעצם מספר ח"ג השבועות שהוא מס'
ב"פ מל"ך עם כת"ר הוא עצמו מס' ב' פעמים
ת' וכנ"ל והבן.

(ח) וענין ב' פעמים ת' אפשר לבאר עוד
ע"פ מה ששמעתי מיד"נ ר' נחמן בורשטיין
שליט"א בענין המבו' בפנים שע"י חיבור הח'
והנ' נעשה ת', כי כשתכפול ח' פעמים נ' יעלה
ת', והנה כבר נתבאר לעיל שענין חבור הח'
והנ' נעשה בשני בחינות, שבתחלה עולה הנ'
ונכלל בה' ואח"כ יורד הח' ונכלל בנ' וכנ"ל.
והנה כשהנ' עולה ונכלל בה' נעשה ח' פעמים
נ' שעולה ת', ואח"כ כשיורד הח' ונשפע
ונכלל בנ' נעשה נ' פעמים ח' שעולה ג"כ ת',
נמצא שבח"ג השבועות נגמר תיקון ב' תוין
הנ"ל.

(ט) והנה כפי המובן בפנים בענין ג' בחי' ת'
שכ"א רומז לבחינתו דווקא ע"י המלוי שלו
כמו שנו"ן הוא בחי' מלכות כמ"ש לפני שמש
ינו"ן פרש"י לשון מלכות, וכן ח"י"ת לשון
חיות וכן תי"ו לשון חקיקה. והנה כשתביא
בחשבון שלש אותיות אלו במלואן כזה נו"ן
ח"י"ת תי"ו יעלה כמס' חמ"ה לבנ"ה עם ב'
פעמים ת', כי כל בחי' הב' תוין הנ"ל
(שעולה ח"ג השבועות) נעשה ע"י חיבור
חמ"ה ולבנ"ה כמב"פ בחי' ב' מלכים בכתר
אחד.

(י) והנה מובן בפנים בענין „יעקב ויוסף
כחדא חשיבי" שהם עצמם בחי' יחוד חמה
ולבנה הנ"ל כי כל חכמתו של יעקב מסר
ליוסף כמובא שזה בחי' השפעת השכל והחיות
לבחי' הנון והלבנה, בבחי' כי בן זקנים הוא
לו ות"א בר חכים הוא לה ההיפך מהזק"ן
וכסיל בחי' עשו כמב"פ, ואפשר שזהו שנגלה
עליהם בשבועות כזקן מלא רחמים בחי' ירידת
השפע של החכמה והחיות, שזה בחי' ושער
ראשה כעמר נקא להכניע המלאך מזיק
דמתחזי כציציתא דנורא חורתא ברישי', בחי'
לבנונית וזקנה דסט"א בחי' זקן וכסיל, כי
ע"י זקנה זו הוא מזיק מאד כמב"פ שזהו
בחי' אבל מלאך מזיק הוא. (וזה זק"ן מזי"ק
במספר השוה).

והנה מבו' בפנים שלהכניע המלאך מזיק
הוא ע"י האלותא בחי' הלוחות (בתורה כתוב
לח"ת חסר והוא מס' אלות"א) דחקיק עלי'
שמות וכו'. והנה זהו שדרוז"ל ע"פ חרות על
הלוחות א"ת חרות אלא חירות שאז בקבלת
התורה נעשו חירות ממלאך המות ומכוון מאד
להנ"ל כי ע"י בחי' הלוחות דחקיק וחרות
עליהם שמות ואותיות התורה נעשו חירות
ממלאך מזיק הנ"ל שרוצה להטביע בחי' הח"ן
שזהו ע"י שלא יהפוך הזקן וכסיל בתבונה
בחי' השכל והחיות כנ"ל כ"א בהתגלות לבו
היפך החיות וע"כ הוא בחי' מיתה בחי' מלאך
המות וע"י הלוחות הכניעו אותו והבן.

(יא) ונחזור לענין יעקב ויוסף שהם עצמם
בחי' חיבור חמה ולבנה כנ"ל בחי' יעקב ויוסף
כחדא חשיבי, והנה עיקר היחוד הוא בהשפעת
חיות השכל והחכמה שהוא בחי' בכור לתוך
המלכות שע"י נעשה אור הלבנה כאור החמה
בחי' ב' מלכים בכתר אחד, הנרמז בפסוק
ואני נתתי לך שכם אחד שאמר יעקב ליוסף,
ופרש"י שזהו הבכורה ע"ש שע"י עיקר
יחודם והתחברותם, וזהו הנרמז בתיבת שכ"ם
דייקא שהוא ר"ת ש'ני מ'לכים כ'תר ואח"ז
תיבת אחד היינו ב' מלכים בכתר אחד הנ"ל,
וכמובא בס' חמרא טבא ע"ש והוא נמתק
ע"פ צרופי ההקדמות הנ"ל מדברי רבי ז"ל.
וכפי המב"פ שע"י היחוד הנ"ל נעשה נח"ת,

הנה תמצא שהר"ת של אלו התיבות ואני נ'תתי ל'ך ש'כם א'חד ע'ל א'חיד עולה נח"ת. יב) ולפי הנ"ל שכ"ז נעשה בשבועות נמצא שבשבועות נעשה יחוד יעקב ויוסף, וזה שמובא מהזוהר ששבועות הוא בחי' יעקב, ועי' גם בדבה"ק בסי' רס"ו בענין הכ' ויעקב נסע סוכותה שהוא ר"ת סיון (ע"ש בפל"ה) וזה בחי' שבועות כי סוכות ושבועות הם אחד וכו' ע"ש. והנה מובא ג"כ ששבועות הוא בסוד יוסף שזה סוד שתי הלחם שהקריבו בשבועות, כי ב"פ לח"ם הוא מס' יוס"ף, ומבו' גם בדבה"ק בלק"ת סי' א' ששבועות הוא סוד תיקון מדת יוסף ע"ש. והוא כנ"ל שאז נתיחדו שניהם בבחי' יעקב ויוסף כחדא חשיבי בבחי' ואני נתתי לכם שכ"ם אחד כנ"ל, השפעת החכמה והבכורה מזה לזה.

יג) ואפשר שזהו הנרמז במה שנקרא שבועות ג"כ, "יום הבכורים" היינו בחי' התיחדות והתחברות ב' בכורים שהם יעקב ויוסף, וזהו שעצם התיבות הנ"ל יו"ם הבכוריים עולה כמס' יעק"ב יוס"ף עם הכולל להורות על כללותם יחד לאחד בשבועות יו"ם הבכוריים.

יד) וזה שנקרא ג"כ בלשון חז"ל, "עצרת" שעולה כמס' חמ"ה לבנ"ה כת"ר כמובא היינו ב' מלכים בכתר אחד כנ"ל. שנעשה בעצרת וזהו שהוא עצם מס' שכ"ם עם ת' היינו בחי' יחוד חמה ולבנה שהוא בחי' שכ"ם כנ"ל ר"ת שני מ'לכים כ'תר, שע"ז נעשה ת' כמבו' בפנים, וזהו שעצרת הוא לשון מלכות בחי' זה יעצור בעמי כמובא בלק"ה, כי זהו עיקר תיקון המלכות כנודע וכמב"פ.

טו) וזה שנקרא ג"כ בתורה, "חג הקציר" כמ"ש בפ' משפטים וחג הקציר בכורי מעשיך. דהנה מובן מצרופי דבה"ק במש"כ בתחלת המאמר כי עכשיו חזן וכו' של ישראל נפל כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם ובפי' מאמר רבב"ח כתב כי היצה"ר רוצה להטביע ולהשפיל ח"ו בחי' החן וכו' בחי' מלכות דק', מבו' מכ"ז שע"י התקונים המבוארים בפנים מוציאים את בחי' המלכות דק' מבין הקלי' בחי' מלכות דסט"א הנאחזים בה (מבחי')

רגלי' יורדות מות וצריך להמשיך בה חיות מהחכמה כמב"פ) ועי' בסי' ל' שמבו' שם שהוצאת והעלאת מלכות דק' מבין הקליפות נקראת בשם קצירה בחי' מישראל דסכינא במאי קטלא לה ע"ש היטב, והנה מבו' כאן בפנים שעיקר תקומת המלכות דק' ועלייתה הוא ע"י שימשיך בה חיות מהחכמה והשכל הנקרא בכור. והיינו ע"י שיסתכל ויתקשר להחכמה והשכל המלוּבש בכל דבר כמב"פ. וזה, "חג הקציר" היינו בחי' קצירת המלכות מבין הקליפות ועלייתה הוא ע"י, ביכורי מעשיך" היינו שיתקשר אל החכמה והשכל בחי' בכור שבכל מעשיו היינו שימשיך השכל לתוך העשי' בחי' מלכות והבן, ועי' גם בסי' קל"ה (שהוא ענין אחד עם סי' ל' הנ"ל) שמבו"ש שעליית המלכות בחג השבועות הוא ע"י לימוד התורה שהוא בד' בחינות ע"ש, ומכוון ג"כ להמבו' כאן שעיקר המשכת החיות לתוך המלכות שע"ז מעלין אותה הוא ע"י לימוד התורה.

והנה מבו' בפנים שע"י המשכת חיות השכל לתוך המלכות (בחי' בכורי מעשיך הנ"ל) בחי' חיבור ויחוד חמה ולבנה נעשה תי"ו בחי' חקיקה, וזה שהתיבות, "חג הקציר" עולה במס' תי"ו.

טז) והנה אמרו חז"ל ביום חתנתו זה מתן תורה (הובא ברש"י שה"ש) היינו כי ע"י התורה שקבלנו בשבועות נעשה יחוד חמה ולבנה בחי' קוב"ה וכנס"י כנודע, ומבו' בפנים שע"ז נתתקן אותיות נח"ת וזה חתנת"ו דייקא אתוון נח"ת.

יז) והנה מובן ומבואר מצרופי דבה"ק בענין הכ' תמימי דר"ך שזה בחי' השכל המאיר בכל דרכיו, דהיינו בחי' השכל בחי' החיו"ת המאיר בבחי' הרגלי"ן להעלותה מבחי' רגלי' יורדות מו"ת (הנרמז לעיל בין סוגריים) וזהו אשר בכור"ה שהוא השכל כמב"פ הוא מס' רג"ל, והנה זה עצמו הוא בחי' הנסיונות העצומים שהי' לו ליוסף במצרים ערות הארץ בחי' התגברות השפחה בישא (היפך מל' דק' כנודע) שכ"ז הוא בחי' רגלי' יורדות מות בחי' ענו בכבל רגלו וניצול

ע"י שנראה לו דמות דיוקנו של אביו יעקב בחי' השכל המאיר בתוך הרגלין (כמבו' בפל"ח ע"ש) שזה עצמו בחי' התקשרות יעקב עם יוסף דחשיבי כחדא.

יח) ועי' בס' סור מרע שמפרש עה"פ ויבא הביתה לעשות מלאכתו שעיקר התגברות הנסיון הי' על ידי התגברות העצבות והמרה שחורה ע"ש. ויש לבאר לפ"ז הענין מה שנצול ע"י שנראה לו דמות דיוקנו של אביו דייקא, כי הנה איתא ע"פ ויהי ה' את יוסף שנרמו בזה שנראה לו דמות דיוקנו של אביו בכל יום כי כשתצרך שם הוי' ליוס"ף יעלה מס' יעק"ב, והוא הנרמו ויהי הוי' את יוס"ף, והנה כתוב תיכף אח"ז, "ויהי איש מצליח" ובמ"ר מפרש איש מצליח גבר קפוז פי' צהל ושמח, ויהי לפ"ז שיעור הכתוב כך, "ויהי הוי' את יוס"ף" שנראה לו דמות דיוקנו של אביו ועי"ז, "ויהי איש מצליח" שנכנס בו שמחה, וע"כ כאשר נראה לו דמות דיוקנו של אביו ובא לשמחה ניצול מעבירה שבא בהתגברות העצבון, והענין כידוע ומבו' בדבה"ק כ"פ כי שמחה ועצבות הם בחי' חיים ומיתה (עי' בס' כ"ג) וע"כ כאשר נמשך עליו חיות השכל בחי' שמחה ניצול מהתגברות אחיזת השפחה בישא מלכות דסט"א שהיא בחי' עצבון ומיתה כידוע.

והנה יעק"ב במלואו עולה ח' ת' ש"ם (גרמו בזה כלליות התקונים המב"פ ויבואר אי"ה בפעם אחר) והוא צירוף שמח"ת. ויוס"ף במלואו עולה רג"ל, וביחד נעשה צירוף שמח"ת רג"ל ונרמו בזה כל המבו' למעלה, כי ניצול מהחטא מבחי' עינו בכבל רגלו מבחי' רגלי' יורדות מות ועצבון, ע"י התקשרותו עם יעקב בחי' השכל בחי' שנראה לו דמות דיוקנו של אביו שהוא בחי' חיות השכל בחי' שמחה כנרמו בפ' ויהי הוי' את יוסף ויהי איש מצליח ושמח כנ"ל.

יט) ולהג"ל שבכ' ויהי הוי' את יוסף נרמו יחוד יעקב ויוסף, ולפי המבו' בפנים שע"י היחוד הנ"ל נעשה ח"ן זה שכתוב שם בפסוק אחר ויהי ה' את יוסף וגו' ויתן חנו וגו'. גם לפי המבו' בפנים שע"י נעשה צירוף ג'ח'ת.

וזה שהתיבות הנ"ל זולת תיבת יוסף עולה כמס' נח"ת. כי עי"ז זכה יוס"ף לנח"ת, וזה שכתוב שם אח"ז ואת כל אשר עושים שם הוא הי' עושה ותרגומו וית כל די עבדין תמן על מימרי' הוה מתעביד, היינו בחי' דברי חכמים בנח"ת נשמעים ומתקבלים בבחי' המבו' בפנים שנושא חן בפני כל מי שצריך. כ) וע"י שזכה לעמוד בנסיון ע"י שנראה לו דמות דיוקנו של אביו בבחי' היחוד הנ"ל זכה לחכמה ובינה כמ"ש אין נבון וחכם כמוך (וכמבו' בס' ל"ו ע"ש) כי חכמ"ה בינ"ה הוא עצם מספר חמ"ה לבנ"ה בחי' היחוד הנ"ל.

כא) ונחזור עוד לענין שבועות, דהנה איתא בפסחים (ס"ח ע"ב) מחלוקת אי שמחת יו"ט במאכל ומשתה מצוה היא אם לאו ואמרו שם הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מ"ט יום שנתנה בו תורה הוא פרש"י שישמח בו במאכל ומשתה להראות שנ"ח ומקובל יום זה לישראל שנתנה בו תורה עכ"ל, והמבו' מזה שבשבועות הוא עיקר שמחת יו"ט לכו"ע, ולהג"ל שבשבועות נעשה יחוד יעקב יוסף זהו הנרמו במספרם שמח"ת רג"ל כנ"ל כי בו עיקר שמחת הרגל, כי גם בפשיטות זהו עיקר עוצם השמחה שבו נעשה יחוד קוב"ה וכנסת ישראל שהוא עצם היחוד הנ"ל, ע"י התורה כנ"ל בחי' וביום התנתו זה מתן תורה, ובדרך צחות אפ"ל אשר ע"כ בשבועות לכו"ע הוא עת מאכל ומשתה כי אז הוא בחי' שמחת חתונה כנ"ל, כטעם אז"ל האי עלמא כבי הלולא דמיא חטוף ואכול חטוף ושתי.

ואפשר לרמוז הא דבשבועות בעינן לכו"ע בין לה' ובין לכם, כי זה בעצמו רומז על יחוד הנ"ל, כי הוי' בתפארת בחי' יעקב כנודע, ולכ"ם אתוון מלך, היינו בחי' היחוד הנ"ל.

כא) וע"פ כל הנ"ל אפשר לפרש בדרך צחות ספור הגמ' שם, רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא, ומובא שרומז על יוסף הצדיק שהוא ברזא דהאי יומא כנ"ל. והנה יוס"ף במלואו הוא מספר רג"ל, שעיקר מעלתו הוא מצד התקשרותו עם

השכל בחי' יעקב וכנ"ל, וכמובן שהרגל מצד עצמו אין לו שום חשיבות ורומז על מדריגה פחותה, וכבר מבו' בפנים וגז' לעיל שהעיקר הוא שהאדם ירגיש חסרונו ושפלותו מצד עצמו ויבטל עצמו לגמרי להשכל דק', וע"כ אמר אי לאו האי יומא שקבלנו התורה ושעי"ז נתקשרתי עם השכל של בחי' יעקב כמה יוסף איכא בשוקא שהם במדריגה פחותה בחי' רגל כטעם עד שתכלה רגל מן השוק, וגם הוא מלשון שוק ורגל, אבל ע"י האי יומא נתחבר עם יעקב כנ"ל ונתעלה הרגל ונעשה שמח"ת רג"ל כנ"ל. וע"כ צוה להכין לו סעודה בעגלא תלתא בחי' שמחת הרגל כנ"ל והבן.

כב) ובא וראה איך שכל הג"ל נרמז בהכתוב המוב"פ שנא' אצל יוסף „בכור שורו הדר לו" מפרש רבינו בכור שורו, — הסתכלותו בהשכל, הדר לו ת"א זיו לי', לשון אור שהסתכלותו בהשכל האיר לו בכל דבר אפי' במקום שהי' אפל וחשך וכאן רמז רבינו לענין הנסיון שהי' ליוסף במצרים מקום אפל וחשך ועיקר מה שניצול הי' ע"י בכור שורו, שהסתכל בהשכל בחי' יעקב שזה עצמו הוא מה שאחז"ל שניצול ע"י שנראה לו דמות דיוקנו של יעקב בחי' השכל וכמבו' בס' פל"ת. וכפי הג"ל שכל התקונים נעשין בב' בחינות שמתחלה מתבטל ועולה ונכלל באור השכל ואח"כ יורד שפע אור השכל ונכלל בתוך המלכות בחי' נ', שזה עיקר הח"ן (ירידת הח' להנ') הנה בכתוב הג"ל עצמו נרמז ב' בחינות אלו כי „בכור שורו" — היינו שצופה ומסתכל ומתבטל אל אור השכל ואח"כ „הדר לו" — זיו לי" שירד ונשפע עליו שפע אור השכל בחי' החזן כנ"ל ובוזה תראה דבר נפלא שמש' העולה מהתיבות זי"ו ל"ה (כצ"ל בלא יוד כבתרגום המדויקים) הוא כמס' ח"ן.

והנה מס' התיבות בכור שורו (שפירושו התבטלות אל אור השכל והח' בחי' יעקב בבחי' שנראה לו דמות דיוקנו של אביו) עם הח' אותיות עולה כמס' יעק"ב במלואו, ומס' התיבות הד"ר ל"ו, שפי' אור השכל שירד ונשפע בו (להצילו מן החטא) עולה כמס' יוס"ף במלואו עם הד' אותיות, והכל ביחד

היינו בכור שורו הד"ר ל"ו עה"כ עולה כמס' שמח"ת הרג"ל וכנ"ל כי עי"ז ניצול מבחי' עינו בכבל רגלו.

כג) והנה המבו' הג"ל מדבה"ק שבכתוב בכור שורו הדר לו נרמז יחד יעקב ויוסף, מצאתי אח"כ מובא בשם מדרש הנעלם פ' כי תשא וז"ל פתח ואמר בכור שורו הדר לו, שור דא יוסף הדר דא יעקב דכתיב אלה תולדות יעקב יוסף וכו'. ואף שנתבאר למעלה שבכור שורו הוא מס' יעקב והדר לו הוא מס' יוסף אין מכאן סתירה ואדרבה דברינו הג"ל נתבארים ביותר, כי בכל בחי' מהב' בחינות הג"ל יש פועל ונפעל כי הבחי' הראשונה בחי' בכור שורו הפועל הוא יוסף שעולה ונתבטל ונכלל באור השכל בחי' יעקב וע"כ פירושו נרמז על יוסף ומספרו נרמז על יעקב בחי' הנפעל שבחי' יוסף עולה ונכלל בו, והבחי' השני' בחי' הדר לו הפועל הוא בחי' השכל בחי' יעקב שיורד ונשפע ונכלל בתוך בחי' יוסף נמצא שהפועל הוא בחי' יעקב והנפעל הוא בחי' יוסף, וע"כ פירושו נרמז על יעקב ומספרו על יוסף והבן.

כד) ראיתי מובא שסיני עה"כ עולה קל"א לרמז שע"י התורה שקבלנו בסיני נכנע הס"מ שמספרו כך, והנה כפי המבו' בפנים שזה לעמת זה נמצא חמה ולבנה דסט"א שנרמזים בפסוק המוב"פ וחפרה הלבנה ובושה החמה, וכפי הידוע שכנגד הלבנה ומלכות דק' היא קלי' ת"פ הג"ל ומובן שחמה ולבנה דסט"א הג"ל הם קל"א ובת זוגי' הג"ל והנה זה וזה קל"א ות"פ עולין תרי"א, וזהו שהכנעתם הוא ע"י התורה כמב"פ שע"י נעשה אור הלבנה כאור החמה וכשזה קם זה נופל כי התורה היא עולה כמס' הג"ל תרי"א להכניעם והוא הנרמז ג"כ בכ' המוב"פ חכמת אדם תאי"ר פניו, ובכ' המוב"פ ראשית חכמה ירא"ת ה', והבן.

וזה שעצם הכתוב והי' אור הלבנה כאור החמה עה"כ עולה ג"כ מס' תרי"א הג"ל.

כה) והנה כפי המבו' לעיל (באות ב' מבאהל"ק) שהמלכות הוא בחי' לב וצריך להמשיך בתוכה אור הח' והשכל כמב"פ

ושכ"ז נעשה בשבועות כנ"ל יתכן שלזה רומז המנהג לאכול מאכלי חל"ב בשבועות שהוא צירוף ח' ל"ב הנ"ל.

כו) ולהנ"ל ((באות ג' ד')) שכלליות התיקונים שבמאמר זה הם בב' בחינות, שבתחלה צריך לבטל עצמו בבחי' לבנה דלית לה מגרמה כלום כ"א מה שמקבלת מהשמש בחי' השכל דק', וזה נעשה בימי הספירה שאז ספרו ישראל המ"ט יום בהשתוקקות וביטול גדול להשי"ת עד שזכו שביום החמשים וירד ה' על הר סיני שזהו הבחי' השני' היינו ירדת שפע החיות והשכל לתוך כלי המלכות, שזהו עיקר שלימות תיקון המלכות שנעשה בשבועות וכנ"ל.

זה אפשר לרמוז במזלות של שני החדשים אייר סיון, כי חדש אייר שבו עיקר ימי הספירה מזלו שו"ר, והוא לשון הסתכלות אל השכל כמב"פ בענין הכ' בכור שורו הדר לו, היינו בחי' שצופה ומסתכל רק להשי"ת בחי' ביטול עצמיותו, ואח"כ בשבועות זכו לירידת שפע המוחין לתוך המלכות כנ"ל, ועי' בבאה"ל"ק שאור השכל רמוז באות א' (ויבואר בזה אי"ה בפעם אחר), וזה שסיון מזלו תאומים שעולה מלכו"ת זולת אות הא' שבו שרומז על אור השכל שמחי' את המלכות כנ"ל, שזה בחי' ב' מלכים משתמשים בכתר אחד הרמוז בתיבת תאומים כפשוטו, כי אז עטרו ישראל את הקב"ה למלך עליהם, והשי"ת אמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, בחי' ישראל ממשלותיו בחי' הרחב פיך ואמלאהו כנ"ל.

כז) והיות שכל דברינו בזה בענין חג השבועות זמן מתן תורתנו, נבאר עוד מאחז"ל (אבות פ"ג) אם אין קמח אין תורה אם אין תורה אין קמח, ע"פ מאמר הנ"ל. דהנה מובן מצרופי דבה"ק במה שהתחיל מקודם לבאר שאיש הישראלי צריך לקשר עצמו אל החכמה והשכל וכו' ע"י בחי' מלכות

בחי' לבנה, היינו ליחד חמה ולבנה (שרומז על כל היחודים הקדושים הנ"ל) ואח"כ מבאר שכדי לזכות לזה צריך ללמוד תורה בכח כדי ליתן כח במלכות דק' לקבל חיות מן השכל וכו'. מובן מכל זה שעיקר מעלת עסק התורה שיזכה על ידה ליחוד הנ"ל הוא דייקא כשכל עסקו בתורה הוא בכוונה זו והוא בחי' תורה לשמה היינו ליחוד קוב"ה ושכינתו הרמוז ביחוד חמה ולבנה הנ"ל כנודע. (בחי' אלותא דחקיק עלי' שמו"ת המוב"פ והבן).

ונקדים עוד בהמבו' בלשון המאמר הק' כי ע"י התורה נותן כח וכו' ואזי מקבלת המלכות שהיא בחי' נ' חיות מן החכמה וכו' ונעשה אור הלבנה כאור החמה וכשזה קם זה נופל וכו'. דהנה בתיבת ק"ם בעצמו מרומז סוד הזה שעיקר תקומת המלכות דק' הוא ע"י שנעשה אור הלבנה כאור החמה, כי ק"ם הוא מס' חמ"ה לבנ"ה במכוון וכשזה ק"ם זה נופל ונכנע מלכות דסט"א.

והנה עיקר היחוד הרמוז בתיבת ק"ם הוא ע"י החיות בחי' ח' הנמשך מזה לזה כמב"פ. ונעשה צירוף קמ"ח. וכפי המבו' שע"י היחוד הנ"ל נעשה חן ומובא בפנים ע"ז הכתוב כי חגגי אלקים, הנה התיבות כ"י חננ"י הם עצם מס' קמ"ח הנ"ל שע"י נעשה הח"ן. (ועי' באהל"ק במאמר זה אות י', והבן).

והיוצא מדברינו שבתביבת קמ"ח נרמז כל ענין היחוד הנ"ל שעיקר מעלת עסק התורה וסגולתה כשלומד בכוונה זאת וזהו אם אין קמ"ח אין תורה אבל גם מי שכל רצונו וחפצו ליחד היחוד הנ"ל לא יזכה לזה כ"א ע"י לימוד התורה כמב"פ וזה אם אין תורה אין קמ"ח.

השי"ת יזכינו ללמוד וללמד לשמור ולעשות וכו'.

שמואל משה באאמו"ר אהרן קרמר

חדושים בלק"מ ח"א סי' ב'

הכל כנ"ל, כי מנוחה פירושה שאין לו מפריעים כנ"ל, ע"כ ביטל כל גשמיותו וקיבל ע"ע רק עול תורה והוריד מעצמו כל עול גשמי, אפילו פרנסה הי' זבולון אחיו מספק לו, וע"כ כתוב בו מנוחה מה שלא כתוב כן בשאר שבטים.

ועיקר ביטול הגשמיות הוא ע"י בחי' יוסף היינו שמירת הברית, כמובא בדברי רביז"ל בתו' זו ובעוד מקומות שעיקר הנסיון והצירוף של האדם בעוה"ז הוא בתאוה זו. וכשזוכין לשבר תאוה זו אזי בנקל לשבר כל התאוות, וז"פ הפ' זאת מנוחתי וגו' כי ע"י בחי' יוסף זוכין לבחי' מנוחה כנ"ל.

צדה ברכ אברך אביוניה אשביע לחם, כי מובא **בוזה"ק** שעל פגם הברית בא עניות, מאן דזריק פירורין דנהמא עניות רדיף אבתרי' כ"ש מאן דזריק פירורין דמוחא, אבל ע"י תיקון הברית הפרנסה בנקל (לקו"מ תו' כ"ט) וז"פ הפסוק צדה וגו' אשביע לחם, היינו ע"י בחי' יוסף עי"ז אשביע לחם דייקא. אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיחי, כי עי"ז זוכין לבחי' משיח בחי' תפלה.

אויביו אלביש בשת וגו', כי מובא בדברי רביז"ל (תו' יט) שעיקר החרפות והבושות הם באים על פגם הברית, ומובא שם לשון התיקונים, ולא יתבוששו אין בושת אלא במקום עריין, היינו פגם הברית, ומובא גם בספר המדות אות כבוד סעי' יא, רוב הבזיונות הבאים לאדם הם בשביל חטאות נעורים, אבל ע"י תיקון הברית נתבטלין כל הבושות, ועש"ז נקרא יוסף, אסף אלק' את חרפתי, וז"פ הפ' אויביו אלביש בשת וגו', היינו ע"י כל התיקונים הנ"ל יהיו כל הבושות על הסט"א וכו' ועליו יציץ נזרו.

נתן ליברמנש בני-ברק

תו' ב' אמור אל הכהנים וגו', סעי' ב' בפ' הפסוק מפרי בטנך וגו'.

ונראה בע"ה שזה גם המשך הפסוקים, וכל הקפיטל (תהלים קל"ה) מרמז על ענין משיח ועל ענין שמירת הברית עי"ש כל הקפיטל בפנים.

מפרי בטנך וגו', זה בחי' משיח, אם ישמרו בניך בריתי, בחי' יוסף, כי בחר ה' בציון וגו', ציון בגי' יוסף כמובא, היינו כנותן טעם למה דווקא ע"י שמירת הברית יבא לבחי' משיח, כי בחר וגו', כי השי"ת בחר לו מדה זו בחי' יוסף והיא עיקר השלימות.

זאת מנוחתי עדי עד וגו', כי זה ידוע שעיקר המנוחה היא כשזוכין לשבר ולבטל כל התאוות גשמיות, כי מנוחה פירושה שאין להאדם שום מפריעים נגד רצונו והנה האדם נברא לעבוד את קונו בכל כוחותיו בכח הרצון בכח המחשבה ובכח המעשה וכו' וכו' וכשבאים הרצונות והתאוות הגשמיות ומסיתים את האדם כנגד רצון קונו אזי הם הם המפריעים לו ועל ידם אין לו מנוחה, אף שלהאדם נדמה בשעתו שהם הם רצונו והנאתו אבל האמת שהם רק המפריעים לו וכל זמן שיש להאדם עוד איזה רצון גשמי אזי אין מנוחתו שלימה, ושלימות המנוחה הוא רק כשזוכה לבטל כל רצונותיו הגשמיים כנ"ל.

וע"כ בא שבת בא מנוחה, כי ששת ימי המעשה בהם נברא העולם הגשמי (כי אפילו העולמות העליונים הם גשמיים נגדו ית') ועליהם נאמר ששת ימים תעשה מלאכתך, אבל שבת הוא ביטול הגשמיות בחי' עוה"ב ע"כ כשבא לבחי' שבת בא מנוחה.

וז"פ וירא מנוחה כי טוב וגו' ויט שכמו לסבול, פירש"י עול תורה, ולכאורה אין לו פירוש, אם מנוחה הוא טוב למה לקח על עצמו עול, הרי זה לכאורה ההיפך ממנוחה, אלא

חדושים בלק"מ ח"א סי' נ"ח

חדושים ובאורים על התורה תלת נפקין מחד בלק"מ סי' נ"ח ע"ש כל המאמר היטב מראשו לסופו.

(א) לפי המבואר בפנים שמשה בעצמו הוא בחי' הלחם והמון, ובו נכללו גם באר וענן נמצא שכולם הם בחינה אחת.

(ב) לפי הכלל שזה לעומת זה עשה הא' כידוע (ע"י בהקדמת באהל"ק כלל ו') נמצא שיש לעומת זה גם באר ענן ולחם דסט"א.

(ג) באות ב' (בפנים) ז"ל וענן זה בחי' יצחק וכו' בחי' (בראשית כז) ותכהין עיניו מראות. ויש לבאר כל ענין הפרשה שם (ע"פ כלל החמשי שבהקדמת באהל"ק וע"ש בתפארת הליקוטים על מאמר פתח ר"ש בס"י ס') דהנה קודם לכן כתיב שם בפרשה זו ויעשה להם משתה ויאכלו וישתו שהוא בחי' אכילה ושתי' בחי' מן ובאר שכלול במשה, כי כל בחינה כלול מכל הבחינות (כמבואר בכלל השביעי שבהקדמת באהל"ק) נמצא שגם ביצחק היו כלולים כל הג' בחי' הנ"ל.

אח"כ כתוב שם ויבואו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים וכו'. ויקרא אותה שבעה ע"כ שם העיר באר שבע. ע"פ הנ"ל שכל הג' דברים באר ענן ומן הם בחי' אחת, נמצא שכל הבחינות הנזכרים באחת מהן שייך אצל כולם. ולפ"ז נראה שגם בחי' לחם משנה שהוא בחי' שבת ובחי' שמיטה בחי' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה כמב"פ שייך גם אצל באר. ע"כ נקרא הבאר באר שבע בחי' שמיטה הנ"ל. ורש"י פי' שבעה ע"ש הברית, כי ע"י לחם משנה זוכה לשמירת הברית כמב' בפנים. אח"כ כתוב שם. ויהי עשו וגו' ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי. שהוא לעומת באר דקדושה (כנ"ל באות ב') שהוא בחי' תקון הברית כנ"ל, וכמו שמביא רביז"ל בפנים את הכתוב וישב משה על הבאר, ורש"י פירש

שם למד מיעקב שנזדמן לו זווגו על הבאר. וע"י פגם הבאר ע"י (כתוב שם אח"כ) ותכהין עיניו מראות וכמו שפרש"י שם בעשנן של אלו, והנה הפסוק הזה מרמז על ענן דקדושה כמב' בפנים ואע"פ שכל הכהיית העינים של יצחק הי' ע"י שלקח עשו הנשים שהיו מורת רוח ליצחק (בחי' פגם הבאר כנ"ל) אבל כפי שמובא לק' בפנים באות ו' שע"י זכותו נוטל חלקו וחלק חבירו, ונבאר לקמן שהחלק של חבירו זהו החלק של עמלק שחלקו בגיהנם, יש לבאר לפ"ז שזהו מה שע"י פגם הבאר של עשו זכה כנגדו יצחק לענן דק' בחי' חלק חבירו, (כי כל הג' בחינות הנ"ל של באר ענן ומן הם בחי' אחת כנ"ל) וע"כ כתוב תיכף אחר פגם עשו בבאר, ותכהין עיניו מראות בחי' הענן דקדושה.

ואח"כ כתוב שם, ועתה שא נא כליך תליך, שהוא החרב כי את זה לעומת זה עשה הא' כנ"ל נמצא שכנגד החרב דק' המב' בפנים הוא הרבו של עשו.

גם נראה לבאר במה שמב' בפנים באות ה' שלחם משנה הוא בחי' חרב פיפיות (ע"י היטב בפנים), כי חרב הוא בחי' לחם שע"יז לוחמים בחי' לכו לחמו בלחמי המובא בפנים, ונמצא שכמו כן החרב של עשו שהוא כנגד החרב דק' הוא ג"כ בחי' לחם ומחמת שיצחק נוטל חלקו של עשו כנ"ל ע"כ צוה לו להביא לו ע"י החרב שלו מטעמים שהוא בחי' מן שהרגישו בו כל הטעמים.

וזהו ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי, כאשר אהבתי דייקא, כי מה שמכניסים גם חלק הס"א לתוך הקדושה שזה בחי' נוטל חלקו וחלק חבירו כנ"ל זה בחי' לחם משנה כמב' בפנים באות ו'. וזה בחי' שבת שע"יז נעשה תשובה מאהבה כמב' בפנים באות ז', וזהו כאשר אהבתי בחי' תשובה מאהבה, גם, כי תשובה מאהבה זהו בעצמו בחי' הכנסת חלק הסט"א לתוך הקדושה כי ע"י תשובה מאהבה זדונות

נעשין כזכיות שזהו בחי' לחם משנה כמב' בפנים באות ז' וזה בעצמו הוא בחי' נוטל חלקו וחלק חבירו כמב' פ' באות ו', והבן.

(ד) שם, ומן זה בחי' יעקב בחי' (תהלים ע"ח) לרעות ביעקב עמו וכו'. התחלת הפסוק הוא מאחר עלות הביאו, ופרש"י ע"ז שהי' רועה לאביו הצאן המניקות שהי' רחמני והוציא הגדיים תחלה ומאכילן ראשי עשבים שהם רכים, דהיינו חלושים, ואח"כ מוציא התיישים שהם יותר זקנים ובשביל זה זכה דוד לרעות ביעקב עמו, נמצא שמה שזכה דוד למלכות הי' משום ששם עיניו על הרכים שבצאן שהם החלשים לרעותם בגודל רחמנותו כמ"ש רש"י הנ"ל שהי' רחמני, וזהו הענין המובא בפנים באות ה' שתורת חסד הוא הלומד תורה ע"מ ללמדה כשדרוז"ל, כי אע"פ שלכל מי שמלמדים הוא בחי' חסד אבל עיקר החסד כשרועים את הרכים בחי' החלושי כח שבישראל ומכניעים את הצרים הרודפים אחריהם כמב' בפנים לענין חד עאל בין תרין בבחי' הדעת, ושעי"ז זוכה לחדש חידושין דאורייתא וללחם משנה כמב' שם, וזהו שמסיים הכתוב לרעות ביעקב, בחי' המן בחי' לחם משנה.

גם מאחר עלות הביאו רומז על שזכה לתקן גם בנ"א שהיו מאחורי הקדושה להכניסם לתוך הקדושה כמב' בדברי רביז"ל בסי' ג' (אקרוקתא) ע"ש שזהו עיקר בחי' הלחם משנה כנ"ל שזוכה להעלות הטוב שבחלקו של עשו לתוך הקדושה בחי' נוטל חלקו וחלקו חבירו, וזהו בעצמו המב' בפנים לענין שמכניע כל הצרים הרודפים אחר החלושי כח שבישראל שהם בחי' חלקי הטוב שנפלו בין הקליפות מאחורי הקדושה בחי' מאחר עלות, והצדיק מברר ומעלה אותם לתוך הקדושה.

(ה) שם, ומשה שהי' כלול מאבות נאמר בו (שמות ב') וישב משה על הבאר: התחלת הענין הוא שם, וילך איש מבית לוי וכו' ותצפנהו שלשה ירחים, היינו כי משה כלול מכל השלשה ירחים שכלולים בירח אחד שהוא משה כמובא בפנים מגמ' תענית ע"פ ואכחיד

שלשת הרועים בירח אחד.

אח"ז כתוב שם בהענין ויך את המצרי מפרש"י שם שהרגו על שבא על שלומית בת דברי, ובפסוק הלהרגני אתה אומר פרש"י מכאן שהרגו בשם המפורש, ועיין בפרקי דר"א שכתב שם שקלל אותו בחרב שבפיו, והיינו שם המפורש וכ"ז מכוון להמב' בפנים שלחם משנה הוא בחי' חרב פיפיות ובחי' חרב נוקמת נקם ברית שזה בחי' שהרגו בחרב שבפיו על שבא על שלומית בת דברי, שכל זה הוא בחי' לחם משנה הנ"ל שמב' בפנים באות ו' שהצדיק מכניס גם חלק הטוב שבסט"א לתוך הקדושה והיינו כמובא בפרקי דר"א שמפרש ויטמנהו בחול בתוך מחנה ישראל כדכתיב והי' מספר בני ישראל כחול הים והיינו כנ"ל שהכניסו לתוך מחנה ישראל שהוא הקדושה כי זכה נוטל חלקו וחלק חבירו וכנ"ל.

אח"כ כתוב שם, ויצא ביום השני וגו', ואפ"ל בדרך צחות כי הענין של התורה הנ"ל הוא שעשועים הנעשים גם ביום השני בבחי' המוב' פ' באות ד' בענין הפסוק ואהי' שעשועים יום יום.

אח"כ כתוב שם, ויאמר לרשע למה תכה רעך ומפרש"י רעך רשע כמותך, כי הצדיק מכניע את הרודפים אחר חלושי כח שבישראל שכבר גפלו כ"כ עד שהם בבחי' רשעים, וזהו אולי בחי' וחד עאל בין תרין שבין המלחמה של הצרים הרודפים אחר חלושי כח שבישראל עד שהם בבחי' רעך רשע כמותך גם שם הוא נכנס להכניע הצרים ולהציל את הנרדפים בחי' החלושי כח.

אח"כ כתוב שם, ויאמר וגו' הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי ויירא משה וגו' פרש"י דאג לו על שראה בישראל רשעים דלטורין אמר מעתה שמא אינן ראויין ליגאל, ע"פ המב' בפנים באות י' שכשהדור אינם שומרים את פיהם וכו' שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול וכו' זהו גלות השכינה וכו' עי' בפנים, ויש לפרש ענין שמירת הפה המב' כאן היינו לשמור ולא לגלות מה שאין צריך וזה בעצמו בחי' תורה

הצפונה המב"פ באות ט', וזה בחי' המב"פ ויבא משה שהוא הדעת, בתוך הענן, שזהו בחי' ותכהין עיניו מראות שהוא בחי' חשך ענן וערפל המב"פ באות א', וזהו בחי' ענין הכתוב שם בהתחלת הענין ותרא אותו כי טוב הוא ופרש"י כשנולד נתמלא הבית אורה ואז ותצפנהו שלשה ירחים כמבו' לעיל היינו שהצפינה את השלשה ירחים בתוך ירח אחד שהוא הענן שהוא לכאורה ההיפך מהטוב שהוא האור כי הענן הוא בחי' חשך ענן וערפל, ותכהינה עיניו מראות, שזה בחי' ואכחיד שלשת הרועים בירח אחד שזה בחי' הסתלקות משה בירח אחד, ודוקא משם חד בתלת קיימא בחי' הנך שוכב עם אבותיך וקם, ודו"ק.

וזהו בחי' שמירת הפה המבו' בפנים היינו בחי' חרב פיפיות בחי' משנה תורה שזה צריך לשמור שלא לגלות, וזה ויך את המצרי בחרב שבפיו כנ"ל ויטמנהו בחול, שבחול צריך להטמין הדיבור הנ"ל בבחי' שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול המב"פ, וכשפוגמים בזה נעשה גלות השכינה כנ"ל וע"כ כשאמר לו הלהרגני אתה אומר היינו החרב שבפיו כפרש"י נתיירא משה שמא מעתה אינם ראויים להגאל כי עי"ז נעשה גלות השכינה.

ואפשר להיות שענין וירא משה הוא בחי' המבו' בפנים באות ה' שהצדיק מקדים יראת חטאו לחכמתו שמתירא שלא יגלו חכמתו בחי' חרב שבפיו בחי' טובה חכמה מכלי קרב כמבו' בפנים.

אח"כ כתוב, ויבקש פרעה להרוג את משה, היינו ע"י שהדור לא שמרו את פיהם כנ"ל, ופרש"י שמסרו לקוסטינר וכו' (ועי' בילקוט ז"ל ולא עוד אלא שנהפכה החרב על קוסטינר שנא' ויצלני מחרב פרעה, היינו כנ"ל שזכה לחרב פיפיות בחי' לחם משנה הנ"ל בחי' נוטל חלק חבירו וע"כ הרג את המצרי בחרב שלו דייקא) ולא שלטה בו החרב דסט"א, כי הוא זכה לחרב דק' בחי' חרב פיפיות הנ"ל.

אח"כ כתוב וישב בארץ מדין פרש"י

נתעכב שם כמו וישב יעקב. כי משה בעצמו הוא בחי' יעקב כמב"פ.

אח"כ כתוב, וישב על הבאר, ופרש"י למד מיעקב שנודמן לו זווגו על הבאר. היינו כי אע"פ שלפי המבואר בפנים, באר הוא בחינתו של אברהם, ויעקב הוא בחי' לחם המן, אבל לפי המבו' בפנים שמשה שהוא בחי' המן זכה גם לבחי' באר וענן נמצא שכולן נכללו בו, והנה שמשה הוא בחי' המן בחי' יעקב נלמד מהכתוב לרעות ביעקב עמו כמב"פ, וזה אפשר הרמז ברש"י למד מיעקב שמיעקב לומדים שמשה הוא בחי' המן שבו נכללו גם באר וענן.

גם עצם הענין שנודמן לו זווגו על הבאר הוא ענינו של משה שהוא בחי' הלחם שהוא בחי' תקון הברית כמב"פ באות ג'.

אח"כ כתוב, ולכהן מדין שבע בנות, שהוא בחי' באר שבע כנ"ל, וזה שפרש"י בענין שם, את הרהטים בריכות מרוצות המים העשויות בארץ, כי ענין הנ"ל הוא בחי' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה שהובא בפנים לענין המן והלחם וכל בחי' כלולה מכל הבחינות כנ"ל, וזה באר שבע בחי' שבת הארץ שהיא בשנה השביעית.

אח"כ ויבואו הרועים, כי הם זה לעמת זה כנגד משה שנא' עליו ואכחיד שלשת הרועים בירח אחד שכל שלשת הרועים נכללו בו, (גם י"ל שנקרא משה רבינו ע"ה רועים בלשון רבים על כי זכה נוטל חלקו וחלק חבירו).

ועי' בילקוט שמעוני בשם מדרש אבכיר שהרועים רצו לענות אותם מדכתיב ויושיעם וכתוב צעקה הגערה ואין מושיע לה, וזה שמשה הכניע אותם בבחי' חרב נוקמת נקם ברית.

וזה הרמז ויקם משה ויושיען רומז על הישועה והגאולה הכללית מהגלות שנתהוה מפגם הדבור ומפגם כל התיקונים המבו' בפנים שע"ז נעשה גלות השכינה כמב"פ באות י', ועיקר הגאולה יהי' ע"י משה כנודע בבחי' חד בתלת קיימא שיקום בכח השלשה אבות, בחי' הנך שוכב עם אבותיך וקם

הענן מתבאר שכל עיקר הכבוד הוא לכסות ולהסתיר את הכבוד, שאע"פ שנתפיים ונתכבדים בעיני כל צריך להיות בחי' ותכהן עיניו מראות כי צריך להיות שיהי' הכבוד רק כבוד ה' שאם לאו הוא ח"ו גלות השכינה המב"פ באות י' ושעי"ז הכבוד הוא בבחי' לא תואר ולא הדר לו המב"פ באות ח', עד שיתקיים חד בתלת קיימא בחי' משה שיקום ויושיען כנ"ל, וזה בעצמו הרמז ויבא משה בתוך הענן.

ובכל הנ"ל יתנוצץ קצת רמיזת הכתובים שם, וישכון כבוד ה' על הר סיני. הר רומז על גדלות המב"פ באות ט', וסיני נמוך שבהרים כמאמר רז"ל, כי צריך להלביש ולהסתיר את הכבוד והגדלות, ויכסהו הענן ששת ימים בחי' ששת ימי החול בבחי' ויטמנהו בחול הנ"ל באות ה' אבל ביום השביעי שהוא בחי' משה שנפשו נכללת בשבת כמב"פ באות ו' ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן ויבא משה בתוך הענן כי עשה לו הקב"ה שביל בתוכו, והענין נסתר בתוך נסתר.

גם עיין **ביומא דף ד'** דבי ר"י תנא נאמר כאן בתוך הענן ונאמר להלן ויבואו בני בתוך הים מה להלן שביל דכתיב והמים להם חומה אף כאן שביל, היינו כי הענן והמים שהוא בחי' הוי כל צמא לכו למים המב"פ באות ה', שהיא בחי' הבאר, שניהם הם בחי' אחת, גם איתא שם עה"כ וישכון כבוד ה' וכו' ר' מתיא אומר לא בא הכתוב אלא לאיים עליו כדי שתבא תורה באימה וביראה, היינו כי הענן הוא בחי' יצחק שהוא גבורה וכמבו' בפנים באות ה' שתהא יראת חטאו קודמת לחכמתו היינו התורה וכו"ל.

ז) שם, וכתיב בי' ויאמר משה אליהם הוא הלחם הוא דייקא קאי על משה בעצמו. התחלת הענין שם בפרשה שבנ"י טענו שהוציאו אותם להמיתם ברעב, וע"ז אמר להם משה שממשיך להם לחם מן השמים שהוא בחי' שובו והיו כמב"פ.

ח) איתא במדרש **תנחומא** וז"ל ויאמר משה השמים הללו, במ הוא דן את האומות העולם

כמב"פ, וזה ויקם משה ויושיען, ויקם דייקא. (ויתבאר ביותר ע"פ המובא מהזוה"ק שבגלותא בתראה יתגברו על ישראל רישא עמא מנשמתינ דערב רב היינו בחי' הרועים דסט"א, ואז יתקיים ויקם משה ויושיען מהרעים הנ"ל בחי' הנך שוכב עם אבותיך וקם כלול מהרועים דק').

אח"כ כתוב שם, ואיו וגו' פרש"י שהכיר בו שהוא מזרעו של יעקב שהמים עלו לקראתו, היינו כנ"ל כי משה הוא בחי' יעקב ושגם הבאר נכלל בו.

אח"כ כתוב קראן לו ויאכל לחם, היינו כי משה הוא הלחם כמב"פ, ורש"י מפרש שמא ישא אחת מכם כד"א כ"א הלחם אשר הוא אוכל, כי ע"י שלחם עם עמלק בחי' לחם דסט"א פגם הברית זכה ללחם דקדושה.

ובמ"ר מפרש דלה לנה, בעוה"ז ובעוה"ב היינו ב' רפואות, הנפש והגוף כמב"פ שזה בעצמו בחי' לחם משנה, שהצדיק משפיע.

אח"כ כתיב וימת מלך מצרים היינו שמשה המשיך כל התיקונים הנ"ל שהם בחי' חיות בחי' שובו וחיו כמב"פ ועי"ז המית את שכנגדו.

אח"כ כתיב ויזכור א' את בריתו את אברהם יצחק ויעקב בחי' חרב נוקמת נקם ברית ע"י שלשה אבות כמב"פ באות ג'.

ו) שם, וכתיב בי' (שמות כ"ד) ויבא משה בתוך הענן וכו'. הנה על הכ' ותכהין עיניו המב"פ לעיל מפרש רש"י מעשן של אלו שהיו מקטירות לע"א, שזהו בחי' חשך ענן וערפל המוב"פ (כנתבאר לעיל באות ג') וגם כאן מפרש רש"י ענן זה כמין עשן הוא ועשה לו הקב"ה שביל בתוכו.

גם ענן הוא בחי' **הלבוש** כמב"פ באות ה', והוא הכבוד בבחי' וכבדתו מעשות דרכיך ודרז"ל שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול וכי הא דר' יוחנן קרי למאני מכבדותא, והוא עצמו הענין המבו' לק' בפנים באות ט' שכשרי הדור נתיפיים ונתכבדים בעיני כל ע"י התקונים של בחי' שבת כמב"פ.

וכפי הנ"ל שהכבוד הוא בחי' **הלבוש** בחי'

תדע לך כשחטאו דור המבול דנם בהם שנא' ימטר על רשעים פחים, אנשי סדום כשחטאו דגם בשמים שנאמר וה' המטיר על סדום, סיסרא כשחטא דנו בשמים שנאמר מן שמים נלחמו, יתן אוכל למבכיר מהם נתן מזון לישראל שנא' הנני ממטיר לכם לחם וכו'. וכל ענין המדרש הזה נרמז במאמר הנ"ל, כי כל בחי' כלולה מכל הבחינות כנודע וכנ"ל, וכמו שהלחם הוא בחי' מן ומזון וגם בחי' מלחמה כנ"ל, כמו כן השמים שממנו המטיר ה' לחם יש לו ג"כ כל הבחי' הנ"ל, ושזה בעצמו בחי' לחם משנה שיש לו שני כחות להמית לזה ולהחיות לזה, וכמ"ש שם אח"כ במדרש משל למה"ד לאופה שעומד ע"י התנור בא שונאו מחתה לו בגחלים בא אוהבו נותן לו לחם חם.

ועוד שם, לא הי' צריך לומר מן השמים אלא מן הארץ שאין דרכו של לחם לעלות אלא מן הארץ, אלא כל מה שחפץ ה' עשה כשרצה בקע הים ועשאו יבשה וכשרצה עשאו ים, כשרצה הוריד לחם מן השמים והטל עלה מן הארץ שנא' ותעל שכבת הטל ע"כ. היינו כנ"ל כי באר שהוא מים ומטר נכלל בתוך הלחם, וזהו הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ולהיפך טל יצא מן הארץ שהוא מקום הלחם וכו'.

עוד שם במדרש, זבדי בן לוי אומר אלפיים אמה הי' יורד המן בכל יום, — היינו כי המן הוא התורה שבו כתוב ואהי' שעשועים יום יום שפ"י אלפים שנה שזה בעצמו בחי' המן שנא' בו על אשר ילקטו יום יום כמב"פ.

עוד איתא שם, כיון שהגיע השמש נימוח ונעשה נחלים נחלים ושוטף ויורד, — כי מהמן נעשה באר וכנ"ל, שכולם נכללים זה בזה.

עוד שם, ולמי הוא מתוקן עכשיו לצדיקים לעתיד לבא. — כי כשרי הדור יזכו לזה לעתיד כשיצאו מהגלות כשלא יהי' גלות השכינה כמבו' מצרופי דבה"ק.

ועוד שם, וכיון שהי' יורד בנחלים באו או"ה לשחות ממנו ונעשה בפיהם מר כלענה. — כי המן הוא בחי' לחם וחרב כנ"ל, כי לישראל

הי' בחי' לחם שכלול בו כל מיני טעמים שע"י טועמי' חיים זכו כמבו' בסוף המאמר, ולהיפך אצל העכו"ם נתהפך לכל מיני מרירות. ואמרו שם עוד, חשבון הוא שהמן הי' יורד לישראל כל יום מזון אלפיים שנה, היינו כנ"ל כי המן בחי' לחם משנה על אשר ילקטו יום יום בחי' ואהי' שעשועים יום יום כמבו' בפנים, שהוא בחי' אלפיים שנה.

איתא במכילתא, ר' יהושע אומר בודאי איני אומר לכם הנני אלא בזכות אברהם יצחק ויעקב, היינו כמב"פ שמשה שהוא הלחם הוא כלול מהאבות. ושם, מן השמים, מן אוצר הטוב שנא' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב. היינו כי טוב הוא אור הגנוז ונסתר בבחי' ותכהין עיניו מראות בבחי' ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו וכנ"ל.

ט) שם (בפנים) אות ב' בחי' (דברים לא) הנך שוכב עם אבותיך וקם, שיקום בתחי' כלול משלשתו, וזה חד בתלת קיימא. — עיין בתרגום יונתן ע"פ הנ"ל ובפירושו על התרגום שמפרש הפסוק שנשמת משה תהא גניזא בג"ע עם האבות, והוא כנ"ל כי הסתלקות משה הוא בחי' גניזת האור בבחי' ויבא משה בתוך הענן בחי' ותצפנהו הנ"ל.

גם לפני הפסוק הנ"ל כתוב וירא ה' באהל בעמוד הענן וגו' ואח"כ כתוב הנך שוכב עם אבותיך וגו' היינו כנ"ל כי הסתלקות משה הוא בחי' הענן לכן נתגלה לו זה דייקא בעמוד הענן.

גם קודם לזה כתוב בפרשה ענין הקהל שהוא במועד שנת השמטה, וכתוב שם ויצו משה אותם לאמר מקץ שבע שנים וגו' הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרד וגו'. היינו כי כחו של משה הוא בחי' לרעות ביעקב עמו כמב"פ. שנא' אצל דוד, היינו לרעות את הרכים והחלושים שבישראל כנ"ל. וזהו במועד שנת השמטה דייקא בחי' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה המוב"פ בחי' חד יניק לכמה סטריז כמב"פ.

גם כל ענין תחית המתים דרשו ז"ל בסנהדרין (דף צ') מפסוק זה, דאיתא שם שאלו צדוקין את ר"ג מנין לתחית המתים מן

התורה, ואמר להם מהפסוק הנך שוכב עם אבותיך וקם וכו' ושאלו אותו דלמא וקם העם הזה וזנה אחרי א"א ואמר להם ממקרא הזה אשר נשבע ה' לאבותיכם וכו' לתת לכם לא נאמר אלא לתת להם מכאן לתחית המתים מה"ת. ועתה תראה פלאות בתוך קושיות המינים ובתוך תשובתו של ר"ג, כי במה שמשנה כלול מהאבות בבחי' אשר נשבע ה' לאבותיכם זה עיקר התיקון של וקם העם הזה וזנה אחרי וכו' והפר בריתי וכו', ובזה שמשנה כלול מהאבות שהם בחי' ברית כמב"פ באות ג' בזה הוא מתקן את וקם העם הזה וכו'.

(י) שם, אות ג', ובכח שהי' כלול מאבות הי' לוחם כנגד עמלק בבחי' חרב נוקמת נקם ברית וכו'. לפני זה כתוב ואם באלה לא תוסרו לי והלכתם עמי קרי והלכתי אף אני עמכם בקרי, כי זהו קליפת עמלק בחי' אשר קרד כמב"פ.

אח"כ כתוב שם והכתי שבע על חטאתיכם. היינו ההיפך של לחם משנה שהוא בחי' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה כמב"פ בחי' שמטה. ואח"כ כתוב המוב"פ והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם ברית, הגה לפי פי' הפשוט של הכתוב סובב הוא על ישראל בעצמם שנפלו בעוונות שיביא עליהם ח"ו חרב נוקמת וכו' ורבינו מביא כתוב זה לענין שמשנה לוחם עם חרב זה נגד עמלק. והכל אחד כי זהו כחו של משה שקם ולוחם כנגד עמלק ומוציא ממנו החלושי כח שבישראל שנפלו לידו בבחי' קרי. וע"י החרב נוקמת נקם ברית הוא לוחם כנגד עמלק ומציל את החלושי כח הנ"ל. וכנ"ל (באות ט') שדייקא במקום וקם העם הזה וזנה אחרי א"א שם נתקיים הנך שוכב עם אבותיך וקם ללחום נגד עמלק להציל את החלושי כח מבחי' וקם העם הזה וזנה וגו'.

אח"כ כתוב שם בפרשה, בשברי לכם מטה לחם, כי ע"י הכנעת קליפת עמלק פגם הברית, זוכין ללחם משנה, אבל ע"י פגם הברית בחי' והלכתם עמי קרי ע"י נפגם הלחם וע"י ואפו עשר נשים וגו' ההיפך מלחם משנה.

גם ע"י שבת דף ל"ג עה"כ חרב נוקמת נקם ברית וז"ל אין ברית אלא תורה שנא' אם לא

בריתי וכו', כי משה רבינו שהוא הלוחם עם החרב הוא עצמו התורה.

(יא) שם, כי האבות הן ברית בחי' (ויקרא כ"ו) וזכרתי את בריתי יעקב וכו', ע"י רש"י למה נמנו אחורנית, אבל לענינינו התחיל ביעקב כי משה הוא הלחם שהוא בחי' יעקב בחי' לרעות ביעקב עמו המובא בפנים.

(יב) שם, בבחי' (דברים כ"ה) אשר קרד בדרך, הגה שם בענין כתוב ואתה עיף ופרש"י עיף בצמא. ולענינינו כי משה שהוא בחי' התיקון של אשר קרד הוא בחי' באר כמב"פ, וע"י הפגם נעשה עיף בצמא.

ואח"כ כתוב ויגע פרש"י בלא כח, ולא ירא אלקים. וע"כ משה שהי' ירא אלקים כמב"פ באות ה' שיראתו קודמת לחכמתו (וכמ"ש חז"ל יראה לגבי משה מילתא זוטרתא היא) ע"י"ז הי' לו הכח של השלשה אבות כלשון רבי ז"ל ובכח שהי' כלול וכו'. ע"י"ז הי' לוחם כנגד עמלק שבא ע"י ויגע בלא כח, בחי' החלושי כח הנ"ל. שבא ע"י ולא ירא אלקים. וכמב"פ בפנים באות ג' שע"י שהחכמה בקיומה [ע"י בחי' יראת חטאו שקודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת] ע"י"ז יכול ללחום מלחמת ה' ולהכניע כל הצרים הרודפים אחר חלושי כח שבישראל וכו'.

גם התחלת הפרשה שם זכור את אשר עשה לך עמלק. ועיקר המלחמה נגדו הוא ע"י האבות בחי' וזכרתי את בריתי יעקב כמב"פ. ויש לפרש, כי כשאתה מקיים זכור, יקיים השי"ת וזכרתי והבן.

גם לשון הכ' שם ויזנב בכ' כל הנחשלים אחריו, היינו החלושי כח שהי' העגן פולטן ובכחו של משה שהי' בחי' עגן כמב"פ הכניס הנחשלים בתוך העגן.

גם מה שמבואר בפנים שע"י הכנעת עמלק זוכין לבחי' שבת, יש לרמז כי ע"י בחי' זכור את אשר עשה לך עמלק ולהכניעו (ע"י וזכרתי הנ"ל) זוכין לבחי' זכור את יום השבת לקדשו. (יג) ובהמבואר בפנים שעיקר הכח ללחום כנגד עמלק הוא ע"י שלשה אבות, ע"י תרגום יונתן (שמות י"ז ט"ו) שמפרש על ראש הגבעה בזכות אבהתא, ובפסיקתא מפרש ראש

אלו האבות הגבעה אלו האמהות. (וע"ש בבעה"ט ע"פ ויהי ידיו אמונה עד בא השמש שהזכיר זכות אבות אמונה זה אברהם וכו' בא זה יצחק וכו' השמש זה יעקב וכו' ע"ש) ובתרגום יונתן מפרש בזכות האמהות דדמיין לגלימתא כי עיקר המלחמה עם עמלק להכניס החלושי כח בתוך הענן שהוא בחי' לבוש כמבו' בפנים.

ולשון הכתוב ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה. שפי' בזכות האבות, כי גם משה אהרן וחור עצמם הם בחי' האבות שהם בחי' באר ענן ומן כמב"פ, כי משה הוא בחי' המן ואהרן הענן כמבו' בדחז"ל וחור הוא בנה של מרים שהיא בחי' הבאר (זה הענין שמעתי מר' יעקב מאיר שכטר שליט"א).

וכתוב שם בהענין ויאמר אל יהושע בחר לך אנשים וצא הלחם בעמלק, ואיתא בפסיקתא למה אמר אל יהושע, מפני שבא משבטו של יוסף וכתוב והי' בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, תצא להבה מבית יוסף ותאכל קש של בית עשו זה יהושע שהרג עמלק וכו'. היינו כמב"פ שעיקר מלחמת עמלק הוא ע"י תקון הברית שהוא בחי' יוסף כמב"פ באות ד'.

גם רש"י מפרש בחר לנו אנשים גבורים יראי חטא, היינו כי עיקר מלחמת עמלק הוא להכניס החלושי כח שבישראל ולזה צריכים גבורי כח ויראי חטא הקודמת לחכמתם שתתקיים חכמתם שהוא בחי' טובה חכמה מכלי קרב ללחום מלחמת ה' ולהכניע כל הצרים הרודפים אחר החלושי כח (שנחלש כחם ע"י העדר היראה הנ"ל בחי' ויגע בלא כח ולא ירא אלקים כנ"ל) כמבו' בפנים באות ה'.

(יד) שם, ואהרן וחור תמכו בידיו מזה אחד ומזה אחד, אח"כ כתוב שם, ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב, כי כנגד החלושי כח שעמלק רודף אחריהם צריך כנגד זה להחליש את עמלק (היינו להוציא ממנו הכח שינק מישראל שע"י נחלש כחם) כי זה עיקר המלחמה נגד עמלק להכניס את החלושי כח לתוך הק' (היינו להחזיר להם הכח דק'). גם

זהו מש"כ לפי חרב כי המלחמה הוא ע"י בחי' חרב פיפיות כמב"פ באות ה' שהוא עצמו החרב נוקמת נקם ברית. כמב"ש.

(טו) שם, אות ד'. ויוסף שזכה לברית כתיב ב' וירכב אותו במרכבת המשנה. גם שם בפרשה נרמז כל ענין המאמר הנ"ל, כי ענין קצף פרעה על שר המשקים ועל שר האופים שכ"ז הי' בשביל יוסף שע"י זכה אח"כ למרכבת המשנה, וכן ענין ויעזוב בגדו אצלו וכו'. הרי אלו הג' בחי' אכילה ושתי' ומלבושים.

וענין חלומותיהם של שר המשקים ושר האופים, שלשה סריגים מגפן אחד ושלשה סלי חורי. היינו נגד באר ומן, ותלת נפקין מחד. וע"י תרגום יונתן ותראה פלאות, וזה תוכנו הגם שאין זה לשונו. שלשת השריגים אלו שלשה האבות שהם אברהם יצחק ויעקב דמן בני בניהון עתידין להשתעבד במצרים וכו' ואח"כ יתפרקון ע"י תלתא רעיא שהם משה אהרן ומרים, והיינו המבו' בפנים שהג' רועים הנ"ל הם כנגד הג' אבות, ובתרגום ירושלמי מפורש שהתלתא רעיא שיגאלו את ישראל הם מתילין להשלשה אבות היינו כמב"פ, ומשה הוא כלול משלשתן.

ולפי הנ"ל אפשר לפרש הנך שוכב עם אבותיך וקם, שעיקר כחו של משה לגאול את ישראל בבחי' ויקם משה ויושיעו הוא בזכות האבות, בבחי' וזכרתי את בריתי יעקב וכו' כמ"ש בפנים.

ושם בענין הפרשה הנ"ל, ויהי מקץ שנתים ימים, מרמז על ענין ואהי' שעשועים יום יום המוב"פ. וחלום פרעה שבע פרות ושבע שבלים, ירמז על המוב"פ בענין הכ' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה, שהוא שנת השבע, ועל השנות החלום פעמיים, ירמז על בחי' לחם משנה, וע"י החלום הבין יוסף, שהי' נבון וחכם שהיא טובה מכלי קרב שצריכין להכין לחם משנה על שבע שני הרעב, וכ"ז נשתלשל מהנסיון עם אשת פוטיפרע שאז זכה לשלימות תיקון הברית שע"י זוכין ללחם משנה ולכל התיקונים המב"פ. ומה שאמר לפרעה חלום פרעה אחד הוא, אפשר שירמז

כי כל הענינים הנ"ל נפקין מחד כמב"פ.
טז) שם, ואהי' שעשועים יום יום (משלי ח).
הנה כתוב שם קודם, ואהי' אצלו אמון, ואז"ל
במדרש רבה בראשית פ"א ואהי' אצלו אמון,
אמון פדגוג כמה דאת אמר כאשר ישא האומן
את היונק, אמון מוצנע כד"א ויהי אומן את
הדסה. היינו כנ"ל, כי התורה של משה היא
מגדלת ומחזקת את החלושי כח בחי' לרעות
ביעקב עמו כפרש"י שם והובא לעיל, וגם
התורה הנ"ל היא בחי' תורה הצפונה בחי'
ירכתי צפון כמב"פ, שהיא בחי' אסתר, מה ירך
בסתר, שהיא הדסה.
יז) שם. ובחי' שבת משפיע לשאר העולמות
בבחי' (ויקרא כה) והיתה שבת הארץ לכם

לאכלה, אפשר שהוא מיתורא דלכם דמדכתיב
הארץ הרי העולם הזה אמור ומהו לכם, לשאר
העולמות. ואפשר שג"ז נכלל בבחי' לחם
משנה, שמשפיע בין להארץ והעוה"ז ובין
לשאר העולמות.

וענין השמיטה בחי' שבת הארץ שכשפגמו
בזה ירדו לגלות בבל. ע' שנה כנגד ע' שמיטין,
וזהו הנרמז בפסוק הנ"ל הנך שוכב וגו' וקם
העם הזה וונה אחרי אלהי נכר הארץ, הארץ
דייקא נגד שבת הארץ. ומשם דייקא הנך
שוכב עם אבותיך וקם בחי' ויקם משה ויושיען
וכנ"ל.

וזה שכתוב ועשת התבואה לשלש השנים,
היינו בחי' תלת נפקין מחד המבו' בפנים.

פייבל לכל ירושלם

ליקו"א סי' מ"ט והתיקון הוא ע"י הסיפור וזה, "ספרתי" עפ"מ"כ בפרדס שער הנתיבות פ"א וז"ל בקיצור כי יש ספר סופר סיפור והסיפור הוא בסוד התפארת כי הוא עצמות הדבר שע"י יצאו השש קצוות מהבינה והוא הכולל אותם עיי"ש ובפלה הרמון ובעסיס רמונים שם ובמאורי-אור אות סמ"ך כ"א עיי"ש.

ח) "מעשה" הנה שורש פירוש הדבר נראה כי הכונה מעשה הוא כמו בכל מקום שכתוב מעשה כמו מעשה בראשית או מעשה ידיו והוצאתי את זה מדברי הגר"א בר"ג בספר חכמה-ותבונה סעי' מ"ג שכתב וז"ל שגם בענין הסיפורי מעשיות שהם בדבר העשי' ופעולה ממש עיי"ש שכן מבואר בדברי אדמו"ר בליקו"א סי' ס' שהתורה הזאת היא כעין פירוש על המעשה. ועיין קה"י ערך מעשה שהכונה היא במלכות וכ"כ במאורי אור והרמ"ק בפרדס בשער כ"ג כי מעשה היא בבינה ולענינינו הוא כי בסיפור זה עוסק אדמו"ר להמשיך שפע מבינה למלכות והוא ע"י ו"ק שהם בחי' תפארת בחי' סיפור וע"י נתתקן המעשה שהוא המלכות להעלותה לבחי' בינה כאמא כן בתה.

ט) ועיין בהקדמת המעשיות ומבואר כי התיקון געשה ע"י כל אחד מישראל ובעיקר ע"י צדיק הדור שהוא השני למלך ומרומז מענין הש"ג"י למלכות שהוא ר"ת ש'ורש נ'שמתי ישראל שהוא הצדיק שמאיר בנשמות ישראל שהם ככוכבים הממלאים אור הלבנה ושע"ז אמרו חז"ל שהקב"ה פייס את הלבנה בזה שנתן לה את הכוכבים שימלאו אורה בכדי לתקן אותה מירידתה ועיין ליקו"א סי' א'.

י) וזה שאמר "שכל" שהוא סוד הצדיק יסוד עולם שעולה עד הכתר [המרומז באות דרך כמ"ש בקה"י על פסוק נשקו ב"ר שהוא ר"ת ב' ראשונות שהם כתר וחכמה פן יאגף ותאבדו דרך הכונה תחברו עצמיכם אל ב' ראשונות כי אם לא תחברו עצמיכם יאבד [הדרך] והחיבור הוא ע"י הצדיק שממשיך

השפע משם כי כל ר"ת כ"ה לח"י דכ"ה הוא בחי' גר"ג גימ' ה"א וא"ו ה"א שהוא בינה ת"ת מלכות ח"י ר"ת ח"ה יחידה שהוא כתר וחכמה והצדיק מחבר כ"ה לח"י כש"כ כל זה בקה"י ערך כל עיי"ש.

יא) ולפ"ז תבין לקשר הדברים שתיקון הדרך ע"י סיפור המעשה געשה ע"י כל שהוא הציס"ע שע"י נמשך השפע לבת מלך שהיא המלכות כידוע.

יב) והנה כל התיקונים האלו געשו ע"י הרהור תשובה ששורשו בבינה שהוא עולם התשובה וזה מה שסיפר אדמו"ר שכל "מי" ע"פ המבואר במאורי אור כי הבינה נקראת מי ועיין בקה"י שכתב כי סוד מי הוא בבינה "ומי" הוא חצי העליון דאמא עד חצי ת"ת שלה נקראת "מי", ומחצי ת"ת ולמטה שנתלבשה בו"א נק' "אל"ה" ומשם געשה בחי' לאה עיי"ש.

יג) ולפ"ז תבין מה שיתבאר מענין לאה שילדה ליעקב שהוא בחי' דרך כמ"ש בזה"ק ע"פ ויעקב הלך לדרכו וילדה לו ששה בנים ובת אחת (ועיין לקמן).

יד) ועכשיו הולך ומפרש למה דוקא התיקון הוא בעיקר ע"י הצדיק ועיקר ייחוד המאורות ע"י התעוררות הצדיק שהוא בחי' התעוררות השנ"י למלך לחפש ולמצוא את בת המלך. ואמר "שהיה" ע"פ המבואר בקה"י ערך "היה" כי כל מקום שנאמר היה הכונה שמתחלתו עד סופו הוא צדיק והוא אשר מתוקן לעבודתו מתחלה ועד סוף והוא מתוקן להדריך את העולם בתשובה והוא מתוקן לגאולה עיי"ש.

טו) ולפ"ז יבואר כל זה באר היטב כי הצדיק אשר ממשיך השפע מהכתר עד מלכות הוא צדיק מתחלתו ועד סופו שלא נפגמו כליו להמשכת השפע ולייחד האורות, וצדיק זה ממשיך סיפור זה אשר הוא ייחוד האורות אשר על ידו הרהור תשובה וזה שמסיים היה לו הרהור "תשובה" והוא אשר ימצא את בת המלך שזה בחי' הגאולה. ועיין קרניים מאמר י"ב "שהיה" מרמוז על משה והוא מ'טט ש'ר ה'פנים המקנן בעולם היצירה.

באור על מעשה א' מספר ספורי מעשיות

גירושי אלו החכמים כגון ר' שמעון וחביריו שרוב דבריהם היו על הדרכים ואין ספק שלא היה הדבר לשאת ולתת בדברי העולם אמנם היה ממש על צד הכונה שכל משאם ומתנם היה בדרכים וכבר בארו ענין זה **בווהר** בפסוק שברו על ד' דהיינו שאחר שחרב בית המקדש נתגרשה השכינה מהיכל מלכו של עולם ואין לה ייחוד עמו. והיא אזלא ומנדדא מדוך לדוך ומאתר לאתר וכ' לכך בעלי הקבלה רשב"י ע"ה וחביריו שהיו עוסקים בחכמת הקבלה נודדים ממקום למקום ומגורשים מבתיהם להיות מרכבה למלכות בסוד גלותה ועל ידי נדנדוד וגירוש זה היו זוכים לה והיא היתה שורה עליהם וכ' עיי"ש דברים נפלאים ונוראים.

ד) ובוה תבין מה שהתחיל אדמו"ר דבריו הקדושים בהקדמת המעשה ואמר „בדרך ספרתי מעשה“ כי כל ענין המעשה הוא לתקן את המלכות והמעשה עצמה הוא הדרך.

ה) ולפ"ז תבין מה שהשני למלך הלך בדרכים כדי למצוא את הבת מלך והוא רמוז במה שאמר אדמו"ר בדרך ספרתי כי עצם ההליכה של השני למלך הוא מה שאמר אדמו"ר בדרך ספרתי והוא עצמו המעשה (ועיי' לקמן).

ו) ובוה תבין סוד נפלא מה שכתב אדמו"ר בערך באותו זמן את המכתב אשר בו כותב ומעכשיו אהי מתהלך מאה"ל אל אה"ל בחי' לא"ה בחי' בינה שע"י תיקון הדרך בחי' מלכות. לא להשתקע אלא לגור. והוא ענין גירושי החכמים להעלות את המלכות כמ"ש לעיל.

ז) והנה כדי לתקן את הדרך שהיא השכינה הוא ע"י שממשיכין שפע מבינה למלכות ע"י ו' קצוות שהם ו' בנים ומעלים ע"י כך את המלכות לבינה בחי' מי עם זאת עולה ועיי'ן

„בדרך ספרתי מעשה שכל מי שהי' שומעה היה לו הרהור תשובה“:

א) גלענ"ד שבהקדמת דברים אלו רמוז אדמו"ר ז"ל כל הסיפור והמעשה דרך כלל ואח"כ הולך ומפרט בפרטיות כל הענינים שגרמו לירידת הבת מלך בכדי לברר ניצוצות הקדושה שנפלו לעמקי הקליפות עד שע"י התעוררות השני למלך עלתה המלכות לשרשה עם כל שללה אשר הוא גמר תיקון העולמות בכלליות ובפרטיות.

ב) כי „דרך“ ביארו בו המפרשים פירושים שונים אשר כולם מכוונים ועולים בקנה אחד. הרמ"ק בשער הכינוים פירש כי בשעה שהג"ת משפיעים את השפע שקבלו מבינה למלכות אז נקראים בחי' דרך. ועיי'ן במאורי אור ערך דרך שכתב שהכונה על דעת הבא מיחוד המאורות עיי"ש ובאמת ליעקב דף כח ע"א שהכונה על היסוד דז"א המשפיע למלכות ובשערי ג"ע שער האותיות אות ד' דרך ב' וז"ל תדע שמלת דרך מורה על יחוד המאורות. עכ"פ לכל הדיעות ס"ל שהכונה על השפע הנשפע למלכות. והנה אדמו"ר מרמז בזה ענין הו' בנים ובת אחת שהם הו' ספירות ומלכות.

ג) והנה בכדי להבין דברי חכמים וחידותם בהכרח להקדים הקדמה קצרה רבת ערך והוא כי ענין הדרך הוא כשהמלכות נופלת ממקומה והולכת בגלות ממקום למקום אזי הצדיקים שעושים סעד ועזר לשכינת עוזינו מתקנים אותה ע"י בחי' דר"ך ועיי'ן „באור יקר“ להרמ"ק בפירושו על הוזה"ק דף נ"ז ע"א סי' י"ט וז"ל בקיצור בד"ה לאנהרא אורחא. הענין שהשכינה עם הצדיקים בדרך בפרטיות וכ' ולהעמיק הענין יותר בהיות הצדיקים הולכים בדרך שכינה מתלויה עמהם וכ' להשכיל ענין זה צריך קודם שנדע ענין

טז) וצדיק זה שאוחז בתכלית השלימות ע"י תמצא הבת מלך וזה שאמר שהיה "שומעה" עפ"י המבואר בשער ג"ע אות שין וז"ל ולכן רוב תיבות הבאים באות ש"ן מורה על תכלית השלימות כמו שלוח שלימות שררה שמיעה ע"כ ומרמז בזה כי תיקן את מידת הבינה שמשם נמשכת השמיעה כידוע כי שם ס"ג שהוא שם הבינה יוצא מאורות האזניים כמ"ש בע"ח בתחלתו ואו שלימות התיקון כאמא בינה כן בתה המלכות. והוא ג"כ תיקון הזעיר בחי' ו' בנים כמ"ש בקה"י בשם הבחיי כי תיקון הזעיר הוא ביחוד המלכות שזה מרמז מה שהזכיר אדמו"ר שהיו לו ששה בנים ובת אחת. ולא הזכיר גורל הבנים כי תיקונם תלוי בתיקון הבת שהיא המלכות.

יז) ועכשיו הולך ומפרש תיקון העולמות שגרים הצדיק ע"י סיפורו שהוא יחוד האורות ומפרש "היה" שהוא הצדיק והוא המעורר בתשובה והוא הגואל כמ"ש לעיל הוא המשיך את האורות עד למלכות.

יח) וזה שאמר "לו" עפ"מ"כ בפרדס בשער הכנויים כי "לו" מרמז על התפארת בחי' ו' בשיתוף עם הבינה שהיא בחי' ל' שקישר ויחד את הבינה לו"ק ועי"ז המשיך את הדעת ת"ת שהוא החכמה והשכל שצריכים להוציא את הבת מלך בחכמה ושכל כמ"ש בסוף המעשה והמשיך את אחוריים דדעת היינו מדרגה האחרונה שבדעת כי פנימיות הדעת הוא אור גדול וקשה לסבול להמשיך אור גדול כזה כמ"ש בקה"י על פסוק וייצר "לו" שיעקב היה ירא להמשיך פנימיות הדעת והמשיך מדרגה האחרונה שבדעת שזה בחי' מה שכתב אדמו"ר בליקו"א סי' ס' שצריכים להלביש את האור הגדול שלא יזיק עיי"ש.

וזה שאומר שע"י כל התיקונים הנזכרים גרם "הרהור" תשובה כי הרהור הוא אחר המחשבה שמהרהר להוציא המחשבה אל הדיבור והוא בחי' בינה תיקון עולם הבריאה כמ"ש בקה"י וע"י הרהור נמשך התורה ויוצא לאורה כמ"ש בקה"י בערך ישכר שהוא בחי' הרהור והוא בחי' בינה בחי' ומבני ישכר

יודעי בינה וע"י יוצא אור התורה עיי"ש [ובזה תבין לפרש ענין ישכר שנולד מלאה בחי' בינה עלמא דאתכסיא ודו"ק].

יט) ולפ"ז י"ל הפסוק (בראשית ל') ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר וכ' כי שכר, וי"ל ויבא יעקב שהוא בחי' דרך כמ"ש לעיל מן השדה שהוא בחי' מלכות הכונה שיעקב העלה את המלכות מן השדה ע"י בחינתו שהוא דרך ותצא לאה שהיא עלמא דבינא לקראתו כי יעקב העלה את המלכות עד בינה ועי"ז נולד ישכר שהוא בחי' הרהור שע"י יוצא אור התורה.

כ) וע"י בהקדמת המעשיות שהביא מענין מתן תורה שנמשל לחתונה, ומובן משם כי מציאת הבת מלך הוא ג"כ בחי' קבלת התורה (וכמובא ג"כ בעלים לתרופה) שהיא נמשכת ע"י הרהור, וזה שמגלה לנו שהצדיק ע"י יחוד המאורות גרם להרהור כנ"ל שהוא התורה, שהיא בחי' הבת מלך.

כא) ולפ"ז תבין מ"ש"כ בהמעשה כמה פעמים שהשנ"י למלך יישב עצמו כמה פעמים, והכונה לעורר את הרהור הבא אחרי המחשבה.

כב) גם תבין לפי המבואר לעיל כי הרהור הוא איך להוציא המחשבה אל הדיבור הכונה להמשיך בחי' חכמה ושכל בחי' חשוב מ"ה בחי' חכמה וחיות אל הדיבור שנחטף מפי המלך שהדיבור עצמו הוא הבת מלך בחי' נפשי (שהוא מלכות) יצאה בדברו (ויבואר לקמן בעוה"ת).

כג) ומכל האמור יוצא שהתיקון הוא להעלות את הבת מלך שהיא המלכות לקשרה אל הבינה וזה שאמר שסיפור המעשה גרם להרהור "תשובה" כי תשובה פירשו כל המפרשים שהיא בחי' בינה כמ"ש ולבבו יבין ושב ועיין בשערי אורה שער ח' ובמאורי אור ערך תשובה ובפרדס כתב שכאשר תשוב אם אל הבנים שהם זו"ג ומשפעת עליהם נקרא תשובה סתם וכאשר תשוב ותתקן גם שאר המדריגות לתוכה לקבל ממקומם העליון אז נקרא תשובה שלימה ששבו היא וגם שבו שאר המדריגות אחת אל אחת וזה ע"י שיתגלה כתר עליון

מראש האצילות ונוקב ויורד עד המלכות עיי"ש.

כד) ולפ"ז מובן מה שלא גמר אדמו"ר סיפור המעשה איך שהוציאה כי אעפ"י שגרם ע"י סיפורו ייחוד האורות ועסק בקירוב המלכות אל הבינה, אבל עדיין לא שבו כל המדריגות והכתר עליון עדיין לא נתגלה כי זה יתקן בביאת הגואל. ואדמו"ר סיפר שגרם תשובה. אבל תשובה שלימה כשיזכו אז תתגלה הבת מלך מכח אל הפועל. אבל עד אז עוסקים הצדיקים בכל דור לגלות את הבת מלך עד שיגמר כל בנין פרצוף המלכות ואז תתגלה.

כה) ועיין קה"י שגם המלכות נקראת תשו"בה שע"י החטא היא מסתלקת מעל בנין קדישין ומשפעת ח"ו לחיצונים וכשמתקנים מעשיהם ושבים אזי גם היא שבה להשפיע לחיילות' הקדושים ומונעת שפעה מהחיצונים עיי"ש ולפ"ז תבין מה שכתב בהמעשה שראה כמה חיילות שסבבו את המבצר. הכונה בזה כי אחרי שנאבדה הבת מלך וגסתלקה מבני' משפעת שפעה לחיילות החיצונים עד שהשני' למלך גרם ע"י הדרך שסיפר להוציאה.

כו) ועיין מש"כ הגר"א בר"נ ז"ל שענין מה שלא גמר אדמו"ר המעשה והסיפור הוא בחי' מליבי' לפומי' לא גלי'. והכונה כי לבא הוא בחי' בינה כמ"ש לעיל בחי' ולבבו יבין ופה הוא בחי' מלכות כידוע ואין שייך לגמור הסיפור אלא ביחוד המלכות והבינה שהוא בחי' פה ולב וכ"ז שהמלכות לא עלתה לבינה אין שייך גילוי מהלב לפה, והתיקון הוא ע"י בחי' ודובר אמת בלבבו שהדיבור יהי' יחד עם הלב והוא דרגת רב ספרא כשאחוז"ל והוא בחי' סיפור ודו"ק.

כז) וכעין הקדמה לחמעשה נראה להביא דברי הזוה"ק בז"ח מדרש איכה אשר תוכו רמוז ענין הו' בנים וירידת המלכות וכ' וז"ל כתיב כי יום מהומה ומבוכה כי יום. חד

יומא אית לקב"ה רחימא דנפשי' כלילא מכל שאר יומין שית יומין כלילן בי"ה והוא כללא דכולהו ועל דאסגיהו חובין אסתלק לעילא לעילא לבי עלמא דחיין, כדין מתחות

שפולי משכנא קם יומא דמרירו יומא דבכי' יומא דצערא יומא דאיקרי מהומא ומבוכה ועאל בגו משכנא ושדי וסאיב ורבוני דמשכנא אזיל וערק ואתתרך מגו מותבי לגו טורא דלבר דחריב וכ' ברתי לאן אזלת וכו' עיי"ש. כח) ומבואר בזה מענין שית יומין בחי' ו' בנים ויום אחד שהי' לו שהי' רחימא דנפשא בחי' אהבה שזה בחי' מה שהשתעשע וכ' עם הבת מלך. ומרוב עוונות עלה היום הזה למעלה שזה בחי' החורבן בחי' בוע פורפירא דילי' שזה בחי' אבידה שא"א למוצאה בזה העולם [שזה רמוז מה שדחו אותו האנשים מהמדבר ועיי"ש בהלשון ש- אמרו סי גיט דא אויף דער וועלט הכונה שהיום הזה עלה למעלה ובמקומה שלטו החיצונים והוא ירידת המלכות] וג"כ מרמוז בזה מה שאבי' המלך העליון הצטער והלך לחפשה לכאן ולכאן עד שנתעורר השני למלך וכ'.

כט) והנה כל הנ"ל מספר כעת בפרטיות מענין הדרך שהלך השני' למלך וכל המוצאות והקורות עד שהעלה אותה מעמקי הקליפות והחזירה לשורשה.

ל) ואמר "מעשה במלך אחד שהיו לו שישה בנים ובת אחת" ועיין ביאור הליקוטים סי' ס' מה שמרמוז מענין לאה שהיו לה ו' בנים ובת אחת. והנה לפ"ז תבין הדרך שהלך יעאע"ה כי הלך לתקן את בחי' המלכות שהיא רחל כידוע וסיבבו שיקח ג"כ את לאה שהיא עלמא דבינה עלמא דאתכסיא כי יעקב הוא בחי' דרך כמ"ש לעיל ע"פ ויעקב הלך לדרכו וכמ"ש **בוזה"ק** ולאה עלמא דבינה ילדה לו ו' בנים ובת אחת והבת נחטפה ע"י שכם שזה בחי' אבידת בת מלך כמבו"ש בבאהל"ק.

לא) וזה מה שאמר יעקב ליוסף ואני בדרך מתה עלי רחל שבדרך נאבדה ממנו בחי' רחל שהיא בחי' המלכות.

לב) ובוה תבין דבר פלא מה שכתב יונתן בן עוזיאל פרי' ויצא כי לאה הית' מעוברת עם יוסף ורחל הית' מעוברת עם דינה ונתחלפו העוברין אחרי שדנה לאה דין בעצמה עיי"ש

כי לפ"ד דינה עם רחל הם בחי' אחת שהם בחי' מלכות ע"כ קראה שמה דינה שהוא בחי' דינא דמלכותא דינא. וזה מה שנפלה דינה שהיא מלכות לשכ"ם.

(ג) וע"כ דייקא שמעון ולוי הרגו את עיר שכם כי שמעון הוא בחי' בינה בחי' כי שמע וכו' ולוי הוא גבורה ששורשו בבינה ע"כ הם דייקא נקמו נקמת דינה אחותם שהיא בחי' מלכות.

(ד) ולפ"ז י"ל מה שכתוב בפסוק ויענו בני יעקב (בחי' הדרך) את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה ועיין תרגום שפירש במרמה בחוכמתא ומרומז בזה מה שכתב אדמו"ר בסוף המעשה כי להוציא את הבת מלך צריכים בחכמה ושכל. וזה וידברו אשר טמא דינה שהטענה שלהם היה על בחי' וידברו שהוא בחי' מלכות נפש בחי' דינה שהטענה שלהם הית' למה טמאו את הדיבור.

(ה) ובזה יש להבין דבר נפלא מה שכתבו המפרשים והוא מהמד"ר שלא רצתה דינה לצאת משם עד שנשבע לה שמעון שישאנה [שזה בחי' מה שאמרה הב"מ להשנ"י למלך דיא קאנסט מיר נישט ארויס געמען בחי' שדחתה אותו אם לא שיבטיח לתקנה ולהעלותה כי כשדוחין את הדינים ואין מעלים את המלכות לשורש הם נתעוררין ביתר שאת כמ"ש האר"י ז"ל בפירושו על רות עיי"ש שכל ענין רות מתבאר לפ"ז] וע"פ הנ"ל כי שמעון הוא בחי' בינה וזה שנשבע לה שיעלה את בחי' המלכות לבינה וז"פ שמעון ולוי אחים כלי וכו' וי"ל שמתקנים את הכלי שהוא בחי' מלכות בחי' משארז"ל אין אשה כורתת ברית וכו' וע"כ בסוף המעשה סיפר אדמו"ר שנתן לו כלי שזה מרמוז על תיקון מתיקוני המלכות. (לו) ולפ"ז י"ל כל הפרשה (בראשית כה).

ויגדלו הנערים ויהי' עשו וכו' איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים וערש"י ויגדלו הנערים שנעשו בני י"ג שנה ומבואר בזה"ק דבן י"ג יוכל לזכות לבחי' נפש. ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו וכו' והענין דיצחק עסק כל ימיו להעלות את המלכות מן השדה כמ"ש

ויצא יצחק לשוח בשדה וכמ"ש בליקו"א סי' י' דיצחק קראו (לביהמ"ק בחי' מקום המלכות) שדה ועיין בזה"ק דאמר כל זיני אזיל לזיני וי"ל דיצחק ראה שעשו כל ימיו הוא איש שדה וחשב שכל כונתו מה שהולך לשדה הוא רק להעלות את בחי' המלכות ולהמתיק את הגבורות פחד יצחק אבל על יעקב חשב שהוא כבר תיקן את בחי' השדה וע"כ הוא איש תם יושב אהלים בחי' אהל בחי' לאה עלמא דבינה אבל על עשו חשב מכיון ששורשו בגבורות ע"כ צריך לברכו [שהוא בחי' שכינה כי ברכה נמשכת ממלכות כידוע] בכדי שעיי"ז יוכל להעלות את המלכות.

(ז) וזה שאחז"ל ששאל עשו את יצחק כיצד מעשרין את התבן, והענין דהנה מבואר כי מעשר הוא בחי' מלכות שהוא אחד מן עשר, והנה עשו שאל ליצחק איך מעשרין את התבן, והכוונה כי הנה תבן הוא רמז על דברים בטלים כשארז"ל על פסוק מה לתבן את הבר כשם שא"א לבר בלא תבן כך א"א לחלום בלא דברים בטלים. נמצא שתבן הוא רמז על דברים בטלים, וזה ששאל כיצד מעשרים את התבן הכוונה כיצד מעלים את המלכות בחי' מעשר אפי' מתבן שהוא דברים בטלים, ועשו רצה לומר בזה, כי לא מבעי שהוא רוצה להעלות את הדיבור דקדושה שנפל מהאדם הגדול לס"א אלא אפי' את התבן היינו את הדברים בטלים מאנשים פשוטים הוא ג"כ רוצה להעלות.

(ח) וזש"כ בפסוק שאמר לו צא השדה וצודה לי צידה, ועשה לי מטעמים, הכוונה שיצא לשדה שהוא בחי' מלכות ויביא מטעמים כ"ש בליקו"א סי' קס"ג להחיות הנפש ע"י האכילה, וזש"כ בפרשה בשעה שברך יצחק את יעקב, ראה ריח בני כריח שדה בחי' מלכות אשר ברכו ד', אמנם יעקב שידע כל הענין שעשו מה שנמצא בשדה הוא רק מבחי' רוח סערה חשש מאוד על מה שביד עשו נמצא הבכורה.

(ט) והענין הוא כי כתיב ויבא עשו מן השדה והוא עיף ודרשו חז"ל חמש עבירות עבר אותו רשע בא על נערה המאורסה שהיא

בחי' מלכות ועי"ז הוריד את הנפש דקדושה כמ"ש בפסוק כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש שהרג את הנפש עי"ז. וגם דרשו חז"ל שהרג את הנפש שהוא מלכות ושט את הבכורה וכ' וכתוב ויאמר עשו אל יעקב הלעטני נא מן האדם האדם הזה והכונה כי כתב רש"י שיעקב בישראל עדשים אדומות ועיי"ש שעדשים הם עגולות שאין להם פה. וי"ל כי יעקב ראה שעשו רצה לאכול את העדשים שאין להם פה ועי"ז להתגבר על בחי' המלכות כי כל הענין שהדיבור נחטף ויורד לס"א מבואר בהאריז"ל בשער הפסח ובליקו"א סי' קס"ג שהדיבור אינו יוצא דרך הפה [שהוא בחי' גילוי המלכות] אלא דרך העורף ואז יונקים החיצונים מהדעת היורד מהמוחין ולוקחין את הדעת לעצמם למלכות דקליפה. וע"כ כשאמר לו עשו שילעיט לו מן האדם שהם בחי' דין ואין להם פה הכונה להגביר את הדינים על המלכות ע"כ נתחכם יעקב ואמר לו מכרה כיום את בכורתך והענין כי בכורה הוא בחי' חכמה כמ"ש בליקו"א סי' א' עיי"ש ועי"ז שלא יהי' לעשו בחי' חכמה לא ירא שיאכל את העדשים וזה מה שאמר עשו הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים. את בכורתך לקח ועתה גם את ברכתך ועיין ת"א על ויעקבני תרגם וחכמני והיא כי עשו הבין כעת כי מה שיעקב לקח ממנו את הבכורה הוא בכדי שלא יוכל להתגבר על המלכות שהוא בחי' ברכה. ועיין בחכמה ותבונה סי' ד' ס"ק ס"ה מענין סתמום פלשתים עיי"ש.

(מ) ובוה י"ל רמז בדברי רז"ל ב"ק ס' ע"ב מענין גדישין של שעורים ישראל שרצה דוד לקחת ולהחזיר עדשים של פלשתים והענין י"ל דשעורים מבואר שהוא בחי' מלכות ועיין בהארי"י בפירוש על רות והנה דוד רצה להוריד את המלכות ולדחותה לתוך הדינים בכדי שהמלכות תלקט ניצוצות הקדושה הנמצאים בעדשים שהם דרגה יותר נמוכה ששם לא נתגלה בחי' מלכות בחי' שאין לו פה ועי"ז אמרו לו אסור להציל עצמו בממון חבירו ע"פ

המבואר בליק"א סי' ס"ט כי הממון הוא משורש הנפש אבל אתה מלך ומלך פורץ גדר הכונה כיון שאתה רוצה להוריד את המלכות הוא רק בשביל שאתה מלך הכונה להעלות את המלכות ומלך פורץ גדר לעשות לו דרך הכונה שע"י בחי' דרך תעלה את המלכות ביותר.

(מא) ולפ"ז תבין הפסוק מה שכתב אצל יעקב ויבא לו יין וישת ועיין דעת זקנים מבעלי התוספות שהי' יין מג"ע והכונה כי יין המשומר הוא בחי' בינה שיעקב עורר מידת הבינה בכדי להמשיך את הברכה למלכות.

(מב) והנה ענין מה שהמלך הי' משעשע עמה, מבואר שזה בחי' מה שארוז"ל ע"פ ואהי' אצלו שעשועים יום יום, וענינו מבו' בארוכה בדברי האר"י הח"י בספר למודי אצילות עיי"ש, ובקצרה שע"י השעשוע יוצא אור התורה שהיא בחי' הבת מלך כשארז"ל לא זו מחבבה עד שקראה בתי וכ'.

(מג) פעם אחת זכ' באיזה יום, מבו' ע"פ דברי הזוה"ק לעיל. ונעשה ברוגז עלי' זכ', ועיין בהקדמה מה שהביא לדוגמא מענין שלפעמים נראה שאין הלשון מתוקן כמו ונעשה ברוגז. שלא הספיק מוהרנ"ת ז"ל לכתוב טעם על זה ע"ש ואם כי קשה להגיד טעמים בדברים דקים וכמוסים כאלו. אך על דרך הרמז נראה שיש בכאן סוד גורא ונפלא. והוא כי מבואר בפרדס שער היכלי התמורות ובקה"י ערך רגז כי שר הממונה על הרוגז שמו רגזי"אל והוא בחי' הוד דקליפה והנה ידוע כי הוד שורשו בגבורה וכל החורבן הוא מה שהתגבר בחי' הוד דקליפה כמ"ש האריז"ל בחי' והודי נהפך למשחית בחי' כל היום דו"ה [בחי' דם נדה שגרמו להשכינה כביכול (ועיין ליקו"א סי' כ"ט) ועי"ז בא בחי' ומתבל ינידהו שהולכים בגלות כמ"ש בליקו"א סי' כ"ב עיי"ש] בחי' הוד דקליפה והוא הגורם ירידת הבת מלך לעמקי הקליפות בעולם העשי' אשר רובו רע כמ"ש בראשיח חכמה ע"כ דייק וכתב בלשון ונעשה ברוגז לרמז שם הנ"ל.

(מד) „פעם אחת נזרקה מפיו דיבור” ובל”א (האט זיך אים ארויס גיחאפט אווארט) ונראה ע”פ המבואר בליקו”א סי’ קס”ג וז”ל בקיצור כי יש ג’ קליפות והקליפות רוצים תמיד לתפוס הדיבור לעצמם בפרט דיבור מאדם גדול וכ’ וזה בחי’ מה שהמצרים תפסו את שרה כי שרה היא בחי’ מלכות (כשארז”ל ששרה על כל העולם) והמבואר כי הקליפות רוצים לתפוס את הדיבור נראה לרמוז בלשון קדשו מש”כ (ארויס גיחאפט) שזה בחי’ שתפסו ועיי”ש כל התורה שרמוז שם כל המעשה מענין הטילטול והגלות שהולך הדיבור. ולפ”ז נמצא שענין הדיבור שנחטף מהמלך הוא עצמו היא בחי’ הבת מלך בחי’ מלכות שהוא בחי’ נפש כידוע וכמ”ש אדמו”ר בכ”מ בחי’ נפש חיה ות”א רוח ממללא ועיי”ש ג”כ מענין ההליכה למדבר ומענין הצמאון שיש לנפש ומרמוז שם ענין האכילה שאכל השני למלך עיי”ש

(מה) ולפ”ז יש ג”כ לבאר כל המזמור בתהלים קפיטל ק”ז אשר אדמו”ר מפרש בתורתו [ויש לומר בדרך רמז טעם לשבח על מה שתיקן חיות נפשינו הבעש”ט ז”ל לומר את המזמור הזה בכל ע”ש קודם מנחה כי ידוע מהאריז”ל ענין קבלת שבת בשדה שהוא להעלות את המלכות מהמדבר לישוב עד רום המעלה ע”כ תיקן הבעש”ט לומר את המזמור הזה כי בזה מבואר מענין ירידת המלכות ועלייתה ועיין בסוף המזמור וישגב אביון מעוני בחי’ עשירות וכ’ בחי’ מי חכם ע”י בחי’ חכמה הוציאה ודו”ק].

(מו) והנה לפי המבואר לעיל שירידת הבת מלך היא עצמו הדיבור שנחטף מהמלך העליון לפ”ז נלענ”ד שכל הענין מבואר מרמוז ומפורש באר היטב בדברי אדמו”ר בלקו”א סי’ ל”ח עיי”ש כל המאמר מרישא לסיפא ונציין מקופיא. והוא כי מבואר שם כי הדיבור שהוא רוח פיו של הקב”ה שהוא בחי’ מלכות פה הוא בחי’ א”דני (שהוא שם ספירת המלכות) וכשפוגמין הדיבור אזי ע”י הפגם נעשה מרוח פיו רוח סער”ה כי כ”ז אותיות כ”א כלול מעשרה גימ’ ר”ע ונעשה מבחי’ הדיבור

היינו מבחי’ א”דני ר”ע אותיות סער”ה ס”ה הוא א”דני ור”ע אותיות וזה בחי’ (תהלים קמ”ח) רוח סערה עושה דברו שעושים ומתקנים את הדיבור ומעלים אותו מבחי’ רוח סערה. ורוח סערה הזה הוא מקטרג הגדול שממנו באים כל הקטרוגים והנסיונות והוא אחר הדברים שהוא יונק מהדיבור וכ’ וצריך להעלות את הדיבור לשרשו שהוא הזרוע שהוא חמש אצבעין שביד שמאל שהם ה’ גבורות וכ’ והתחלת עליות של הדיבור הוא מראשו וכ’ כי קודם תיקונו וכ’ וזה בחינת עיקם הכתוב טי”ת אותיות שלא להוציא דבר מגונה מפיו, זה רמז כשרוח סערה שולט. אזי אין ביכולת לדבר בדרך יושר כי הרוח מבלבל אותו וצריך לעקם את הדרך. וכ’ עיי”ש.

(מז) והנה בדברי אדמו”ר אלו רמוז לענ”ד כל המעשה כי בהמעשה מספר אדמו”ר שנחטף הדיבור הקדושה מפי המלך והוא ענין המבואר כאן שהדיבור הוא בחי’ מלכות. הכונה שע”י שנחטף הדיבור מהמלך שהוא עצמו בחי’ המלכות עיי”ז ירדה הבת מלך לחדרה ובבוקר לא ידעו איפה היא.

(מח) והענין עפ”י המבואר בהתורה הנ”ל כי המלכות שהוא בחי’ הדיבור יורד לעמקי הקליפות וצריך להעלותו ע”י לימוד התורה ואז ברן יחד כוכבי בוקר שעיי”ז המלכות עולה בראש ובבוקר נתגלה אורה. והנה התיקונים האלו נעשו בפרטיות כל לילה ולילה שהמלכות יורדת לברר את הניצוצות דקדושה שנפלו והבירור נעשה בכל לילה עד שבבוקר המלכות עולה בראש כמ”ש אדמו”ר כ”פ וכ”ש האר”י הח”י בשער הכוונות כ”פ והענין שהיום הוא בחי’ חסד והלילה היא בחי’ גבורה וכשמייחדים יום ולילה ומעלים את המלכות נעשה בחי’ רחמים שהוא יחוד חו”ג כידוע.

(מט) זה מה שסיפר אדמו”ר שהלכה הבת מלך לחד”ר שהוא ר”ת חסד ד”ן רחמים כמ”ש האריז”ל והענין שהמלכות הלכה לעשות את תיקוניה ליחד חסד ודין שיתגלה בחי’ רחמים והוא נתגלה ע”י קימת חצות

ולימוד תורה בלילה שהוא בחי' לימוד בצר ובדוחק. כמ"ש אדמו"ר, אמנם מרוב הגבורות ירד בחי' הדיבור דקדושה ובבוקר לא ידעו איפה המלכות הכונה בכלליות העולם שלא נתגלה בחי' המלכות ולא האיר הבוקר שהוא בחי' הגאולה כמ"ש חז"ל מגילה, שהוא דומה לשחר שמפציע אורו.

ג) והנה בעת שהדיבור דקדושה נופל לס"א אז נעשה ממנו בחי' רוח סערה כמ"ש אדמו"ר ולפ"ז תבין דבר פלא ונפלא מה שמספר אדמו"ר בסוף המעשה שבא רוח סערה וגזר עליו הממונה על הרוחות שיביא את השני למלך למקום הבת מלך והכונה כפי המבואר כי הדיבור שהוא המלכות הוא עצמו נתהפך לרוח סערה והתיקון הוא להפוך את הרוח סערה לבחי' דיבור ע"כ כשהשני למלך עשה כבר את כל התיקונים להעלות את הדיבור בא הרוח סערה שהוא עצמו בחי' הדיבור והביא את השני למלך לבת מלך למלכות והוא בחי' מה שכתב אדמו"ר בחי' רוח סערה עושה דברו שהתיקון לעשות מבחי' רוח סערה דיבור דקדושה להחזירו לשרשו גא) והנה נלענ"ד לצרף עפמ"ש כ בקה"י ערך רוח כי „רוח סערה" הוא בחי' מלכות דקליפה עיי"ש והענין עפ"י המבואר לעיל כי כש-מלכות דקדושה שהוא בחי' הדיבור נפלה ממקומה העליון נתהפכה לבחי' רוח סערה שהוא בחי' מלכות דקליפה זלע"ז והתיקון הוא להעלות ולהפוך את הדיבור מבחי' רוח סערה לעושי דברו ואז המלכות דקדושה עולה בר"ן יחד כוכבי בוקר והוא יחוד חמה ולבנה. כוכבי בחי' לילה, בוקר בחי' שמש, והיה אור הלבנה כאור החמה שהוא בחי' חכמה ושכל שצריך בכדי להוציאה.

גב) והנה לפי המבואר לעיל שהדיבור דקדושה שהוא בחי' מלכות נופל הוא בעת שמתגברים עליו בחי' הגבורות נלענ"ד מרחוק לרמוז ולקרב אל השכל כי הוא ענין המבואר בליקו"א סי' מ"א עיי"ש ובפרפראות — לחכמה שמבאר כי כל ענין היצה"ר ששורשו הוא מבחי' הגבורות המשתלשלים ויורדים ממעלה למטה עד שנתגשם בלבושי דסט"א

עיי"ש היטב ומבואר שם שזה בחי' מה שהשי"ת מצטער על שהגבורות נגלו עד אשר יש בכוחם להפיל ולהוריד את המלכות דקדושה. ולענ"ד הוא הענין שמספר אדמו"ר בהמעשה שהמלך העליון היה מצטער על נפילת המלכות שהוא נפילת הדיבור דקדושה. ג) והענין נראה מבואר כי אלמלא לא היה למעלה בחי' צער על נפילת הדיבור והתגבורות הגבורות לא היה ביכולת להשתלשל למטה בחי' צער להעלות את המלכות אך מהשתלשלות צער המלך העליון כביכול נתעורר השני למלך לתור ולחפש את הדיבור שהוא בחי' להמתיק את הגבורות והדינים מאתה ע"כ ביקש שיתנו לו כסף והוא בחי' המשכת החסדים כידוע מהאר"י ז"ל בכדי למתק את דיני'.

גד) „והיה הולך במדבר וראה שביל אחד מן הצד" נלענ"ד בהקדם המבואר במפרשים ועיין קה"י ערך צד כי המלכות נקראת בחי' צד, וע"כ כשראה את השביל מן הצד הבין שבזה השביל יגיע למצוא את הבת מלך שנפלה מבחינתה. וענין השביל מרמוז ג"כ על בינה ת"ת יסוד ומלכות כמ"ש בערך שביל והוא כולל כל הקומה שנפגמה ע"י נפילת המלכות ע"כ כשראה את השביל מן הצד הבין שבזה הדרך ימצא את בחי' המלכות.

גה) וידידי הר"פ שיחי' הוסיף כי ענין שביל מן הצד מרומז לפי המבואר לעיל מדברי אדמו"ר כי כשמתגבר הרוח סערה צריך לעקם את הדרך והוא בחי' שביל מן הצד.

גו) והנה ענין מה שלקח עמו את הסוס מבואר ענינו באור-יקר שהוא בחי' מה שמבואר בדברי הזוה"ק המובא לעיל מענין דטעין חמרא עיי"ש ומבואר שהוא בחי' התלבשות שצריכים הצדיקים המעלים את המלכות מהדרכים אמנם כשמגיעים למציאת המלכות מפשיטים ומשאירים בחי' הסוס עיי"ש היטב ולפי הנראה כי תיכף כשזכה השני למלך להתקרב ולהגיע לבחי' המלכות כבר הגיע לדרגה שאין צריך בחי' הסוס, והבן. גז) והשיבה באשר שאבי המלך נזרק מפיו

דיבור הנ"ל וכאן המקום הזה הוא לא טוב ולפי המבואר לעיל כי הדיבור שהוא בחי' כ"ז אותיות עם ה"י נקודות הוא בחי' ר"ע שגופל ונזרק מפי המלך, מובן היטב הלשון שאמרה שבכאן הוא לא טוב, ולפ"ז תבין ג"כ מה שלא אמרה שבכאן המקום הוא ר"ע וג"כ דיבור המלך שהלא טוב יקח אותך ולא אמר שהרע יקח אותך כי לא טוב הוא בחי' עקם הכתוב כדרש חז"ל על אשר איננה טהורה ולא אמר הטמאה. ומהנראה לענ"ד הוא כי היה צריך לדחות את הדינים משורשם וההכרח היה נפילת המלכות ללקיטת הניה"ק אמנם ברוב חסדיו עיקם את הדרך מן הצד כי אם היה הכינוי רע היה הדחי' מכל וכל וח"ו לא היה תקומה מהתגברות הדינים.

נח) והנה התיקונים שנתנה הבת מלך להשני למלך שיוכל להוציאה נלענ"ד, בהקדם דברי אדמו"ר כי כל העינים היה מכוונים בכדי להוציא את הנפש דקדושה אשר הוא המלכות.

נט) והנה התיקון מה שנתנה לו שיתגעגע ויבקש ויצפה להוציאה מבואר עפ"י דברי אדמו"ר בלקו"א סי' ל"א עיי"ש כל התורה ומבואר שם שהכיסופין והגעגעועין מולידין את הנפש בחי' נכספה וגם כלתה נפשי שהכיסופין מולידין את הנפש והנה לפי המבואר לעיל שהנפש הוא בחי' הדיבור והוא בחי' מלכות ששם שורש הנפש כידוע ע"כ נתנה לו תיקון הגעגעועים.

ס) וענין מה שצריך להתגעגע שנה הוא דידוע בחי' עולם שנה נפש והוא ענין כלליות המלכות הנשלמת במהלך הלבנה בכל שנה והוא ענין המבואר בשער הכוונות מענין הנסירה שנעשה בכל שנה ומרומז בדברי אדמו"ר בליקו"א סי' ס' מענין הדורמיטא שגופל בכל שנה ובזה תבין אזהרת המלכות מענין השינה ובזה ג"כ מרומז מענין אזהרת האריז"ל להשמר מהשינה בר"ה עד אחרי תק"ש שאז עליית המלכות עיי"ש בשער הכוונות ואכ"מ להאריך.

סא) והנה ענין התענית מרומז ומבואר ג"כ בדברי אדמו"ר בכמה מקומות ועיין

ליקו"א סי' ס"ב ס"ק ה' וז"ל ולהעלות גיצוצי הדיבור צריך לתענית וזה בחי' מדר"ך פשעם ומעוונותיהם יתענו וכ' אזי ישלח דברו וירפאם כי עיקר תיקון הדבור הוא ע"י התענית כי עיקר יניקת הקליפות אינו אלא מאחורי הקדושה וכ' ולפ"ז מובן ענין מה שנתנה לו התיקון להתענות ובזה ג"כ כלול ענין המבואר בש"ע מה שיש נוהגין להתענות בר"ה, וגם ענין התענית בעשי"ת והכל הוא להעלות את הדיבור, (ומרחוק תבין ענין התיקונים שנהג אדמו"ר לתת לפני ר"ה הנהגות בענין התעניות ואח"כ הפסיק בענין התעניות והוא המבואר לקמן בהמעשה מה שאמרה לו כי להתענות קשה כי הצדיקים מגלים רצון המלכות, וענין מה שאמר אדמו"ר מי שבא על ר"ה אין צריך להתענות כי הוא בחי' מה שמבואר לקמן שם בס"ק ו' מענין כשהאמונה כ"כ בשלמות אזי אכילתו יקרה מאד וכ' עיי"ש והבן היטב ואכ"מ להאריך).

סב) „ראה אילן ועליו גדלים תפוחים וכ' והיה מתאוה לעיניו מאוד (בחי' כי תאוה היא לעינים שהוא בחי' אורות העינים שנפגמו שהוא בחי' השבירה) ותיכף כשאכל התפוח נפל וחתפו שינה וכ' " עיי"ש כל הענין ואח"כ האזהרה ושתה יין ונפל מכל השבעים פנים שהוא בגי' יין ואח"כ כבר ירדה המלכות דרגה אחר דרגה עד שהלכה ממקומה הראשון עיי"ש כל הסיפור.

סג) והנה יש להבין דבר מה שבעת שעבר על האזהרה הראשונה ואכל תפוח לא ירדה המלכות ממקומה וכשחזר מצאה על מקומה וכשעבר האזהרה השני' ושתה יין ירדה המלכות בסתר המדרגה עד שבקושי ועמל רב שנים על שנים עברו עד שהגיע זכה לגלות מקומה.

סד) והענין בהקדם המבואר בדברי הזוה"ק שמות ט"ו ובקה"י ערך תפוח ומבואר שם כי כל הפירות נמשכים ממלכות בר מתפוח שאינו במלכות אלא בזעיר ו"ק עיי"ש ולפ"ז מובן היטב כי כשאכל את התפוח לא פגם במלכות עצמה אשר ע"כ לא היה הפגם כ"כ גדול

שהמלכות תרד ותפול יותר ממקומה אלא פגם בבחי' עצמו שלא היה בכוחו להעלותו ע"י שפגם בגעגועים כי היא הוזהרה אותו שכל הגעגועים יהיו רק אחרי המלכות וכשהתגעגע אחרי התפוח גפסק געגועיו דקדושה אמנם לא פגם במלכות עצמה כי אין התפוח נמשך מבחי' מלכות אלא מזעיר משא"כ כששתה יין וכי' (ועיין לקמן) והענין מרומז בפסוק כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים שהוא בחי' זעיר ודו"ק.

סה) והנה כשפגם בשתיית היין פגם בבינה ועורר את הגבורות במלכות ועיין במפרשים ובקה"י ערך יין ומבואר כי יין שורשו בגבורה (וכ"כ האר"י בפירושו על רות עיי"ש) שיונקת מבינה ופגם באמא ובתה, והענין כי הנה כתיב אל תרא יין כי יתאדם ודרשו חז"ל שסופו דם ומבואר כי יין מעוררין את הגבורות והנה השני למלך כשעסק במיתוק הגבורות שנתגברו במלכות היה צריך להישמר ולהזהר מבלי לעורר את הגבורות והדינים [ומרומז בדברי חז"ל מענין פגם אדה"ר שאמרו סחטה ענבים ונתנה לו, ועיין בשל"ה מענין האזהרה שנשים לא ישתו מיין הבדלה. והענין כי הבדלה הוא בגבורה כמ"ש ב**זוה"ק** ע"פ ויבדל א-לקים].

סו) „וראה מעין הולך והמראה אדום והריח של יין ושאל את המשרת הראית שזה מעין וראוי שיהי' בו מים והמראה אדמומית והריח של יין והלך יטעם מהמעין וכי' ונלע"ד שבדברים אלו טמון וכמוס סוד נעלם ונפלא, והענין כי הנה כל המפרשים ס"ל כי יין שורשו בגבורה כמ"ש לעיל אמנם המגיד-משרים כתב מובא ב**קה"י** דס"ל דיין נמשך מחסד וס"ל כי מאחר דנמשך וניגר כמים ע"כ נוטה לצד החסד, והנה יש לומר דזה היה הדין ודברים של השני למלך עם המשרת כי ראה מעין הנמשך כמים וע"כ ס"ל שהוא מצד החסד ולא יעורר את הגבורות והדינים ע"י שתייתו מהמעין כי היה ראוי להיות בו יין אמנם י"ל דאפילו לצד הסוברים שיש בו מבחי' החסד אבל מכיון שמראהו היה אדום ע"כ שהוא מבחי' הדין ע"כ כששתה

מהיין נפל והגביר את הדינים בבחי' המלכות וירדה בסתר המדרגה לגו טורא דלבר.

סז) „אחר כך לקחה פאטשיילע מעל ראשה זכ' ולקחה והרים אותה כנגד השמש והתחיל לראות האותיות".

ועי' ביאהל"ק סי' ס' אות כ"ב מענין שלמה ובת שבע (בחי' מלכות) שעוררה אותו על שגשקע בשינה עי"ש והנה לפי המבואר לעיל כי ירידת הבת מלך הוא בחי' מה שאמר השי"ת ללבנה בחי' מלכות לכו ומעטי עצמך ועיין ליקו"א סי' א' ובהקדם המבואר בהאר"י שער הק"ש ושער התפילין שעליית המלכות הוא בבוקר ועיין ליקו"א סי' ל"ח שאז הוא בחי' המשכת המוחין בחי' חכמה ושכל שצריכין להוציאה.

סח) נלענ"ד לרמוז מה שמבואר במדרש שכשנשא שלמה את בת פרעה (בחי' מלכות דס"א בחי' עורף התופס את הדיבור) השקתו יין כל אותו הלילה ועשתה למעלה ממטתו דמות לבנה וכוכבים והיה נדמה לשלמה כל זמן שרצה להתעורר מהשינה שעדיין הוא לילה עד שאיחר תמיד של שחר וזמן ק"ש ד' שעות, והענין כי בת פרעה שהיא מלכות דס"א עשתה דמות לבנה שהוא מלכות דס"א זלע"ז כמ"ש בליקו"א סי' א' שע"י כך לא יתעורר שלמה בעלות השחר להעלות את הדיבור דקדושה כי מהמבואר בליקו"א סי' א' ועיין שם בביאור הליקוטים נראה מבואר שענין המלכות דס"א העיקר מה שאינו רוצה לקשר עצמו לבחי' השמש והמלכות דס"א ברצונה רק להשאר בבחי' לבנה ע"כ עשתה לו דייקא דמות לבנה שישקע ח"ו במלכות דס"א וכשנתעורר שלמה צעק אשת חיל מי ימצא שהוא בחי' מציאת הבת מלך והתיקון הוא לקחת את הפאטשיילע דייקא נגד אור השמש שהוא בחי' לקשר את הלבנה בחי' מלכות לחכמה בחי' שמש ואז ישמע זעקת המלכות דקדושה ויראה את האותיות שנפגמו ונעשו בחי' ר"ע ויבין איך להעלות ולמצוא את המלכות.

סט) ואידי דאתא לידן נימא ביה מילתא והוא כי כתב האר"י ז"ל בספר הגלגולים כי

בתי' בת פרעה שנשא שלמה הית' גלגול בתי' בת פרעה שהצילה את משה כי שלמה היה גלגול משה ומרמוז שלמה אותיות למשה עיי"ש והנה הקשו גורי האר"י כי פליאה דעת איך שבגלגול ראשון הצילתו ממות לחיים ובגלגול הב' הורידה אותו ונקרעה עיי"ז מלכותו עיי"ש, אך בהקדם דברי הזוה"ק על פסוק אמרתי אחכמה והיא רחוקה כי שלמה סבר שיוכל להבין סוד פרה אדומה ובזוה"ק כי הפגם היה כי פרה אדומה היא בחי' דינא קשיא וזה היה פגם שלמה שרצה להעלות אפילו את הדינים הקשים והענין עפ"י המבואר בדברי אדמו"ר ליקו"א סי' ל"ה כי בת פרעה הוא בחי' חכמות חיצוניות שצריך לשמור מוחו ולדחותם וכשנשא שלמה את בת פרעה רצו להמשיך לעצמם החכמות חיצוניות את בחי' המלכות שזה בחי' פגם המלכות כמ"ש בליקו"א סי' ל' ועיי"ש בזוה"ק כי מה שנשא שלמה את בת פרעה והפגם מה שרצה להבין ענין דינא קשיא הוא ענין אחד ולפי הנ"ל מובן כי דיני קשיא שהם בחי' חכמות חיצוניות צריך לדחותם ושלמה רצה ג"כ להעלותם אל הקדושה ע"כ נשא את בת פרעה שעיי"ז יעלה את החכמות חיצוניות אבל לבסוף אמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

(ע) וי"ל שענין התלבשות האור שלא יזיק אור השמש מבואר מה שכתבה על הפטשיילע ולא יתודע הגילוי אלא דרך מסך כמ"ש שם בליקו"א סי' ס' וי"ל ג"כ שמרמוז הפטשיילע מעל הראש שיתקן את הדיבור מהראש כמ"ש בליקו"א סי' ל"ח בחי' ראש דברך אמת ועיי"ל כי הוא מרמוז על אורות המקיפין כי צעיף הוא בחי' מקיף ועיי"ן מדרש פנחס מענין בגדי נשים שהם בחי' מקיף והוא בחי' המשכת הדעת להחיות את המוחין כמ"ש בליקו"א סי' כ"א ובדברי האריז"ל כי עיקר החיות הוא מהמקיף.

(עא) „אח"כ ראה אדם גדול מאוד וכ' ותמה ואמר שזה כ"כ זמן שאני בהמדבר ולא ראיתי מעולם בכאן אדם”

ונ"ל בהקדם דברי האר"י הח"י בשער

הפסוקים בראשית דף א' סי' ב' מענין נה"י דעשי' בשעה שנקראת שדה (בחי' מדבר) ואז אינו ישוב בנ"א עיי"ש.

(עב) והנה הג' בנ"א שנשאו כ"א אילן גדול והיו ממונים על חיות ועופות ורוחות עיין ברמזי המעשיות, וי"ל כי הנה מבואר במג"ע אופן קי"א מענין ג' בנ"א הממונים על עליית הנפש ושניים נמצאים בעולמות עליונים ואחד שהוא קרח ירד לשאול לעמקי העשי' והוא ממונה על הרוחות עיי"ש וי"ל דהנה בהקדם המבואר לעיל נראה לומר שהממונה על הרוחות אע"פ שהוא אדם גדול אבל מ"מ נמצא בו מבחי' רוח סערה קץ כל בשר.

(עג) וי"ל ע"פ המבואר בכתבים על פסוק בשגם הוא בשר שהוא בחי' משה והנה הרוח סערה רוצה לעשות מהשני למלך קץ כל בשר והצדיק בירידתו להעלות את המלכות מוכרח לירד לתוך הרוח סערה לשבר הצינור שממשיך היים לרוח סערה ועיי"ן בארוכה בליקו"א סי' ח' מה שמשנה כ"פ הלשון מענין אשר ביכלתו לעמוד נגד הרוח סערה.

(עד) ובוה תבין ליישב מה שצ"ע מהשינוי לשון שכתוב בסוף המעשה „וגזר על הרוח הנ"ל שיוליך אותו לשם ובא הרוח סערה ונשא אותו לשם" שבהתחלה כינה אותו בשם רוח סתם ובסוף מכנה אותו בשם רוח סערה. וי"ל בהקדם מה שהקשה הגר"א בר"נ ז"ל בביאור הליקוטים סי' ח' על דברי אדמו"ר בליקו"א סי' ח' מה שמשנה כ"פ הלשון מענין לשבור הצינור שדרך שם ממשיך הרשע את הרוח שלו שלפעמים מזכיר רוח סתם ולפעמים בשם רוח סערה עיי"ש מה שכתב ליישב כי המקורבים והתלמידים אין ביכלתם לעמוד אלא נגד רוח של הרשע אבל הצדיק האמת ביכלתו לעמוד ג"כ נגד רוח סערה. ולפ"ז י"ל בהקדם המבואר לעיל כי כל אחד מישראל צריך לחפש את הבת מלך שהיא שורש נפשו ולהעלותה לשורשה אמנם התיקון הגמור להפוך מרוח סערה לדיבור אין ביכולת רק בידי הצדיק האמת שהוא השנ"י למלך ולפ"ז מובן דאע"פ שכ"א מעלה את הדיבור שנפל

אבל שיביא אתו את הרוח סערה למקומה
הוא דוקא השנ"י למלך.

עה) והנה ענין הרוגו שרגו הממונה על
הרוחות על הרוח על שנתאחר לבא נ"ל
שהוא עצמו לתקן את בחינת הרוגו העליון
שגרים לחטיפת הדיבור מפי המלך ומצורף לזה
נ"ל ע"פ המבואר בארוכה מענין הכעס והרוגו
בליקו"ה או"ח ח"ג הל' פורים שעיקר נפילת
מלכות דס"א הוא מה שמתגברים אחד על
השני בבחינת רוגו עיי"ש היטב מענין המן
ואחשורוש שעיי"ז נתגלה בחי' אסתר שהיא
הבת מלך שנחטפה בידי הסט"א ועיי" הכעס
נופל מהם העשירות שהיא בחי' התבוננות
התורה עיי"ש היטב והבן.

עו) "ואמר לו שכל הדברים הם שם ביוקר
גדול"

נ"ל בהקדם המבואר בליקו"ת סי' ס' כשיש
מלחמות בעולם השכל מחייב שיהי' יקרות
ועיי"ש שפגם היקרות נעשה ג"כ ע"י תלמידים
שאינם הגונים שע"י עצירת גשמים ובצירוף
המבואר בליקו"א סי' ס' מענין פגם הגשמים
והוא ג"כ מצורף לפגם התלמידים שאינם
הגונים עיי"ש היטב כי ע"י פגם הגשמים
נעשה פגם בעשירות דקדושה ועיי"ז אין
ביכולת להמשיך העשירות דקדושה בכדי
לזכות להתבוננות התורה ע"כ נתן לו כלי
הבטחון למתק את הגבורות הבאים ע"י
תלמידים שאינם הגונים והתיקון הוא ג"כ
להמשיך בחי' שכחה הבא ממוחין דקטנות
ולדחות הדינים והסיגים שאינם ראויים
להעלותם.

עז) ועיין בפל"ח המרמוז ענין השכחה
בפסוק בחי' חרפה שברה לבי שהוא בחי'
ביזיונות ושפיכת דמים שהשי"ת מעמיד על
הצדיק חולקים שמחרפים ומגדפים אותו עיי"ש
וי"ל שהענין רמוז במה שדחו הג' בנ"א
הגדולים את השנ"י למלך ואמרו לו ששטות
אמרו לו ועיי"ז גשבר לבו וכל זה הוא רק
להמשיך בחי' שכחה על אלה שאינם בבחינת
מן המותר לפיך.

עח) "והיו עומדים שם חיילות שלא הניחו

לכנום אל העיר והושיט ידו אל הכלי ולקח
מעות ושיחר אותם".

והענין נ"ל בהקדם המבואר בליקו"א סי'
כ' ס"ק י' וז"ל כי לפעמים צריך לכוף את
הרשעים במשפטם ונתתי מכרם תרגומו את
דמיהן היינו השחד שמקבלין וצריך ליתן
להם ממון כדי להוציא משפט מן העיקול
ברצונם עיי"ש ולפ"ז י"ל כי ידוע כי משפט
הוא מדת המלכות וע"כ כשעסק להוציא את
המלכות מידם הקדים את השחד.

עט) "והיתה עיר נאה".

ויש להבין כפי המבואר לעיל שהי' בקי
במפת העולם וידע כי הר של זהב אינו נמצא
בעיר אלא במדבר וכאן כתב שהיתה עיר נאה
אך נ"ל ע"פ המבואר בפרדס בשער הכינויים
כי עיר נאה הכונה על מלכות שנתקנה ולפ"ז
מובן כי כל זמן שהלך במדבר השכינה ג"כ
הלכה במדבר עד שגמר כל התיקונים להוציאה
נעשה המלכות בבחי' עיר נאה ואז זכה בסוף
להוציאה.

פ) "והלך אל גביר ושכר לו מזונות"

וי"ל ע"פ המבואר בליקו"ת סי' ח' ס"ק ה'
מענין חכם גבור עשיר עיי"ש כי עשיר הוא
בבחי' כבוד כמ"ש (בראשית ל"א) ומאשר
לאבינו עשה את כל הכבוד הזה, עיי"ש וע"פ
המבואר בליקו"א סי' ס"ב כי שורש הכבוד
הוא בנפש שהיא בחי' מלכות, נמצא מבואר
כי לתיקון הנפש שהוא הכבוד היה צריך
להשכיר עצמו אצל גביר.

פא) וי"ל כי זה מה שאמרו בני לבן שטענו
על יעקב שהוא בחי' הדרך שהלך להוציא
את המלכות לקשר להבינה והוא בחי' רחל
ולאה כמ"ש לעיל ירצה שטענו כי מאשר
לאבינו כי מה ששכר עצמו יעקב אצל לבן
עשה את כל הכבוד ועיי"ז הוציא את הבת
מלך.

פב) וענין המזונות י"ל שהכונה ע"פ
המבואר בליקו"א סי' ס"ב כשהאמונה
בשלימות מעלה ניה"ק ע"י אכילתו והוא בחי'
לחם הפנים.

נתן צבי קעניג

בני ברק

רמזים

ותורותיו ועבודתו פעל אז להשהותה ולדחות יציאתה מכח אל הפועל עד כ"ה שנה בשנת תקפ"ז [כמבו' בתחלת חיי מוהר"ן שאמר אז רבינו ז"ל איך האב דאס אפגישטופט אויף עטליכע אין צוואנציג יאהר, ע"ש] והבטיח אז בשנה הזאת לאנש"ל שלא יקחו מהם וזרעם וגם דור החמישי כנשמע מפי מוהר"ר נפתלי כץ (שיחי') בשם אנש"ל (שליט"א), שכך נתקיים ב"ה כי דבר אחד מדבריו הנוראים אחור לא ישוב ריקם וכמובא מזה בס' חיי מוהר"ן (ור"ה חל אז ביום ב"ג כשנה הזאת ת"ר חמל"ה) (ע"כ מכת"י הנ"ל). עיין בליקו"מ (תו' כ"ח) שיש תורה נפולה מאלפין נפולין. ובאלפין אלו כתיב בשלמה (מלכים א' ה') וידבר שלשת אלפין משל ויהי שירו חמשה ואלף. כי שלמה זכה להם בקדושה, אבל ת"ח שידין יהודאין מקבלים מהם הקליפות וכו' וזה תמד גי' ד' אלפין שהוא תיקון האלפין כנ"ל עיי"ש. ועפ"י אפשר לרמוז בע"ה. מה שהד' התורות הראשונות בליקו"מ מתחילין ונקראין באות א' כגון: התו' הראשונה, אשרי תמימי דרך. השני, אמור אל הכהנים, השלישית, אקרוקתא. הרביעית אנכי. להורות בזה שספרו הק' ליקוטי מוהר"ן הוא מבחי' הד' אלפין המתקנים התורה נפולה מאלפין נפולים. (א' מאנ"ש החפץ בעילום שם).

מובא בחיי מוהר"ן (נסיעתו לאומן סי' ה') מה שאמר רביז"ל ועכשיו יש נ'חל נ'ובע מ'קור ח'כמה וכו'. גם כבר נשמע שאמר אני נהר המטהר מכל הכתמים. ובספר כוכבי אור חלק חכמה ובינה מובא שם שתיבת מקוה עם הכולל בגימ' נחמן עם האותיות עיי"ש.

בשיר נעים של אדמו"ר ז"ל (שנדפס בתחלת ספר לקוטי מוהר"ן) ז"ל נסבול עולם עד יבא עני בן יחפש בגנוי אביו עיי"ש. י"ל רמוז להבן הנולד מיו"ח של הנגמ"ח [כמבו' בח"מ שפעל אצל השי"ת שהמשיח יהי' מיו"ח] שיחפש בגנוי הנגמ"ח ובכל השארותיו להוציאם לאור לדור לזכותם לילך בדרך האמת הזה דרך הישר לגן עדן בב"א אכ"ר, וסימניך אלף בית יוד ואו גי' שם רבינו נחמ"ן ב"ן שמח"ה עם הג' תיבות. (מכת"י מוהר"ר שלמה זועקסלר זצ"ל בהגהותיו על הליקו"מ שלו).

בסי' ב' בסוף המאמר, ולנפש לא יטמא בעמיו היינו ע"י שמירת הברית וכו' כי עיקר הריח תלוי בטהרה. כמבו' מעשה בגמ' שאמר ריחא דחנוניתא אני מריח א"ל בני טהרה יש בך עיי"ש. ר"ת טהרה יש בך הוא ר"ת שם קדוש היוצא מפסוק בזרועו יקבץ טלאים המסוגל לתיקון ברית קודש המובא ביהי רצון שאומרים בברכת החדש. (שם)

בסי' ד' בסוף המאמר, וז"פ אנכי ה' אלקיך פי' הו' ה' הו' אלקיך תבין שכל זאת אנכי וכו' היינו כולו הטוב והמטיב עיי"ש. ופלא, אנכ"י ה' גי' הכ"ל לטוב"ה כי הכל משמים וכל דמן שמיא עבדין לטב עבדין, אלקי"ך גי' בדי"ן כי גם בדין הכל לטובה שהוא חסד כי טוב ה' כי לעולם חסדו. (שם)

בסי' ה' באות ב', וזה שנכנס בתוך השמחה יכול בודאי לידע לפי ענין השמחה אם הוא קודם גזר דין אם הוא לאחר גזר דין עיי"ש. התורה הזאת אמרה רבינו ז"ל בר"ה תקס"ג ורמוז בה לגזירת לקיחת אנשי חיל, ורמוז בה שהוא כבר לאחר גזר דין, וע"י תפלותיו

ועל יסודות אלו אפשר לרמוז בע"ה. כל הג' מימות הג'ל דהיינו נחל, נהר, מקוה, בשמו הקדוש נחמן שהוא נוטריקון נחל. מקוה. נהר. שהם מטהרים את האדם מכל מיני טומאות שבעולם, וכן רביז"ל בכוחו להוציא את המקורבים אליו ממקומות המטונפים ולקדשם בקדושה העליונה כראוי להם, והמחובר לטהור טהור. (ע"כ מהג"ל).

כתיב בתהלים (סח) אמר אד' מבשן אשיב אשיב ממצולות ים. תיבות מבשן אשיב נוטריקין מעצות נחמן בן שמחה אין שום יאוש בעולם. וכמאמרו ז"ל אין שום יאוש בעולם כלל (ליקו"מ ח"ב ע"ח) רמז למה שדרו"ל (גיטין נו) מבשן אשיב מבין שיני ארי' אשיב ממצולות ים אלו שטובעין בים עיי"ש, היינו אפילו אלו האנשים שכבר נפלו ר"ל ע"י עוונותיהם בין שיני הס"ם הדורס וטורף כארי ומטביע נפשות ישראל בתוך שטף מים רבים הזידונים ומורידם במצולות ים הסוער בשאון גלי הבליז ותאוותיו — גם המה יש להם תקות הצלה ותקומה ע"י עצותיו הק' והנוראים השוים לכל גפש מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, וכאשר גילה הוא ז"ל ע"פ ואציעה שאול הנך (תהלים קלט). שאפילו המונחים בשאול תחתיות ומתחתיו ר"ל שכבר נתיאשו ח"ו מישועת וגאולת נפשם ואינם רואים פתח תקוה לצאת משם — גם אצלם ממציא עצמו השי"ת כביכול ומרמוז להם בכל מיני רמזים כי הוא נמצא עדיין עמם ואצלם וקרוב להם (ליקו"מ ח"ב ז') ואינו מרפה מהם ח"ו ומושיט להם זרועו וימינו להאחז בהם כמאה"כ (שם) גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך. רק העיקר לקיים מבטן שאול שועתי (יונה ב) שלא להתיאש מן הצעקה והזעקה להשי"ת כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיני. ובאיזה מקום שהוא מונח יצעק ויקרא אליו ית' שיראהו הפתחים לצאת משם. וכמאמרו"ל יפה צעקה לאדם בין קודם גז"ד בין לאחר גז"ד. ומובא

בזוה"ק פ' שמות (דף י"ט-כ) שצעקה גדולה מכולן וכו' משום דהיא קרובה לקב"ה יתיר מכולהו הה"ד ועתה הנה צעקת בני"י באה אלי עיי"ש.

וזה שצעק דהמע"ה, קולי אל אלקים ואצעקה וכו'. כי לא תעזוב גפשי לשאול וכו'. הושיענו מפי ארי' וכו'. פן יטרוף כארי' גפשי וכו', על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו וכו', אל תשטפני שבולת מים ואל תבלעני מצולה וכו'. וכהנה פסוקים רבים. כי הוא ידע היטב סכנת נפש האדם בעוה"ז מפגעי הזמן. וכמו כן ידע בסוד מעלת הצעקה והשועה להשי"ת להנצל מהם. ולפיכך הרבה כ"כ לצעוק ממעמקי לבו על כל מה שעבר עליו, ועי"ז זכה מהיפך אל היפך תחת שהי' ראוי להיות נפל כמאחז"ל, המרמוז לנפילה בעמקי שאול ר"ל — עוד זכה ע"י ריבוי תפילתו וזעקתו לישאר חי וקים תמיד בחי' דוד מלך ישראל חי וקיים ולהיות רגל רביעי למרכבה כידוע. ולא עוד אלא שכל צעקותיו ותהלותיו המה עדיין למשיבת נפש לכל בית ישראל השופכים בהם צרת נפשם ותאנת לבבם לרצות פני קונם בצעקה ותחינה ושועה ומגוללים אבנים גדולות וכבידות מלבותם ומקרבים בזה תשועת גפשמ.

ולכן מרמוז כנ"ל בפסוק מבשן אשיב שמו הק' של רביז"ל, כי בכל ספריו הק' מרבה לחזק ולאמץ את האדם בכל מיני לשונות של עידוד ונוחם כדי שבכל מקום שהוא ימצא תמיד מרגוע לנפשו וחיוזק למעמדו. ואשרי הזוכה בחיים חיותו להתקרב אליו ולהתדבק בספריו הק' ולהתחבר אל אנשיו ההולכים לאורו. אשר סוף כל סוף בוודאי יגיע עי"ז לשלימות תיקון נפשו הנצחי [וכהבטחת רביז"ל שהי"ת אינו לוקח את אנשיו מהעולם קודם גמר תיקונם] ובזה יקרב גאולתו וגאולת כלל ישראל בב"א.

ני"ב ירושלים

סיפורים - שיחות

רביז"ל שאינו כן באמת רק האמת הוא כדיעה הראשונה, ואמר הפסוק והארץ לעולם עומדת: (שם)

יש עוף אחד בעולם, שאינו נברא בעולם אלא אחד. וכשהוא מזקין אוי הוא נחלש, וכשרואה שהוא חלוש אוי הוא פורח על הר אחד ולוקט לו עשבים של כל מיני בשמים. ועושה לו קן מהם ויושב בקן עד שהוא מרגיש בעצמו שיש לו כוח. ומתחיל לעוף ולפרוח למעלה למעלה עד שהוא בא תחת השמש. ושורף אותו השמש ונופל לים ונטבע ונברא מיד אחר תחתיו: (שם).

יש תולעת אחת שנברא על אילן ויושב תמיד על האילן, ויש לזה התולעת כמו בית של רפש וטיט שקורין בל"א באלאטע. וחקרו המחקרים מהיכן בא זה הבית שיש לו, ואמרו שזה אינו אלא מעשה שדים שהשדים עושים לו הבית, ואמר רביז"ל שאינו כן אלא שהתולעת יש לו בטבע קרירות ומהקרירות בא לחלוחית, ומחמת העפרירות של העולם שנופל עליו תמיד על הלחלוחית נעשה עליו כמו בית: (שם).

אמר ספר רזיאל אינו מאדם הראשון, ולא זהו הספר שנתן המלאך לאדה"ר, ואין בו כח להציל משריפה, וכבר אירע שהספר בעצמו נשרף והאריך בזה בראיות ברורות. (וכבר מבואר ענין זה בשאר ספרים). (ע"כ מכת"י הנ"ל).

ספרו לפני רביז"ל. כמו שדיברו לפני הרב מחמעלניק שהרב מוואלטשיסק הי' לו רצון לנסוע לא"י הקדושה, והתגעגע ע"ז מ' שנים, ושחק מזה הרב מחמעלניק ואמר: לוקחים מעות ונוסעים, כששמע זאת רביז"ל ענה

פ"א קיבל אחד לפניו בדרך נסיעתו על פרנסה. והאיש ההוא הי' בעל אכסניא שלו, והי' לרביז"ל רחמנות גדול עליו כי הי' לו בנות להשיאן והי' עני גדול. ונעשה לו נס נפלא. שבא אדון אל אכסניא ההיא ואבד שם כיס רענדליך ומצאו האיש ההוא, בתוך כך הרגיש האדון שנאבד לו הכיס עם הרענדליך והתחיל להשגיח ולחפש, והי' יכול לבוא לידי עלייה ומשפט מהאדון. והודה האיש ההוא שהוא מצא את הכיס עם הרענדליך והחזיר להאדון. והפליא השי"ת נס נפלא בתוך נס ובתוך כך חזר האדון ואבד את הכיס. וחזר ומצאו האיש הנ"ל. ואז אמר האדון שבוודאי אינו חושד את האיש הנ"ל כי הוא איש נאמן שכבר החזיר לו פ"א. ונפטר ממנו האיש הנ"ל. והאדון חזר לביתו ריקם. והאיש הנ"ל השיא בנותיו ונתפרנס בנקיות: (א"ה מזה המעשה יכול האדם להבין איך שצריכין לספר לפני הת"ח צערו וכמה גדול כח הצדיקים כשמעוררין רחמיהם על האדם שבוה לבד יוכל האדם להוושע ישועה שלימה). (השמטות מספר היי מוהר"ן כת"י).

פ"א סיפר רביז"ל שהמחקרים חולקים זה עם זה. כת אחת אומרת שהגלגלים חוזרים וסובבים והולכים וכת אחת אומרת שהגלגלים עומדים במקומם והארץ מסבבת וחוזרת וזה שלא נופל העולם בהסביבה היא מחמת המהירות מאד והא ראי' כשיקח אדם דבר עגול ויעמיד בתוכה כלי מלא מים ויסבב אותו העיגול במהירות אזי יעמוד הכלי כמו שהי' ולא יפול לארץ אפילו טפה אחת מן המים, כן הוא זה מחמת שהארץ מסבבת במהירות גדול עומד העולם במקומו. ואמר

ואמר: הרב מוואלטשיסק הואיל והוא מתגעגע יסע, — והשני כיון שאמר לוקחים מעות ונוסעים לא יסע, וכן הי' שהרב מוואלטשיסק הי' בארץ הק' עם כל משפחתו, והרב מחמעלניק לא הי' בארץ הק' (המו"ל, שניהם היו מחותנים עם רביז"ל) והמובן מדבריו שע"י רצון יכולין לזכות לכל. ואל תדמי בנפשך שאפשר לזכות לאיזה דבר שבקדושה בלי רצון מקודם ע"כ. (מכת"י הר' משה גלידמן ז"ל מטשענפטוב).

מוהרנ"ת נסע פעם בדרך, ואמר לפני אנשיו ב' תורות מליקו"מ ואח"כ התפלל בהתלהבות גדול. אחר התפילה אמר: שהתפלל בכח אלו הב' תורות, ומכ"ש משיח שיתפלל בכח כל התורות של הליקו"מ — אזי נוכל לשער בעצמנו איך הוא יתפלל. (שם)

מוהרנ"ת ור' אפרים ב"ר נפתלי (תלמידו) נסעו פעם בחורף והי' הקור קשה מאד, וגנח ר' אפרים הלוואי ונבוא כבר הביתה [ווי אזוי קימט מען שוין אהיים]. ענה מוהרנ"ת מה יהי' לך בבית, יהי' לך דאגות אחרות — אבל אני רוצה כבר לבוא להבית האמיתי [איך וויל שוין זוכה זיין צו קומין צו דער אמעטער היים]. ז"א להגיע בשלום לעולם האמת (ע"כ)

ר"א ע"ה (הוא מוהר"ר אברהם בר"נ טולטשיענער ז"ל) אמר לפני אביו רנ"ט שהענין התרחקות מדוקטורים נראה בעיניו, כי מבין שהוא כך, וא"ל אביו אם תעשה מחמת אמונה תתקיים בך ואם לאו, וסיפר לו מעשה ממוהרנ"ת שאמר לר' ברוך דיין שילמוד סדר הלימוד כמו שצוה רביז"ל בהשיחות, ואח"כ בא ר' ברוך דיין למוהרנ"ת ואמר שהוא מבין זאת בשכלו כי טוב לעשות כן. אמר לו מוהרנ"ת אם תעשה מחמת אמונה ברביז"ל תתקיים בך — ואם לאו לא תתקיים בך, ואח"כ בא למוהרנ"ת והודה לו כי צריכין לעשות מחמת אמונה, כי ע"פ השכל נראה לו ממש להיפך. (פת"י הנמצא אצל אנ"ש).

בר"ה האחרון (תקע"א) ביום ראשון בסעודה, אחז אחד מאנ"ש הקערה עם דבש אצלו בכדי שלא יאכלו החברים עד שירחוץ הוא, וכשראה זאת רביז"ל אמר בהקפדה

גדולה א' זוינע קליינע קינדערלעך אמוציא מיט האניק (ילדים קטנים כאלו פרוסה עם דבש). וישב כל הסעודה בפנים זועפות והכניס זאת בהתו' תקעו תוכחה (ליקו"מ ח"ב ח') שמדבר שם מענין מזונא דגופא מכניע מזונא דנשמתא, וביום השני הי' בפנים שוחקות (ע"כ)

ספור השי"ד למאמר "אנכי" בלק"מ ח"א סי' ד', הועתק מכת"י מורנו הרה"ג רבי אברהם שטרנהרץ זצ"ל.

בסי"ד התורה אנכי וכו' (סי' ד') ידוע שנאמרה בזלאטיפאלי ע"י אחד שבא על שבועות לרבינו זל"ה בתוך הבאים, כי זה הי' מזמנים הקבועים כידוע, ואותו האיש הי' מקורב חדש שלא הי' עוד אצל אדמו"ר זל"ה מקודם, והי' איש כשר ויר"ש ובר דעת גדול, והמסחר שלו מפרנסתו הי' שבעירו היו עומדים אנשי חיל הרבה מהמלוכה והוא העמיד להם כל הצטרכותם עניני אכילה ושתי' ועל מלבושים וכיוצא ע"י השרים הממונים עליהם, והשרים היו מצערים אותו עד למדי בחשבנותם אתו, ומחמת שרוצים שיתן להם בכ"פ שוחד העלילו עליו כ"פ והפחידו אותו שימסרו אותו להמלוכה, ומחמת שכל מחייתו ופרנסתו הי' רק מזה, נדמה לו שאם ימסרו לו יפסיד כל פרנסתו, ומחמת שהי' איש כשר בלבב אותו ג"ז שכל בטחונו הוא באיסור מהמשנה (אבות פ"ב) הווי זהירין ברשות, שזה ממש כמו מבטח בוגד שעובד למלכות הרשעה כאילו ח"ו אין לו אקי, וכשבא לאדמו"ר זל"ה בערב שבועות וקיבל שלום מרבינו ז"ל בספ"י, ודיבר לפני אדמו"ר זל"ה שעובר עליו צרות מצרות שונות עד שלא די שאין לו עוה"ז אף גם עוה"ב בוודאי אין לו, ומחמת טרדות עיו"ט אמר לו רבינו זל"ה כעת אין זמן לדבר באריכות, אי"ה ביו"ט קודש נדבר, והלך האיש ולא סיפר כלל שום פרטיות לרבינו זל"ה ובפרט ביו"ט עצמו בוודאי לא הי' לו זמן שיספר, ואגב אמר אדמו"ר זל"ה התורה הזאת (הנ"ל) ביו"ט כשאדם יודע וכו' וצריך להשיב המלכות להשי"ת, נבהל האיש מזה, שזה נצרך לו, ואיך יודע רבינו זל"ה

שזה נוגע לו למחשבותיו ולעניניו שהוא לא סיפר שום פרטיות לרבינו זל"ה, וכפי שמבאר אדמו"ר זל"ה שם שלזה נצרך ווידוי-דברים וכו' והוא מקורב חדש שלא התוודה עוד לפני אדמו"ר זל"ה, עלה בדעתו שיתוודה בוודאי אי"ה אחר יו"ט, ויהי נצרך לו לומר לפני כל מאורעותיו, ואגב הזכיר רבינו זל"ה הלאו של לא יהי לך א"א, וחשב בדעתו שגם זה שייך אצלי שאני עובר כסדר ע"ז הלאו שכל בטחוני מפרנסתי הוא ע"ז מהמלכות הרשעה, ונפל בדעתו בעצבות ע"ז שיצטרך להתוודות, ואגב נזכר שיש לו בלבולים שמוכרח תמיד לילך לבית השרים הנ"ל לעשות חשבונות אתם, ושם ב"ב של השרים מדברים ג"כ הרבה ובנותיהם וכיוצא אתו, וא"א לו ליוזר מהם כי אצלם זהו לשחוק, אך הוא בפנימיותו יש לו יסורים מזה, וכשאמר אדמו"ר שע"י שרואין את הצדיק והיו עיניך רואות, הרגיש האיש שעבורו אמר זה שע"ז נתבטל העצבות ותאוות, וזה האיש הי' לו מיהוש מכבר שעצמותיו היו תמיד מכאיבין לו, ולא הי' יודע רפואה לזה, וכששמע שע"י ווידוי-דברים וכו' הכלל ראה שכל התורה הזאת נאמרה עבורו, הכלל מאז והלאה נתקרב כ"כ עד שהשליך את פרנסתו שהי' לו עד הנה, והי' נוסע הרבה פעמים לרבינו זל"ה, וזה האיש קירב אנשים כאלו שהיו מקודם פוחזים וריקים, וגם הם נעשים מרכבה כמבוי שם עיי"ש ובהתורה הזאת נכלל ג"כ גדולי מקורביו שהיו ג"כ על שבועות, היינו הר"ר יודיל זהר"ר אהרן זל"ה. זה הנאמר ובכל פעם שבאין להצדיק ומתוודין וכו' זה רימו אדמו"ר זל"ה עליהם, ומי שיעיין היטב בהתורה יבין איך שחוף מההשגה גבוהה ונעלמת שיש בזה — ראו ממש הרוה"ק נגד כל אחד ואחד הנצרך לו, וכן גם עכשיו כל מי שילמוד ויעיין בתורתו באמת לעובדא יעזור לו השי"ת שיזכה לחדש את ימיו שעברו בחושך וילך בדרכיו יתב"ש לבטח תמיד.

כעת נבוא לבאר קצת לפי קט שכלינג, שנוכל להבין מדברים נשגבים ונוראים כאלה,

אפי' לאנשים נמוכים כערכנו עצות לעובדא, מענין שהכל לטובה אך שצריכין לידע מזה ולהללו יתב"ש אפי' על מה שלפי ראות עינינו והרגשותינו אינו כ"כ מהטוב לנו, ואדרבה יש לנו ע"ז ויסורים, אעפי"כ יכולים להשיג זאת ע"י העלאת המלכות בחי' א' לבחי' הוי' ע"י ווידוי-דברים לפני ת"ח וכו' שהוא בחי' מלכות עיי"ש, וכפי שמובא בהפירוש של רבב"ח על ושדוהו לגודא שרק השליך א"ע לגודא שהוא הצדיק שנתקרב בהתקרבות אליו ובהתקשרות בלימוד ספריו הק', ששם מאיר פניו הק' כמבואר בליקו"מ בכמה מקומות, וכן מבואר היטב בפרפראות לחכמה גם כן שזהו ממש ראית פניו הק', וכפי שמובא שם שווידוי של יהודא נתתקן לאחר זמן רב כזה ע"י שזכר משה ווידוי שלו מכבר, ואדמו"ר זל"ה אמר ק"ו אם הנשמות שהיו מכמה מאות שנים מקודם מצפים על תיקונו מכש"כ הנשמות המאוחרים וכו' והצדיק האמת שהוא בחי' משה-משיח אמר בפ"י את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה, ורוח א' שהוא רוחו של משיח (מרחפת) על פני המים שהוא תורתו הק', ובפרט כשנותנין צדקה על עניניו הק' כמובא ג"ז בפל"ח ע"ז עיי"ש, וע"י כ"ז יכולים לקיים קחו עמכם דייקא דברים היינו כמבואר בליה"ל הדיבורים שיש עמכם היינו הספרים הק' ושובו בהם אל הוי'. ע"י ווידוי דברים שלכם מתוך הלימוד בספרו הק' שזה כאילו מדבר לפני הת"ח, כי בספרו הק' יש פניו הק' ובפרט שע"י הלימוד הוא מנשק א"ע עם הצדיק בחי' וישק יעקב לרחל (בסי' י"ב), וגם ע"י צדקה על עניניו הק' יקוים בצדק אחזה פניך שזה (של זה) הצדיק, ונחשב ממש כאילו מתוודה לפני הצדיק, ובפי' מבואר שהצדיק מקשיב לקולנו בחי' חברים מקשיבים לקולך המובא (בסי' י"ב), ובפרט כפי שמובא בסי' ח' בליקו"א שהצדיק שומע כל אנחות של כל הדבקים בו — ממילא מובן שגם כל הדיבורים שמפרט על חטאיו ועל מעשיו שאינם כהוגן באנחיו ושברון לב ע"י ספריו הק', אזי נכללין בהצדיק ממש שהוא בחי' אין אפי' בחייו בפרט בהסתלקותו בוודאי

הוי' כולו טוב, כי כ"ז געשה ע"י שעוסקין בתורותיו הק' ובהתפילות הק' שנעשו עליהם עפ"י צויו הק' לתלמידו הק', ובהתקשרות באהבה לכ"ז ובאמונה הק' עיכ"ז יתהפך הכל לטובה:

הצדיק נכלל בא"ס בחי' משה המובא בהתורה הזאת הפסוק ויקבור אותו בגיא עיי"ש, ועי"ז יכולים להרגיש אחדות א"ס וטובו ממש להלל אותו תמיד בחי' בה' אהלל בא' אהלל, וזה הוא בחי' המלכות שזה בחי' א' נחזר לבחי'

מכתבים

מכתב מאת מורנו הרה"ג ר' אפרים קראקווסקי זצ"ל

הגמ' לפי פרש"י ז"ל והרע"ב ז"ל שאתרוג הגדל בארץ כוש כשר כי אורחי' הוא והגדל כאן ודומה לכושי פסול יעו"ש הרי שהמקום גורם וכאן ג"ל הלא כבני כושיים אתם לי אף שהם שחורים עכ"ז אין זה מום שהמקום גורם כמו כן השי"ת דן את כ"א ואחד מישראל לפי מקומו כי השי"ת יודע מקומו של כל אדם כנ"ל. כי באמת השי"ת יודע טבע ויצר של כל אדם יש אדם שנולד במדת הכעס ויש שנולד במדת כילי וקמצן ר"ל או בשאר מדות רעות ר"ל הגם שנתן הקב"ה בחירה לכל אדם ובעוזה"י יכול כל אדם לכבוש את יצרו ולתקן ולהפוך את מדותיו הרעים לטובה ובפרט ע"י עצות רבינו ז"ל ע"י התבודדות שהוא עצה כלליית לשפוך או שיחו לפני השי"ת שיקרבו אליו לעבודתו ויזכה לתקן את מדותיו ולהפכם לטובה, עכ"ז לפי מקומו של אדם, הרצון לפי מדות והטבע שנולד בו דן הקב"ה אותו והנה אנו אומרים וכל מאמינים שהוא טוב לכל היודע יצר כל יצורים היינו כנ"ל, וזה י"ל שחורה אני ונאווה היינו כנ"ל.

הנה איתא במסכת תענית דף ט: תניא ר"א אומר כל העולם כולו ממימי אוקינוס הוא שותה וכו' א"ל ר"י והלא מימי אוקינוס מלוחין הם א"ל מתמתקים בעבים יעו"ש, י"ל דהמיתוק שלהם הוא לפי דברי רבינו ז"ל בסי' ג' לקוטי קמא וכשמתפלל וטועם מתיקות בדיבורי התפלה זאת הבחינה נקראת כל עצמותי תאמרנה וכו' יעו"ש, ועיין בפרש"י

ב"ה יום א' אמור בך יברך ישראל כ"ו לספירה תש"ד לפ"ק ירושלים עיה"ק תובב"א.

החזה"ש אל כבוד ידידי יקירי וחביבי הרבני החסיד הנגיד יקר רוח ירא וחרד על דבר ה' נאמן רוח וכו' מו"ה הלל ג"כ.

אחדשה"ט. ת"ל אתנו החיים והשלום יחוס השי"ת על כל עמו ישראל בכל מקום שהם ויוציאם מצרה לרוחה וכו' ויקבץ גלויותינו מארבע כנפות הארץ לארצנו, ויביא לנו משיח צדקנו במהרה בימינו א"ס.

ועתה באתי לשמחך בד"ת יהא רעוא דאימא מלתא דתתקבל, הנה בהפטרה על שבת העברה הלא כבני כושיים אתם לי בני ישראל וכו'. י"ל עפ"י ד"ק של רבינו ז"ל בלק"ת סי' א' ס"ק י"ד כי כשאדם יושב לדבר בחבירו זה בחי' ר"ה שהוא יומא דדינא שהוא יושב ודן את חבירו וצריך להזהר מזה מאד ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפוט את חבירו כי המשפט לאלקים הוא כי רק הוא ית' לבדו ראוי לשפוט את האדם כשרז"ל אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חבירו כ"א השי"ת שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכ"א ואחד יש לו מקום אצלו יתברך, וע"כ הוא לבדו ית"ש יכול לדון את האדם, והוא יתברך בעל הרחמים הוא מקיים בנו הוי' דן את כל אדם לכף זכות וכו' יעו"ש, והנה מובא במסכת סוכה דף ל"ו אתרוג הכושי כשר דומה לכושי פסול ומפרש

ז"ל בראשית כי לא המטיר וכו' ומ"ט לא המטיר לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתן של גשמים וכשבא אדם וידע שהן צורך לעולם התפלל עליהן וירדו וצמחו וכו' יעיי"ש, הרי שגם הגשמים הראשונים ירדו רק ע"י תפלה וכל עיקר הגשמים תמיד יורדין רק ע"י תפלה כמובא במסכת כתובות דף ה'. לפרש הקרא ומעשה ידיו מגיד הרקיע הכי קאמר מעשה ידיהם של צדיקים מי מגיד הרקיע ומאי ניהו מטר פרש"י ז"ל שם שמתפללים על הגשמים ומטר יורד יעיי"ש הרי כנ"ל, ובזה מובן דברי רבינו ז"ל בספר המדות שמביא למטר השמים תשתה מים ר"ת תהלם יעיי"ש היינו כנ"ל כי כל המטר בא רק ע"י תפלה והיינו תהלים, ובזה י"ל שמה שמימי אוקינוס אף שבעצם הם מלוחים אפ"ה מתמתקים בעבים היינו ע"י המתיקות שבדבורי התפלה שעל ידיהם המטר בא ועיי"ז הם מתמתקים ג"כ כנ"ל, ויש לומר כי צירוף תהלם הוא מ'יתוק ת'פלה ל'מטר ה'שמים היינו כנ"ל.

י"ל מה שאנו מתפללין ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת ולכאורה קשה אמאי צריך לבקש ע"ז מהיכי תיתי שלא יהי' להן שכר טוב ח"ו אך י"ל בדרך פשוט, כי מחמת שבודאי כל הבוטחים בה' באמת לא חסר להם כלום מכל הטובות שבעולם כמובן, ויהי' חשש שיקופח עיי"ז משכרן של עולם הבא ע"י שיש

להן כל טוב בעוה"ז ועיי"ז אנו מבקשין ותן שכר טוב, הרצון בעוה"ב לכל הבוטחים בשמך באמת ולא ינוכה משכרן ח"ו בעוה"ב, וי"ל כי מה שהובא בספר הקדוש סיפורי מעשיות במעשה של אבדת בת מלך שהממונה על הרוחות נתן להשני למלכות כלי שכשתושיט ירך לתוכה תקבל משם מעות יעיי"ש, אף שהוא קודש קדשים לויטער סודות התורה, אך נ"ל בדרך רמז שהכלי הוא מדת הבטחון כמובא בלקוטי קמא סימן ע"ו כי ע"י הסתכלות בבטחון ג"כ עושה כלי וכו' יעיי"ש. כי ע"י הבטחון יש לו כל, ואין לו שום מניעה מממון או משאר דבר ובזה י"ל מה שאמר יעקב וכי יש לי כ"ל ר"ת כלי היינו ע"י הכלי של הבטחון יש לו באמת כלי כתוב והבוטח בה' חסד יסובבנהו, בטחון בגימ' עם האותיות ב"ו חס"ד היינו כנ"ל השי"ת יעזרנו ברחמינו שנוכה לאמונה ובטחון באמת כרצונו ית"ש. מה שאתה רוצה לידע אם אסע למירון על הילולא רבא של התנא האלקי בוצינא קדישא רשב"י אינני יודע כעת השי"ת ידריכנו בדרך הישר והאמת לעשות רצונו יתב"ש מיד וכו', ובין כך ובין כך נכון הדבר שבעה"י תסע על הילולא רבא הנ"ל והשי"ת יצליח דרכך להיות נושע בכל הישועות בגשמיות ורוחניות בגוף ונפש וממון בזכות הצדיק האמת ז"ל.

ידידך ואוהבך החפץ טובתך אפרים

פנינים

- (א) אמענטש דארף זיך רייסען צי דיא גרעסטע מדריגה, און נישט אראפפאלען פין דיא קלענסטע מדריגה (האדם צריך לחתור ולהתיגע אחרי המדריגה הכי עליונה, ולא ליפול מהמדריגה הכי קטנה. (מפי אנ"ש, עי' בליקו"מ תו' ו').
- (ב) איר דארפט זיך זייער יאגין איר זאלט נאך קאנען עפיס חאפין (אתם צריכים מאד למהר עצמכם (בעבוה"ש) כדי שתוכלו לחטוף משהו). (ליקו"מ סי' מ"ט)
- (ג) חלקי ה' אמרתי לשמור דבריך (תהלים קי"ט) היינו שהחלק אלקי ממעל שיש לי אומר לי ומלמד אותי לשמור דבריך. (שם קל"ז)
- (ד) אם יתדבק עצמו לדברי התורה היוצאים מפי הצדיק תמה אני איך אפשר אח"כ לסבול ולחפוץ חיי העוה"ז, וזהו כל הנהנה מדברי תורה נוטל חיו מן העולם (אבות פ"ד), והבן היטב (שם קנ"ז)
- (ה) ואהבת לרעך כמוך אני ה' (ויקרא יט) וזהו ואהבת לרעך, שתאהב הרע שבא לך. היינו הרעות והיסורים הבאים עליך ח"ו תקבלם, כי כמוך, כמו שאתה הוא היינו לפי מעשיך אני ה' בעל הרחמים, עדיין אני מתנהג עמך ברחמים (שם קס"ה).
- (ו) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד (שם ח"ב כד)
- (ז) מי שרוצה לזכות לתשובה, יהי רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסוגל לתשובה (שם ע"ג)
- (ח) מקטון ועד גדול א"א להיות איש כשר באמת כ"א ע"י התבודדות (שם צ"ט).
- (ט) הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה, הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העוה"ז עם העוה"ב' (א מענטש פון איין תענוגיל וועגין פון א פערטיל שעה, קאן ער אן ווערין גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא (שם ק"ח)
- (י) אם היו מניחין מת לעוה"ז להתפלל. בוודאי הי' מתפלל יפה יפה בכל כוחו. (שם קי"א)
- (יא) עוה"ב' אנו מאמינים שיש עוה"ב' אפשר יש גם עוה"ז ג"כ באיזה עולם. כי בכאן נראה שהוא הגיהנם כי כולם מלאים יסורים גדולים תמיד, ואמר שאין נמצא שום עוה"ז כלל (שם קיט)
- (יב) מקוה אינה מזקת כל והדאקטור שיאמר לו שמקוה מזקת אינו דאקטור כלל, אדרבא טבילת מקוה טובה מאד לבריאות הגוף, רק שלא יהיו המים קרים ביותר. (שם קכג).
- ל ק ט מ ה מ ו " ל

חרוזים

שיר ידידות מורנו (מוהרנ"ת ז"ל)
 ארון כל הנאצלים והנבראים והנוצרים
 והנעשים.
 דבריו מגיד ליעקב חוקיו ומשפטיו, לישראל
 עם עמוסים.
 ובעבודתנו לא עזבנו אלקינו וישלח לנו
 מושיע ורב בכל דור ודור מגן הוא לכל
 החוסים.
 [פשינו הכתה לה' גם עתה אין דור יתום.
 ישפיע עלינו מטובו רב חסד, לקרב
 הרחוקים להצילם מיד שוסים.
 [קשר עצמינו לצדיקי הדור המאירים לנו
 בכל פינותם.
 [מפיהם אנו חיים אשרי הבאים בחצריהם
 ובטירותם.
 מי ימלל גבורות ה' ואפי' כל הימים דיו וכל
 אגמים קולמוסים.
 והוא אמר ועשה עמנו גדולות וגוראות
 נפלאות ונסים.
 [בות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך
 ומחשבותיך אלינו, למען עשה כהיום הזה,
 עם רב להחיותם.
 ישמח ישראל בעושי בני ציון יגילו במלכם
 מאן מלכי רבנן המאירים אור לכל בני
 ישראל במושבותם.
 [פש רעבה ימלא טוב להציל נפש העשוק
 משאול תחתיות לחיים נצחיים לזכותם.
 [רבינו חשב מחשבות לכל ידה ממנו נדה
 להחזיר למקור נפשותם.
 [אנחנו לא נדע מה נעשה ומה נעבוד עד
 בואנו שמה אל צדיקי הדור האמיתיים,
 הם יורונו הדרך ונלך בנתיבותם.
 [בי אומר איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם
 מיום עמדו על דעתו עד בא עת פקודתו.
 [כו כל בעלי נפש החסים על מספר ימיהם
 ומרחמים על נפשותם.

יתפלל על זאת כל הסיד אליך לעת מצוא.
 לזכות למצוא רב ומנהיג דרכי תשובה
 להורותם.
 [שוטט לבקש את דבר ה' למצוא מי שישקוד
 על תקנות נפשינו מאשפות עפר לדלותם.
 [על מי לנו להשען כ"א על אבינו שבשמים
 להודיענו דרך האמת וצדיקי אמת
 המרחמים על עניי הצאן ליישר לבותם.
 [ט אונך ושמע דברי חכמים ולכך תשית
 לדעתם.
 [בות בנות עשו חיל ואיש אמונים מי ימצא
 שיפנה לעמו לרפא משובותם.
 [קשו צדיק בקשו ענוה הסובל ונותן עין
 לסוררים להשיבם מרעתם.
 [ב וצעיר גדול וקטן הכל צריכין למרי
 חטיא לבקש תורה מפי הרב האמת כי
 ממנו תוצאת חיותם.
 יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת
 הצדיק המשפיע מטובו לבית ישראל
 להקימם מעפר ולהחיותם.
 [אמן רוח מכסה דבר, אשרי הבאים בעל
 קורתו.
 [כו ממתקים וכלו מחמדים אשרי יולדתו
 והורתו.
 [דאד עמקו מחשבותיו אין חקר לתבונתו.
 [ופת תטופנה שפתותיו שושנים מה נמלצו
 לחיך אמרתו.
 [בן חכם ישמח אב, אשרי שזה ילד אשרי
 שזה גדל.
 [פשות אביונים יושיע וחסו בו עם עני ודל.
 [מחה לאיש במענה פיו אשרי אנשיו
 העומדים לפניו לשמוע את חכמתו.
 [ה טובו ומה יפו און שומעת תוכחת
 מוסר פא"פ לקבל הדיבור מפי המדבר
 בעוצם קדושתו.
 [ילוק בין השומע מפי הרב להמעין בהספר.

יבואר במאמרים הבאים המאירים עינים
 כצאת השמש בגבורתו.
 [החפץ למלאות ידו לה' ישים לבו לדברים
 הנאמרים בס' הזה יפתחו עיניו ויתלהב
 לבו לעבודתו.
 ישיש כגבור לרוץ אורה והוא כחתן יוצא
 מחופתו.
 צוף דבש אמרי נועם מתוק לנפש ומרפא
 לעצב תזל בטל אמרתו.
 [לא יאשמו כל החוסים בו. ראשיתו מצער
 ישגא מאד אחריתו.
 [רו יאיר הזלך ואור עד נכון היום נגילה
 ונשמחה בישועתו.
 זכר עשה לנפלאותיו, חנון שלחו לגלות
 מצפוני אורותיו.
 צדיק יסוד עולם כן יגיעו כל הולכי
 אורחותיו.
 לברכת עולם ולאשר הצפון יזכו כל שומרי
 פקודיו.
 [זולק על הרב כחולק על השכינה.
 זר לא יתערב בשמחתינו דקמבעי לו קינה.
 קול רנה וישועה באהלי צדיקים, אבן
 מאסו הכונים היתה לראש פנה.
 [זקו ואמצו לבבכם כל המיחלים לה' כי
 אחרית לאיש שלום.
 זר יהיר לץ שמו. פתאום יבא אידו גיהנום
 כלה והם אינם כלים.
 קודש ישראל לה' כזוהר הרקיע יהירו
 המשכילים.
 [שבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד

א' לאשר לא עבדו.
 [כונים ללצים שפטים יבואו עליו בנשק
 ברוח יברח מידו.
 [פיר עצתם ותקלקל מחשבתם ה' אמר
 אליו בני אתה כאילו היום ילדו.
 [חץ שחוט לשונם. חץ יפלה כבודו.
 [דים הליצוני עד מאד אשרי הגבר אשר
 תיסרנו י"ק ומתורתך תלמדנו.
 [רוב ליראיו ישעו להפליא עמהם חסדו.
 הלילה לך וחלילה לך מלהתייאש לאמר מה
 יועיל לרוב הטאתי ופשעי המרובים, אשר
 הרבתי לפשוע נגדו סגר עלי הדרך, אין לי עוד
 תקוה ח"ו לשוב אליו יתברך ולעבדו, כי לא
 בלו רחמיו ולא אפס לנצח חסדו ולשבים
 פשוטה ימינו ופתוחה ידו. הצופה לרשע וחפץ
 בהצדקו. כי טוב ה' כי לעולם חסדו. עד כה
 עזרנו רחמיו והגיע דברינו אלה. כי הציקתני
 רוחי ועל ה' נשים תקוותינו, אשר עד כה
 ברחמיו העצומים ה' בעזרתינו. גם עד זקנה
 ושיבה אלקים אל תעזבנו. אין פרץ ואין
 יוצאת ואין צווחה ברחובותינו עד יבא גואל
 צדק להאיר עינינו. אמת מארץ תצמח וצדיק
 משמים ישקוף על כל ישראל ועלינו. ונזכה
 כולנו לעבוד את ה' באמת בנערנו ובזקנינו.
 מלך ביפיו תחזינה עינינו ב"ב אבי"ר.
 [השיר הזה נרפס כבר בספר חיי מוהר"ן.
 אך בבית הדפוס נלקה בחסר וביתר ומלא
 עגיונות. לכן הדפסנוהו כאן מחדש נקי
 משגיאות ושיבושים ובתוספות ההשמטות
 מהכתב יד המו"ל].

שיר הכבוד (מיוסד על נחל גובע מקור חכמה)

[לך ביפיו תחזינה עינינו
 קול רעש גדול ישמע בינינו
 זה האיש אשר לו קוינו
 רנה יפצה פינו ולשוננו

[הר המטהר מכל הכתמים
 [ידוש כמוהו לא ה' לעולמים
 ליקוטי תורותיו גבוהים ונעלמים

[ושבי שמו השכילו ובינו
 כי לא דבר ריק הוא ממנו
 מה שעשה לתיקון נפשותינו
 [הכם רואה הנולד ויחוננו

[צח לא יכבה נרו
 [עד משיח צדקנו יהל אורו
 [זמנו יתגלה במלא הדרו
 [עין בעין יראו בני דורו

ני"ב ירושלים

שׁוֹשִׁילְתָּא דְרַבִּי

להתקרב אליהם (שם ח"א) עדי יתגלה אורו של משיח צדקנו ב"ב אכ"ר:

(שנת תקלב) ויהי בחמשת אלפים וחמש מאות ושלשים ושתיים שנה לבריאת העולם. בר"ח ניסן שחל בשבת קודש [ר"ה למלכים] שבו עתידין ליגאל. נולד ונתגלה אור האורות ותקות כל הדורות... אדמו"ר הקדוש והנורא רבינו נחמן מברסלב זצוק"ל זיע"א. לידתו הי' בק"ק מעו'בו' בבית זקינו הקדוש מאורן של ישראל הבעש"ט זצוק"ל. — אביו הי' הרבני החסיד הותיק המפורסם מוהר"ר שמחה זצ"ל שנתחבב אצל קדוש ישראל הבעש"ט זצוק"ל. בן לאותו צדיק וקדוש עליון הרב הק' המפורסם מוהר"ר נחמן הארידענקער זצוק"ל נאמן ביתו ואיש סודו של מחותנו אור ישראל הבעש"ט זצוק"ל. — אמו היתה הצדקת המפורסמת בשם טוב לבעלת רוח"ק מרת פיגא ז"ל, ואחיה הצדיקים המפורסמים הרב הקדוש מוהר"ר אפרים מסידילקוב זצ"ל בעל הדגל מ"א, והרב הקדוש מוהר"ר ברוך זצ"ל החזיקו אותה כאחת מן הנביאות והיתה למודה לראות את זקינה הק' הבעש"ט זצוק"ל. בת הצדקת מרת אדל ז"ל. בתו של רבן של כל ישראל הבעש"ט זצוק"ל.

רביז"ל מצד אביו היה למעלה בקודש מגזע היחש של המהר"ל מפראג זצ"ל.

רביז"ל היה לו שני אחים ואחות, שם האחד הר"ר ישראל ז"ל וקראו אותו ר' ישראל מת משום מעשה שהיה, ומזה היה לו תמיד מראה פנים של מת וחשבו עליו שמת הולך, והוא נפטר צעיר לימים, ושם השני הר"ר

אמר המאסף המו"ל, באשר ראיתי כי סיפורי תולדותיהם ומעשיהם של צדיקים מרביז"ל ומוהרנ"ת ז"ל ותלמידיהם ותלמידי-תלמידיהם... מפוזרים הנה בכמה וכמה ספרים אחת הנה ואחת הנה, ומחמת זה לאו כולי עלמא בקיאי באינון שבחי ופירי מבחירי צדיקיא, כי נלאה הקורא לפנות כה וכה בחיפוש אחר ספרי תולדותיהם ושבחיהם ומה גם שאינם מסודרים על סדר הראוי להם כפי זמניהם. (ובפרט שיש הרבה דברים שלא נכתבו ונדפסו כלל וחבל מאד שישתכחו ויאבדו במשך הזמן).

ובכן נוכחתי וחזיתי מראש, שיש הכרח גדול לקבצם כעמיר גורנה ולסדר ולרכז מהם קיצור ותמצית מקורות חיהם ותולדותיהם לפי סדר שנותיהם, וזמניהם, למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקומו ויספרו לבניהם. וכמאמרו ז"ל אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין וואס דא האט זיך גיטאן (לבניכם תודיעו מה שהי' נעשה כאן). ואמר אז זה הפסוק בהתלהבות גדול כגחלי אש. והודעתם לבניך ולבני בניך (שיהר"ן רט). ע"כ אמרתי שכאן המקום לייחד מדור בפני עצמו בהמשכת שלשלת הזהב של רביז"ל מתולדותיו ובניו ותלמידיו וספריו הק' וכל השייך להם. והשי"ת יזכנו לרומם את המוח והדעת ע"י שבח הצדיקים (לקו"מ ת"ו כט), ולזכות לטהרת המחשבה ולמוחין דגדלות ולהמתקת הדינים והצרות (שם תו' רל"ד), ולהמשיך אור של משיח בעולם ולדחות הרבה חושך וצרות מן העולם (ספר המדות אות צדיק ח"ב), ולזכות

יחיאל ז"ל מקרימינטשוק, ושם אחותו הצדקת מרת פערל ע"ה אשר נפטרה בעה"ק צפת"ו ובעלה הר"ר פנחס מאיר.

(תקל"ח) בן ששה שנים הי' כשבא על דעתו לפרוש מהעולם. וכדי לשבר תאות אכילה בלע כל מה שאכל בלי לעיסה כדי שלא ירגיש שום טעם באכילתו, כשהי"ה סועד סעודתו הי' אח"כ נותן שבח והודי' להשי"ת בלשון אשכנז על כל סדר אכילתו ולא הי' מסתפק עצמו בברכת המזון שהי' מברך. — בימי קטנותו הי' רוצה תמיד לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד והי' מתגעגע לצייר נגד עיניו שם הוי"ה ב"ה. כן התמיד מאד מאד בלימודו עד שהי' משלם להמלמד מכיסו ג' גדולים בעד כל דף גמרא כדי שילמוד עמו הרבה דפין גמרא. וזה הי' מלבד השכר למוד שהי' אביו משלם להמלמד.

גם בהיותו ילד קטן רצה להיות ירא שמים והי' חפץ לקבל שבת בקדושה גדולה כראוי. והלך למרחץ וטבל בזריזות סמוך אחר חצות מיד. ויצא מהטבילה ובא לביתו ולבש בגדי שבת ונכנס לביהמ"ד והלך אנה ואנה ורצה להמשיך עליו קדושת שבת ונשמה יתירה. והכניס ראשו למטה בתוך השטענדיר (שולחן לימוד קטן) של אדם חשוב אחד שאמר אז שיר השירים. והתחיל לבכות מאד בדמעות שליש כמה שעות עד הערב עד שעניו עלו גפוחות. ואח"כ פתח את עיניו ונדמה לו כאילו הוא רואה איזה אור מחמת שכבר גדלקו הנרות ועניו היו סתומים כ"כ בבכי ואז נתקרר דעתו קצת.

וכן בימי ילדותו הי' נוהג שהי' לוקח איזה גדולים (כסף גדול) והחליפם על טפלים (כסף קטן) ונכנס לבהכנ"ס בהצנע דרך חלון וכיוצא ולקח עמו הספר שערי ציון ואמר הלשם יחוד של עשיית מצוה ולקח טפל אחד והשליכה לתוך המתן-בסתר. ואח"כ חזר ועשה עצמו כאילו הוא מסיח דעתו מזה. ואח"כ חזר ואמר הלשם יחוד הנ"ל וחזר והשליך פרוטה א' לתוך המתן-בסתר. וחזר והסיח דעתו. וחזר ואמר הלשם יחוד הנ"ל והשליך עוד פרוטה א'. וכן חזר ועשה כמה פעמים עד שהשליך כל הפרוטות לתוך המתן-בסתר ועל כל פרוטה ופרוטה אמר הלשם יחוד הנ"ל, וכוונתו הי' כדי שיעשה מצוות רבות. ואעפ"י שהי' חכם גדול ומופלג בחכמה מאד מאד גם בימי קטנותו ונערותו כאשר הי' מפורסם לכל מכיריו — אעפ"י לא השתמש בשום חכמה כלל בעבוה"ש רק הי' נוהג לעשות כל העבודות הפשוטות שבעולם. דהיינו לימוד התורה הרבה מצוות מעשיות וריבוי תפילות ובקשות וריבוי התבודדות מאד לדבר ולפרש שיחתו לפניו ית' וכיוצא בזה. גם הי' מטמין עצמו בעליית אביו שמחזיקים שם תבן ומספוא. והי' אומר תהלים והי' צועק בלחש להשי"ת שיזכה לקרבו אליו. וכן הי' רגיל מאד בימי קטנותו וילדותו לרוץ בכ"פ על קבר זקינו הבעש"ט זצוק"ל. לבקש מאתו שיעזרהו להתקרב להשי"ת ומשם חזר והלך אל המקוה. ואף בזמן החורף בעת שהי' הקור גדול מאד הי' הולך לשם בלילה. והי' מוצנע בעבודתו מבני אדם.

(המשך יבוא)

אלה לחיי נצח

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח הר"ר שמשון
ב"ר ישראל מנחם זצ"ל נכד רביז"ל גלב"ע
ר"ח סיון. בעבור שנכדו נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת מורנו הרב החסיד
כמוהר"ר שלמה בהרב ר' משה פנחס אלהנן
זצ"ל רבה של ק"ק הזכבערג גלב"ע י' אדר"ב
תשי"ד בעבור שנכדו הר"ר משה חיים
ברנדויין נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח הר"ר ישראל
גדליהו ב"ר בנימין ז"ל גלב"ע כ"ו אדר"ב,
ונשמת זוג' מרת רבקה בת ה"ר זאב ע"ה
נפ' כ"ג אדר. ונשמת בנם הב' יעקב יוסף ז"ל
שנקטף בימי עלומיו כ"ד תשרי. בעבור
שבניהם ואחיו נדבו לעילוי נשמתם.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח ר' יעקב צבי
ב"ר אליהו יצחק ז"ל גלב"ע ג' אדר. בעבור
שנכדו נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח ה"ר נפתלי
ב"ר ישראל מנחם זצ"ל נכד רביז"ל גלב"ע
בעבור שבתו מרת פיגא תחי' בת מענא רבקה
ובעלה ה"ר יעקב שלום הי"ו בן שרה אסתר
נדבו לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון עולם תהיה נשמת המנוח הרב רבי
מרדכי בהר"ר גדליה הלוי ז"ל גלב"ע יום
ב' דשבועות בעבור שבנו נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת מורנו הרה"ג רבי
אברהם זצ"ל גלב"ע כ' אלול תשט"ו בעבור
שבנו נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח הר"ר שמואל
מאיר ב"ר אפרים זלמן ז"ל גלב"ע כ"ב סיון.
בעבור שבניו נדבו לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח ר' משה דוב
ב"ר שמואל יצחק ז"ל גלב"ע ח"י ניסן. ונשמת
בנו הב' בן ציון שמחה הי"ד שנהרג עק"ה
ב' תמוז, בעבור שבניו ואחיו נדבו לעילוי
נשמתם.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח ר' מאיר ב"ר
שלמה דוד ז"ל גלב"ע י' אדר בעבור שבנו
נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הרה"ח ר' גבריאל
ב"ר יצחק ז"ל גלב"ע י"ב אלול בעבור שבנו
נדב לעילוי נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהי' נשמת הרה"ח רודף צדקה
וחסד הר"ר אברהם ב"ר אליעזר ז"ל גלב"ע
ד' תשרי, בעבור שבניו ובנותיו נדבו לעילוי
נשמתו.
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם תהיה נשמת ה"ר שלמה יצחק ב"ר
דוד ז"ל גלב"ע כ"א כסלו, ונשמת זוג' מרת
שרה חוה בת ה"ר שמואל ע"ה נפ' ח"י אייר,
בעבור שבניהם נדבו לעילוי נשמתם.
ת. נ. צ. ב. ה.

יעקב ז"ל נלב"ע ו' אלול. בעבור שבניו נדבו לעילוי נשמתו.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם תהיה נשמת ה"ר נפתלי ב"ר שלום ונשמת זוג' מרת רבקה בת ה"ר אלימלך, ונשמת בתם הבתולה דבורה חיה שנרצחו על ק"ה והוקבע היא"צ לעשרה בטבת הי"ד, בעבור שבנם ואחיה נדב לעילוי נשמתם.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם תהיה נשמת ה"ר מרדכי אהרן ב"ר חיים ז"ל נלב"ע כ"א טבת. ונשמת זוג' מרת שרה רבקה בת בצלאל ע"ה נפ' ב' שבט, ונשמת בנם בצלאל ז"ל נפ' כ"ו ניסן בעבור שבנם ואחיהם נדב לעילוי נשמתם.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת ה"ר אברהם ב"ר אריה ליב ז"ל, נלב"ע כ"ט אלול ונשמת זוג' מרת פעסיא לאה בת ה"ר משה ע"ה נפ' כ"ב סיון בעבור שבנם נדב לעילוי נשמתם.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם תהיה נשמת ה"ר דוב בעריש ב"ר צבי אלימלך ז"ל נלב"ע ז' מרחשון, בעבור שבניו נדבו לעילוי נשמתו.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם תהיה נשמת הרה"ח הר"ר מתתיהו בה"ר יהודה ליב ז"ל נלב"ע ג' אדר"א, בעבור שבניו נדבו לעילוי נשמתו.

ת. נ. צ. ב. ה.

לז"נ תהיה נשמת האשה מרת צפורה בת ה"ר יהודה יחיאל נפ' כ"ד מרחשון בעבור שנדבו לעילוי נשמתה.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון עולם תהיה נשמת האשה מרת חיה בת ה"ר נח ע"ה נפטרה כ"ג סיון. בעבור שבניה האחים אשלג נדבו לעילוי נשמתה.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיינה נשמת ה"ר יוסף ב"ר יעקב יהודה מלק ז"ל נלב"ע כ"ח אדר תש"ג. ונשמת זוג' מרת ויקה לאה בת ה"ר משה ע"ה. ונשמות בתם מרת חיה רחל ע"ה ובעלה ר' משה ב"ר יוסף מאיר ז"ל, ויו"ח, ובנם הב' משה ז"ל שנהרגו על ק"ה בשנות השואה ט' סיון תש"ד הי"ד. ויזכרו לנצח נשמת הילדה רייזיל בת ה"ר יוסף ע"ה ואחותה הילדה פריידיל ע"ה. בעבור שמשפחתם נדבו לעילוי נשמתם,

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת ה"ר צבי ב"ר יהושע ירוחם ז"ל נלב"ע כ"ז אדר ונשמת זוגתו מרת פריידא בת ה"ר יהודה לייבוש ע"ה נפ' כ"ט מנ"א. בעבור שבניה ובנותיה נדבו לעילוי נשמתם.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הר"ר ברוך ב"ר יהודה ב"ר שמואל ז"ל נלב"ע ר"ח אלול בעבור שבניו נדבו לעילוי נשמתו.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח תהיה נשמת הר"ר ברוך ב"ר יעקב מאיר ז"ל נלב"ע ה' אייר תשכ"ב. בעבור שבנו א. נ. שטראוס הי"ו נדב לעילוי נשמתו.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון עולם תהיה נשמת ה"ר יצחק ב"ר

לזכרון נצח תהיינה הנשמות האלו אשר קרוביהם וידידיהם נדכו לעילוי נשמתם.

ה"ר בנימין ב"ר חיים ז"ל	ה"ר נחמן ב"ר שכנא ומשפחתו הי"ד
" בצלאל ברוך ב"ר צבי הירש ז"ל כ' אייר	" שלמה יהודה ב"ר ישראל יצחק ז"ל כ"ז
הב' ברוך ב"ר מרדכי ז"ל	אדר"ב
ה"ר חיים יעקב שמחה ב"ר דוד יהודה ז"ל	" שמואל ב"ר יהודה אריה ז"ל כ"ה אייר
י"א מנ"א	מרת אסתר בת ה"ר רפאל ע"ה י"ג שבט
" חיים יעקב צבי ב"ר נתן דוד ז"ל אדר"ח	" מנוחה יוכבד בת הרב יוסף יהושע אהרן
אלול	ע"ה כ"ד אדר"א
" יהושע יונתן ב"ר צבי ז"ל ה' טבת	" עטרה טובה בת ה"ר זאב ע"ה ג' מנ"א
" יעקב ב"ר זאב ז"ל	" קריינא דבורה בת ה"ר אברהם דוב ע"ה
" ישראל בער ב"ר אלתר חיים ז"ל כ"ו אדר"א	ד' תשרי

ת. נ. צ. ב. ה.

רב תודות וברכות לראש משכיר

כבוד הרב הגאון רב פעלים וכו'

כקש"ת מוהר"ר יהושע סגל דייטש שליט"א

רב בשכונת קטמון עיה"ק ירושלים ת"ו

על שהגיש לנו עזרה וסיוע באמצעות המפעל הכביר

מועין החכמה

מפעל עזר להוצאת ספרים וסיוע למחברים

יאריך ה' ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים להגדיל תורה ולהאדירה

ואלה יעמדו על הברכה ויזכרו לטובה בעבור

שנדבו וסייעו להרפת הירחון

אברהם אליעזר בן חנה
אברהם מרדכי בן פרומט
אהרן בן חנה ליבא
אליעזר בן אתיא
אלעזר בן דינא פעשא
אלעזר מרדכי בן אדל
אליעזר יחזקאל בן אדל יענטה
אלימלך בן רחל
אפרים נחמן בן פיגא רחל
אריה בן זיסל
אליהו בן רחל
אשר אפרים בן שאשע יוכבד
אלתר בן ציון נפתלי בן מינדל
אלעזר בן חיה
בנימין בן שרה
חיים בן ברוריה
חיים יהודה ליב בן אסתר בילה
חיים חזקיה בן פרומא רבקה ומשפחתו
חיים בנימין בן שרה
יהודה בן מרים
יהודה ליב בן הענא
יונה בן שמחה ומשפחתו
יוסף בן מרים
יוסף מאיר בן אסתר שיינדל
יוסף קדיש בן פריידא
יחזקאל בן מלכה מאלי
יעקב גדליה בן שולמית רבקה גיטיל
יעקב בן אסתר בילה
יצחק שבתי בן דינה הכהן
יצחק מאיר בן סימא מינדל
יצחק בן פעריל
יצחק צבי בן גיטיל
יצחק בן פרומא
ישראל מאיר בן דינה פעשא
ישראל בן קריינדל
ישראל חיים בן עטרה טובה
לוי יצחק בן הענא חיה
מאיר בן שלאמצע
מאיר בן חי

מאיר בן זימבול — יהושע
מאיר בן רחל
מנחם בן ציון בן גוטע פעריל
מנחם בן אדל
משה יעקב בן גיטיל
משה בן חיה
משה בן קראסל
משה בן גיטיל
משה יצחק בן שרה שיינדל
משולם שרגא פייבל בן חנה רודה
נח בן חיה רעשא רייזל
נחמן אליעזר בן שרה רבקה
נתן צבי בן דינה פעשא
נתן בן מרים
נתן בן חנה רודה
נתנאל אלימלך מנחם בן רבקה בריינדל
עמרם יוסף בן מרים רייזל
צבי בן פראדיל
צבי הירש בן רחל פעריל
צדקיהו מאיר בן מנוחה
רפאל בן רחל
שמואל מרדכי בן פיגא לאה
שמואל משה בן מרים שרה
שמואל בן זלדא צביה
שמואל בן פראדיל
שמואל אריה בן רוניא
שמואל יודא לייב בן חנה חיה טילי
שמחה בן זלדה
שמחה בן מרים שרה
שמעון בן אסתר רחל
שמשון בן טאבה
שרגא פייביל בן חנה גיטל
דינה בת קמונה
רבקה בריינדל בת הינדא
רבקה בת מאשא
רבקה רחל בת דרייזל
שרה אדל בת חנה רודה
שרה בת בילה

זכות רבינו הקדוש יגן עליהם להתברך בכל

טוב פלה.